

Gyakorlati útmutató a családtagok felkutatásáról

2. kiadás

Gyakorlati útmutató a családtagok felkutatásáról

2. kiadás

2025. április

2022. január 19-én az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségévé (EUAA) vált. Az EASO-ra, az EASO termékeire és szerveire való valamennyi hivatkozást az EUAA-ra való hivatkozásként kell értelmezni.

Felelősségkizáró nyilatkozat

Ez az útmutató azon elv sérelme nélkül készült, amely szerint kizárólag az Európai Unió Bírósága adhat hiteles értelmezést az uniós jogról.

A nemzetközi védelem megadására vagy megtagadására vonatkozó döntés soha nem alapulhat az uniós hatóságok családfelkutatási erőfeszítéseinek eredményein.

Kézirat lezárva: 2025. április

Második kiadás

Sem az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA), sem az EUAA nevében eljáró személyek nem tartoznak felelősséggel az alábbi információk esetleges felhasználásáért.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2026

Print ISBN 978-92-9418-227-2 doi:10.2847/4563667 BZ-01-25-003-HU-C

PDF ISBN 978-92-9418-226-5 doi:10.2847/9011753 BZ-01-25-003-HU-N

© Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA), 2026

A többszörözés a forrás feltüntetésével engedélyezett.

A nem az EUAA tulajdonában lévő elemek felhasználása vagy sokszorosítása érdekében közvetlenül a szerzői jog tulajdonosához kell engedélyért fordulni. Az EUAA a következő elemek tekintetében nem rendelkezik szerzői joggal:

- fedőlap, illusztráció, lolloj © AdobeStock, 2024
- 59. oldal: illusztráció, Imsunyah © Adobe Stock
- 60. oldal: illusztráció, วิจัยบุญ ตัสส ล © Adobe Stock
- 61. oldal: illusztráció, neatlynatly © Adobe Stock; illusztráció, Bendix © Adobe Stock

Az útmutatóról

Miért készült ez az útmutató? Az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségének (EUAA) feladata, hogy előmozdítsa és támogassa az uniós tagállamok és a schengeni társult országok (EU+ országok) ⁽¹⁾ tevékenységét a közös európai menekültügyi rendszer (KEMR) végrehajtása során. A KEMR helyes és hatékony végrehajtásának előmozdítására és a konvergencia lehetővé tételére irányuló átfogó céljának megfelelően az EUAA közös műveleti előírásokat és mutatókat, iránymutatásokat és gyakorlati eszközöket dolgoz ki.

A KEMR-t alkotó jogi eszközök arra kötelezik az Európai Unió tagállamait, hogy felkutassák a nemzetközi védelmet kérelmező felnőttek és kísérő nélküli gyermekek családtagjait. A migrációs és menekültügyi paktum ⁽²⁾ hatálybalépésével az EUAA megbízást kap arra, hogy felülvizsgálja és összehangolja operatív szabványait, mutatóit, iránymutatásait és képzési protokolljait a KEMR-rel. Az (EU) 2024/1351 rendelet (a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet) ⁽³⁾ 22. cikke kifejezetten hangsúlyozza az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségének azzal kapcsolatos felelősségét, hogy családfelkutatásra vonatkozó sablonokat és iránymutatásokat dolgozzon ki, amelyek döntő fontosságúak a családra vonatkozó kritériumoknak a felelősség megállapítására irányuló mechanizmus keretében történő hatékony alkalmazásához.

Az EU+ országoknak a családfelkutatás kezdeményezésére vonatkozó kötelezettségük teljesítésében való támogatása érdekében aktualizálták az EUAA családfelkutatásról szóló, 2016. évi gyakorlati útmutatóját ⁽⁴⁾, hogy biztosítsák az új jogi kerettel való összhangot, és az útmutató hatékonyabban segítse, hogy a menekültügyi eljárás keretében kellő időben és gondosan megtegyék a szükséges újraegyesítési erőfeszítéseket.

Az útmutató [I. része](#) átfogó megközelítést biztosít a nemzetközi védelmet kérelmezők családtagjainak felkutatásához, az egymástól elszakított családtagok újraegyesítése során alkalmazott eljárásokra összpontosítva. Az EU+ térségben és harmadik országokban végrehajtandó családfelkutatást öleli fel.

Ezen útmutató [II. része](#) értékes erőforrásként szolgál a családtagok felkutatásával vagy azonosításával foglalkozó szakemberek számára a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért való felelősség meghatározásával összefüggésben. Azáltal, hogy támogatja a hatóságokat a megfelelő eljárások kialakításában, a szükséges erőforrások azonosításában és a folyamattervezésben, az útmutató hozzájárulhat a lehetséges családi ügyek rangsorolásához és korai felismeréséhez, végső soron pedig hozzájárulhat a családdegyesítési eljárások javításához az EU+ országokban. Jóllehet az útmutató vázolja a családtagok felkutatásának a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendeletben foglalt kulcsfontosságú szempontjait, a döntéshozatali folyamat sajátosságaira nem tér ki.

⁽¹⁾ Az EU 27 tagállama, kiegészítve Izlanddal, Liechtensteinnel, Norvégiával és Svájcjal.

⁽²⁾ Európai Bizottság, Migrációs és Belügyi Főigazgatóság: „Migrációs és menekültügyi paktum”, az Európai Bizottság honlapja, 2024. május 21., hozzáférés: 2025. január 17., https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_hu

⁽³⁾ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1351 rendelete](#) (2024. május 14.) a menekültügy és a migráció kezeléséről, az (EU) 2021/1147 és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról, valamint a 604/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 2024/1351., 2024.5.22.).

⁽⁴⁾ EASO, [Practical Guide on Family Tracing \[Gyakorlati útmutató a családtagok felkutatásáról\]](#), 2016. március.

Hogyan készült ez az útmutató? Az [I. részt](#) uniós szakértők hozták létre az Európai Bizottság segítségével, valamint az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának (UNHCR) és az Egyesült Nemzetek Gyermekalapjának (UNICEF) érdemi hozzájárulásával. Az útmutató kidolgozását az EUAA támogatta és koordinálta. Véglegesítése előtt az összes EU+ országgal sor került az útmutatóval kapcsolatos konzultációra az EASO VEN hálózatán keresztül. Az EUAA köszönetét szeretné kifejezni a munkacsoport tagjainak, akik felügyelték és támogatták ezen útmutató elkészítését: Kristina Korsch (Németország), Loraine Buhagiar Bartolo (Málta), Evita Armouti (a Vöröskereszt uniós irodája ⁽⁵⁾) és a Nidos ifjúságvédelmi szervezet ⁽⁶⁾.

A [II. részt](#) az EUAA készítette az európai dublini egységek szakértőiből álló munkacsoporttal, nevezetesen Vicky Fotou (Görögország), Kristina Korsch (Németország), Franc Kumer (Szlovénia), Jan-Jouke Mulder (Hollandia), Matteo Tedde (Olaszország) és Arune Wallin (Svédország) részvételével. A referenciacsoport részeként felvették a kapcsolatot a családfelkutatásban részt vevő szervezetekkel is, többek között a Vöröskereszt uniós irodájával és a Safe Passage szervezettel, valamint az ENSZ menekültügyi főbiztosával ⁽⁷⁾. Az Európai Bizottság szintén hozzájárult kezdeti információkkal, és részt vett a konzultációkon. Az EUAA elősegítette és koordinálta az útmutató kidolgozását. Véglegesítése előtt a dokumentumot az EUAA dublini hálózatán keresztül valamennyi EU+ országgal megosztották. Az útmutatókat az EUAA igazgatótanácsa 2025 áprilisában fogadta el.

Kinek kell használnia ezt az útmutatót? Ez az útmutató elsősorban a családfelkutatási vagy családegyesítési ügyeken dolgozó munkatársaknak, a gyermekvédelmi tisztviselőknek, a gyámoknak ⁽⁸⁾, a menekültügyi szakembereknek, a meghallgatást végző személyeknek és a döntéshozóknak szól. Emellett a szakpolitikai tisztviselőknek, a vezetőknek és a vezető tanácsadóknak is szól, akiket támogatni kíván a munkafolyamatok megtervezésében és a belső folyamatok javításában. Ezenfelül ez az iránymutatás azoknak a munkatársaknak is szól, akik képesek lehetnek azonosítani a lehetséges családegyesítési ügyeket, például a menekülttel elsőként kapcsolatba kerülő tisztviselőknek, az előszűrésben részt vevő munkatársaknak, a regisztrációs személyzet tagjainak, a bevándorlási rendőrségnek és a befogadási tisztviselőknek. Ez az eszköz hasznos továbbá a minőségértékelő tisztviselők, valamint az EU-val összefüggésben a nemzetközi védelem területén dolgozó vagy érintett bármely más személy számára. Az útmutató célközönségébe tartoznak az AMMR-egységeknél dolgozó ügyintézők és a jogi tanácsadók is.

Hogyan kell használni ezt az útmutatót? Ez egy referenciadokumentum a családfelkutatás területén dolgozó szakemberek számára.

Az [I. rész](#) átfogó iránymutatást tartalmaz, amely a mind az EU+ térségben, mind a harmadik országokban végzett családfelkutatást felöleli. Négy fejezetre tagolódik, amelyek a jogi keretet, a családfelkutatási folyamat gyakorlati vonatkozásait, valamint az alkalmazott bevált

⁽⁵⁾ Megjegyzendő, hogy a véglegesített útmutató nem feltétlenül tükrözi a Vöröskereszt uniós irodájának álláspontját.

⁽⁶⁾ Nidos, „Nidos and Europe”, Nidos in Europe weboldala, dátum nélkül, hozzáférés: 2024. november 4., <https://nidosineurope.eu/>.

⁽⁷⁾ Megjegyzendő, hogy a véglegesített útmutató nem feltétlenül tükrözi az UNHCR álláspontját.

⁽⁸⁾ Az uniós jog egyaránt használja a „gyám” és a „képviselő” megnevezést a kísértől nélküli gyermekek, illetve azon gyermekek segítésére és támogatására kijelölt személy leírására, akiknek a szülei nem gyakorolhatják a szülői jogokat. A kifejezéseket gyakran egymással felcserélhető módon használják. Függetlenül a terminológiától, a szándékolt jelentés ugyanaz marad. A további részleteket lásd a terminológiát tartalmazó részben.

gyakorlatok és módszerek áttekintését tartalmazzák. Ezt az iránymutatást a II. részzel összefüggésben kell értelmezni.

A **II. rész** a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet szerinti családegyesítés általános bemutatását tartalmazza, amely magában foglalja a legfontosabb fogalommeghatározásokat is. A benne ismertetett lépések a felelősség megállapításával összefüggésben végzett családfelkutatás általános munkafolyamatát képezik le. Az útmutató mindazonáltal elismeri, hogy az egyes EU+ országokban eltérő lehet az eljárás szervezése. A mellékletek és táblázatok célja az érintett érdekelt felek közötti gyakorlati együttműködés megkönnyítése. A dokumentum a bevált gyakorlatokat tartalmazó szövegdobozokat, ellenőrzőlistákat tartalmaz, és kiemeli a legfontosabb információkat. A dokumentumot az I. részzel összefüggésben kell értelmezni.

Az útmutató használatát a családtagok felkutatására szolgáló sablonok ⁽⁹⁾ egészítik ki.

Hogyan kapcsolódik ez az útmutató a nemzeti jogszabályokhoz és gyakorlathoz? Ez egy puha konvergenciaeszköz, amelynek célja, hogy előmozdítsa az EU+ országok családfelkutatási gyakorlatainak összehangolását. Jogilag nem kötelező érvényű. Általánosan elfogadott normákat tükröz, és nem minősül semmilyen jogszabályi rendelkezés vagy ítélet jogi értelmezésének. Az útmutató gyakorlati megoldásokat kínál a családdal kapcsolatos jogszabályi rendelkezések végrehajtására, és javaslatokat tesz a munkafolyamat megszervezésére. Rávilágít azokra a bevált gyakorlatokra is, amelyek segíthetnek bizonyos problémák enyhítésében.

Hogyan kapcsolódik az útmutató az EUAA egyéb eszközeihez? Ez a második kiadás csak 2026. július 1-jétől alkalmazandó. Ezen időpont előtt és az ezen időpont előtt benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmek esetében az alkalmazandó útmutató az EASO [*Practical Guide on Family Tracing \[Gyakorlati útmutató a családtagok felkutatásáról\]*](#) című, 2016. márciusi dokumentuma. Az útmutatót más rendelkezésre álló gyakorlati eszközökkel együtt kell alkalmazni. Az EUAA valamennyi gyakorlati eszköze nyilvánosan elérhető az EUAA honlapján: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>.

Az EUAA gyakorlati útmutatóit, eszközeit és igazságügyi elemzéseit, amelyekre ez a gyakorlati útmutató hivatkozik, 2025 és 2027 között fokozatosan frissítik. A frissítések összhangba hozzák ezeket a kiadványokat a migrációs és menekültügyi paktum jogalkotási eszközeivel. Közzétételüket követően a frissített kiadványok online is elérhetők lesznek az EUAA fent felsorolt weboldalai.

⁽⁹⁾ Lásd: EUAA, [*Családfelkutatási formanyomtatvány – felnőtt*](#), 2025 és EUAA, [*Családfelkutatási formanyomtatvány – gyermek*](#), 2025.

Tartalomjegyzék

Rövidítések jegyzéke	8
Terminológia.....	10
Családtag.....	14
1. A család egységének és a gyermekek jogainak biztosítása	18
1.1. Családfelkutatás – jogi keretek.....	18
1.1.1. Nemzetközi jogi keret.....	18
1.1.2. Uniós jogi keretek és családfelkutatás	20
1.1.3. A közös európai menekültügyi rendszer reformja: a migrációs és menekültügyi paktum.....	21
1.1.4. A családtagok felkutatására vonatkozó kötelezettségek	21
1.2. A családfelkutatás célja	27
1.3. A családfelkutatási folyamatok legfontosabb szereplői	30
2. Elvek és eljárási biztosítékok	35
2.1. A gyermek mindenképp felett álló érdekére helyezett hangsúly	35
2.2. Eljárási biztosítékok	40
2.2.1. Biztonság	40
2.2.2. A gyám kijelölése.....	41
2.2.3. Megfelelő módon nyújtott tájékoztatás	43
2.2.4. Titoktartás	45
2.2.5. Adatvédelem.....	46
2.2.6. A családi kapcsolatok ellenőrzése.....	46
2.2.7. Hatékony jogorvoslat.....	48
2.2.8. Hatóságok és szervezetek közötti együttműködés	49
3. Családfelkutatási eljárás	50
3.1. A családfelkutatás előtt	52
3.2. A családfelkutatás lefolytatása	54
3.2.1. Családfelkutatás az EU+ térségben.....	54
3.2.2. Családfelkutatás a származási országban vagy harmadik országban	55
3.3. A családfelkutatás eredménye	58

3.4. A családfelkutatás utáni támogatás és utókövetés	60
3.4.1. Nyomon követés	64
Kockázatkezelés a családfelkutatás során	69
4. A családfelkutatás bevált gyakorlatai és módszerei	73
4.1. A családfelkutatási tevékenységek bevált gyakorlatai	73
4.2. A családfelkutatás technikai eszközei	74
4.3. Az alkalmazott módszerek áttekintése	78
I. melléklet: Jogi keret – középpontban a gyermekek jogai	85

Rövidítések jegyzéke

Rövidítés	Fogalom meghatározás
AMMR	A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet – az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1351 rendelete (2024. május 14.) a menekültügy és a migráció kezeléséről, az (EU) 2021/1147 és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról, valamint a 604/2013/EU rendelet [Dublin III. rendelet] hatályon kívül helyezéséről
AMMR-egység	A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 52. cikkével összhangban annak megállapításáért felelős EU+ országbeli hatóság (egység), hogy mely EU+ ország a felelős a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért.
APR	A menekültügyi eljárásról szóló rendelet – az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1348 rendelete (2024. május 14.) az Unión belüli nemzetközi védelem iránti közös eljárás létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről
Az előszűrésről szóló rendelet	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1356 rendelete (2024. május 14.) a harmadik országbeli állampolgárok külső határokon történő előszűrésének bevezetéséről, valamint a 767/2008/EK, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/817 rendelet módosításáról
BIA	A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálata
Charta	Az Európai Unió Alapjogi Chartája
CRC	Az Egyesült Nemzetek gyermekjogi egyezménye
Családegysítési irányelv	A Tanács 2003/86/EK irányelve (2003. szeptember 22.) a családegysítési jogról
Dublin III rendelet	Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 604/2013/EU rendelete egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (átdolgozás)
EU	Európai Unió
EU+ országok	Az Európai Unió tagállamai és a schengeni társult országok: Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc
EUAA	Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége
EUB	Az Európai Unió Bírósága
ICRC	Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága
IGO(-k)	Kormányközi szervezet(ek)

Rövidítés	Fogalommeghatározás
IHL	Nemzetközi humanitárius jog
KEMR	Közös európai menekültügyi rendszer
Menekültügyi egyezmény	A menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. évi egyezmény és annak 1967. évi jegyzőkönyve (az EU menekültügyi jogszabályaiban és az EUB által „genfi egyezményként” említett dokumentum)
NGO(-k)	Nem kormányzati szervezet(ek)
OHCHR	Az ENSZ Emberi Jogok Főbiztosának Hivatala
QR	Kvalifikációs rendelet – Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1347 rendelete (2024. május 14.) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemben részesülő személyként való elismerésére, a menekültek vagy a kiegészítő védelemre jogosult személyek egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról, a 2003/109/EK tanácsi irányelv módosításáról és a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről
RCD (2024)	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1346 irányelve (2024. május 14.) a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv)
RFL	A Nemzetközi Vöröskereszt és Vörös Félhold Mozgalom családi kapcsolatok helyreállításával foglalkozó hálózata
Tagállamok	Az Európai Unió tagállamai
UNHCR	Az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosa

Terminológia

Az útmutatóban használt, családtagok felkutatásával kapcsolatos legfontosabb fogalmakat az alábbiakban határozzuk meg.

Kérelmezés

A közös [menekültügyi] eljáráshoz való hozzáférés három lépésből álló megközelítésen alapul, amelyet a kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozat megtétele, a kérelem nyilvántartásba vétele és annak benyújtása alkot. A kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozat megtétele az első lépés, amely kiváltja [az (EU) 2024/1348 rendelet (a menekültügyi eljárásról szóló rendelet) ⁽¹⁰⁾] alkalmazását. Valamely harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy akkor tekinthető úgy, hogy kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozatot terjesztett elő, ha kifejezi azon kívánságát, hogy valamely tagállamtól nemzetközi védelemben részesüljön. Amennyiben a kérelem olyan hatósághoz érkezik, amely nem felelős a kérelmek nyilvántartásba vételéért, a tagállamoknak belső eljárásaiknak és intézményrendszerük szerkezetének megfelelően alkalmazniuk kell [a menekültügyi eljárásról szóló rendeletet] annak érdekében, hogy biztosítható legyen az eljáráshoz való tényleges hozzáférés. Lehetővé kell tenni, hogy az egyes kérelmezők bármely formában kifejezhessék, hogy valamely tagállamtól nemzetközi védelemben kívánnak részesülni, és ne kelljen szükségszerűen olyan meghatározott szavakat használniuk, mint például a „nemzetközi védelem”, a „menedék” vagy a „kiegészítő védelem”. A meghatározó elemnek annak kell lennie, hogy a harmadik országbeli állampolgár vagy a hontalan személy kifejezze a származási országba, vagy hontalan személy esetén a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén rá váró üldözéstől vagy súlyos sérelemtől való félelmét. Amennyiben kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy valamely adott nyilatkozat nemzetközi védelem iránti kérelemként értelmezhető-e, a harmadik országbeli állampolgárt vagy hontalan személyt kifejezetten meg kell kérdezni, hogy kíván-e nemzetközi védelemben részesülni ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1348 rendelete](#) (2024. május 14.) az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 2024/1348, 2024.5.22.).

⁽¹¹⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet (27) preambulumbekkezdése.

**A kérelem
nyilvántartásba
vétele**

A kérelmet a benyújtására irányuló szándéknyilatkozat megtételét követően haladéktalanul nyilvántartásba kell venni. Ebben a szakaszban a kérelmek nyilvántartásba vételéért felelős illetékes hatóságoknak vagy [az EUAA] által kiküldött szakértőknek nyilvántartásba kell venniük a kérelmet a kérelmező személyes adataival együtt. Az említett hatóságoknak vagy szakértőknek tájékoztatniuk kell a kérelmezőt a jogairól és kötelezettségeiről, valamint az említett kötelezettségek nem teljesítésének rá gyakorolt következményeiről. Az illetékes hatóságokkal együtt tevékenykedő, illetve a számukra segítséget nyújtó szervezetek számára is lehetővé kell tenni a tájékoztatás nyújtását. A kérelmező részére át kell adni a kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozat megtételének és a nyilvántartásba vételnek a megtörténtét tanúsító dokumentumot. A kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő a kérelem nyilvántartásba vételének időpontjában kezdődik ⁽¹²⁾.

Megjegyzés: a családjogi ügyekben a felelősség megállapításának határideje a nyilvántartásba vétel időpontjától kezdődik.

A kérelem benyújtása

A kérelem benyújtása az az aktus, amely hivatalossá teszi a nemzetközi védelem iránti kérelmet. A kérelmezővel közölni kell a kérelem benyújtásának módjára és helyére vonatkozó szükséges információkat, és a kérelem benyújtására tényleges lehetőséget kell számára biztosítani. Ebben a szakaszban a kérelmezőnek a lehető leghamarabb be kell nyújtania a kérelem alátámasztásához és teljessé tételéhez szükséges valamennyi rendelkezésre álló elemet és dokumentumot, kivéve, ha e rendelet másként rendelkezik. A közigazgatási eljárás lefolytatására rendelkezésre álló határidő a kérelem benyújtásának időpontjával kezdődik. Röviddel a kérelem benyújtását követően a kérelmező részére át kell adni egy olyan dokumentumot, amely tartalmazza a kérelmezői jogállását ⁽¹³⁾.

Gyermek/kiskorú

Minden 18. életévét be nem töltött személy. A „gyermek” és a „kiskorú” szinonimáknak tekintendők, és e kiadványban mindkét kifejezést használjuk. Az EUAA a „gyermek” kifejezést részesíti előnyben, azonban a „kiskorú” kifejezést is használja, amikor azt kifejezetten egy jogszabályi rendelkezés vagy konkrét cikk használja (például az EU menekültügyi vívmányainak rendelkezései).

⁽¹²⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet (28) preambulumbekkezdése.

⁽¹³⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet (29) preambulumbekkezdése.

Kísérő nélküli ⁽¹⁴⁾

Olyan gyermek/kiskorú, aki jogszabály vagy az érintett állam gyakorlata alapján érte felelős nagykorú személy kísérete nélkül lépett valamely EU+ ország területére, mindaddig, amíg ilyen személy/felnőtt tényleges felügyelete alá nem kerül. Idetartozik az a gyermek/kiskorú is, aki egy EU+ ország területére való belépést követően maradt felügyelet nélkül ⁽¹⁵⁾.

Gondviselőjétől elszakított gyermek

Olyan gyermek, aki el van szakítva mindkét szülőjétől vagy korábbi, törvény vagy szokásjog szerinti elsődleges gondozójától, de nem szükségszerűen van elszakítva más rokonaitól. Idetartozhatnak a más felnőtt családtagok által kísért gyermekek is ⁽¹⁶⁾.

Eltűnt személy

Bár a nemzetközi jog nem határozza meg az eltűnt személy fogalmát, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága (ICRC) az eltűnt személyeket olyan személyeknek tekinti, akikről a családjuknak nincs híre, és/vagy akik esetében megbízható információk alapján arról számoltak be, hogy – akár nemzetközi, akár nem nemzetközi – fegyveres konfliktus, vagy más olyan erőszakos helyzet vagy bármely más olyan helyzet következtében eltűntek, amely az illetékes állami hatóság intézkedését teheti szükségessé. Ez a fogalom meghatározás magában foglalja a migrációval összefüggésben eltűnt személyeket is. Ezenkívül a fogalom meghatározás nem vélelmezi, hogy az érintett személy elhunyt. A spektrum másik végén egy személy akkor nem tekinthető a továbbiakban eltűntnek, ha a család elegendő, megbízható és hiteles információt kapott a sorsáról és tartózkodási helyéről.

⁽¹⁴⁾ A „kísérő nélküli kiskorú” szinonimája.

⁽¹⁵⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet 3. cikkének 7. pontja; a harmadik országbeli állampolgárok külső határokon történő előszűrésének bevezetéséről, valamint a 767/2008/EK, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/817 rendelet módosításáról szóló, 2024. május 14-i [\(EU\) 2024/1356 európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) (előszűrésről szóló rendelet) (HL L, 2024/1356, 2024.5.22.) 2. cikkének 11. pontja; a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2024. május 14-i [\(EU\) 2024/1346 európai parlamenti és tanácsi irányelv](#) (HL L, 2024/1346, 2024.5.22.) (a befogadási feltételekről szóló 2024-es irányelv) 2. cikkének 5. pontja; a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemben részesülő személyként való elismerésére, a menekültek vagy a kiegészítő védelemre jogosult személyek egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról, a 2003/109/EK tanácsi irányelv módosításáról és a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. május 14-i [\(EU\) 2024/1347 európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) (HL L, 2024/1347, 2024.5.22.) (kvalifikációs rendelet) 3. cikkének 11. pontja; a menekültügy és a migráció kezeléséről, az (EU) 2021/1147 és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról, valamint a 604/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. május 22-i [\(EU\) 2024/1351 európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) (HL L, 2024/1351, 2024.5.22.) (a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet) 2. cikkének 11. pontja.

⁽¹⁶⁾ Az ENSZ menekültügyi főbiztosa (UNHCR), az ENSZ Gyermekalapja (UNICEF), [Safe & Sound: What States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe](#) [Biztonságban és épségben: Mit tehetnek az államok a kísérő nélküli és gondviselőjüktől elszakított gyermekek mindenek felett álló érdekének tiszteletben tartása érdekében Európában], 2014. október, 22. o.

Gyám⁽¹⁷⁾/képviselő⁽¹⁸⁾ Ebben az útmutatóban a jogszabályi keretnek megfelelően a „képviselő” és a „gyám” kifejezések egymással felcserélhető módon szerepelnek. Mindkettő olyan független személyre utal, aki a gyermek mindenek felett álló érdekének és általános jólétének védelméért felelős.

[A]z a személy vagy szervezet, akit vagy amelyet az illetékes szervek a kísérő nélküli kiskorú [a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendeletben] előírt eljárások során történő támogatására és képviseletére jelölnek ki azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermek mindenek felett álló érdekének védelmét, valamint szükség esetén jognyilatkozatot tegyen a kiskorú nevében⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁷⁾ A kvalifikációs rendelet 3. cikke 18. pontjának megfelelően:

„gyám”: az a természetes személy vagy szervezet – többek között közigazgatási szerv –, akit vagy amelyet az illetékes hatóságok – esettől függően – a kísérő nélküli kiskorú segítésére, képviseletére és a nevében történő eljárásra jelöltek ki annak biztosítása érdekében, hogy a kísérő nélküli kiskorú élhessen az e rendelet szerinti jogaival és eleget tegyen e rendelet szerinti kötelezettségeinek, ugyanakkor megvédve mindenek felett álló érdekét és általános jóllétét.

A gyakorlatban a gyámot gyakran egynek veszik a képviselő vagy a szociális munkás személyével.

⁽¹⁸⁾ A „képviselő” kifejezést a befogadási feltételekről szóló irányelv (2024), a menekültügyi eljárásról szóló rendelet, a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet, az előszűrésről szóló rendelet és az Eurodac III rendelet használja. Az előszűrésről szóló rendelet (25) preambulumbekzdése kimondja: *Ki kell jelölni egy képviselőt, aki az előszűrés során képviseli és segíti a kísérő nélküli kiskorút, vagy – amennyiben nem jelöltek ki képviselőt – egy a kiskorú mindenek felett álló érdekének és általános jóllétének biztosítása tekintetében képzésben részesült személyt.*

Az előszűrésről szóló rendelet 13. cikke mindezt tovább pontosítja: „A képviselőnek rendelkeznie kell a szükséges készségekkel és szakértelemmel, többek között a kiskorúakkal való bánásmód és azok sajátos szükségletei tekintetében.” Hasonló említésekre kerül sor a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 23. cikkében és a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 2. cikkének 13. pontjában:

„képviselő”: az illetékes hatóságok vagy szervek által kijelölt természetes személy vagy szervezet, beleértve a közigazgatási szerveket is, aki vagy amely rendelkezik az ahhoz szükséges készségekkel és szakértelemmel, többek között a kiskorúakkal való bánásmód és sajátos szükségleteik tekintetében, hogy a kísérő nélküli kiskorút támogassa, képviselje és adott esetben a nevében eljárjon azzal a céllal, hogy biztosítsa a kísérő nélküli kiskorú mindenek felett álló érdekét és általános jóllétét.

A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 2. cikke a következőképpen határozza meg a képviselő fogalmát:

az a személy vagy szervezet, akit vagy amelyet az illetékes szervek a kísérő nélküli kiskorú e rendeletben előírt eljárások során történő támogatására és képviseletére jelölnek ki azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermek mindenek felett álló érdekének védelmét, valamint szükség esetén jognyilatkozatot tegyen a kiskorú nevében.

A kvalifikációs rendeletben a „gyám” kifejezést használják (lásd a 17. lábjegyzetet). A vonatkozó fogalom meghatározások szerint a gyám és a képviselő azonos szerepet tölt be, de különböző feladatokat lát el. A kísérő nélküli kiskorú képvisellete folytonosságának biztosítása érdekében azonban a kvalifikációs rendelettel összefüggésben a gyám megegyezhet a befogadási feltételekről szóló 2024-es irányelv és a menekültügyi eljárásról szóló rendelet keretében kijelölt képviselővel.

⁽¹⁹⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 2. cikkének 12. pontja és 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja.

Az EU menekültügyi vívmányai

A következő uniós jogi eszközökből áll: a 2001/55/EK tanácsi irányelv⁽²⁰⁾, a befogadási feltételekről szóló 2024-es irányelv, a kvalifikációs rendelet, a menekültügyi eljárásról szóló rendelet, az (EU) 2024/1350 rendelet⁽²¹⁾, a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet, az előszűrésről szóló rendelet, az (EU) 2024/1349 rendelet⁽²²⁾, az (EU) 2024/1358 rendelet (Eurodac III rendelet)⁽²³⁾ és az (EU) 2024/1359 rendelet⁽²⁴⁾.

Családfelkutatás

A családtagoknak (többek között a kísérő nélküli gyermekek vagy családtagjaiktól elszakított gyermekek hozzátartozóinak vagy korábbi gondviselőinek) a családi kapcsolatok helyreállítása és a családdegysítés céljából történő felkutatása, amennyiben ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. Ebben az útmutatóban a családfelkutatás és a családtagok azonosítása kifejezések egymással felcserélhető módon szerepelnek.

Családtag

A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet⁽²⁵⁾ és a befogadási feltételekről szóló irányelv⁽²⁶⁾ konkrét fogalommeghatározásokat tartalmaz a családtagokra vonatkozóan, amelyek jogi és adminisztratív szempontból kulcsfontosságúak. E fogalommeghatározások megértése segít összehangolni a támogatási és újraegyesítési erőfeszítéseket a szabályozási kereten belül.

A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet értelmében a kérelmezők újraegyesülhetnek egy másik EU+ országban jogszerűen tartózkodó „családtaggal”, függetlenül attól, hogy a családot a származási országban vagy a származási országon kívül alapították-e, amennyiben az az EU+ ország területére való megérkezésük előtt jött létre. Kísérő nélküli gyermek esetében a gyermek mindenek felett álló érdekét mindig figyelembe kell venni az esetleges családdegysítési ügyekben. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet az alábbiak szerint határozza meg a különböző családtagokat.

⁽²⁰⁾ [A Tanács 2001/55/EK irányelve](#) (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7.).

⁽²¹⁾ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1350 rendelete](#) (2024. május 14.) az uniós áttelepítési és humanitárius befogadási keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2021/1147 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1350, 2024.5.22.).

⁽²²⁾ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1349 rendelete](#) (2024. május 14.) a határon folytatott visszaküldési eljárás létrehozásáról és az (EU) 2021/1148 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1349, 2024.5.22.).

⁽²³⁾ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1358 rendelete](#) (2024. május 14.) a biometrikus adatok összehasonlítására szolgáló Eurodacnak az (EU) 2024/1351 és az (EU) 2024/1350 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2001/55/EK tanácsi irányelv hatékony alkalmazása és a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek azonosítása érdekében történő létrehozásáról, valamint a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, az (EU) 2018/1240 és az (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, továbbá a 603/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1358, 2024.5.22.).

⁽²⁴⁾ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1359 rendelete](#) (2024. május 14.) a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és *vis maior* helyzetek kezeléséről és az (EU) 2021/1147 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1359, 2024.5.22.).

⁽²⁵⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 2. cikkének 8. pontja.

⁽²⁶⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024-es irányelv 2. cikkének 9. pontja.

**Feleség, férj
vagy élettárs**

„a kérelmező házastársa vagy a vele tartós kapcsolatban élő, nem házastársa, amennyiben az érintett tagállam harmadik országok állampolgáira vonatkozó joga vagy gyakorlata a nem házaspárokat a házaspárokhoz hasonló elbánásban részesíti” (a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 2. cikke 8. pontjának a) alpontja).

**A fent említett
párok kiskorú
gyermek**

házaspár vagy nem házaspár vagy a kérelmező (nem házaspár) gyermeke, „függetlenül attól, hogy e gyermek házasságban vagy házasságon kívül született-e, vagy a nemzeti jogban foglaltak szerint örökbe fogadták-e őt” (a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 2. cikke 8. pontjának b) alpontja).

**Apa, anya vagy
a gyermekért
felelős más
felnőtt**

Amennyiben a kérelmező vagy a nemzetközi védelemben részesülő személy gyermek és nem házaspár, az apja, anyja vagy egy másik, a kérelmezőért „azon tagállam joga vagy gyakorlata szerint felelős” nagykorú személy, amelyben a nagykorú személy tartózkodik vagy amelyben a nemzetközi védelemben részesülő személy tartózkodik (a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 2. cikke 8. pontjának c) alpontja).

Hozzá tartozó

A hozzátartozó nem közvetlen családtag, hanem olyan személy, akivel a kísérő nélküli gyermeknek kapcsolata állhat fenn, és akivel a gyermek újraegyesíthető, ha ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 2. cikkének 9. pontjában foglalt meghatározás szerint a hozzátartozó „a kérelmezőnek valamely tagállam területén tartózkodó nagykorú nagynénje, nagybátyja, vagy nagyszülője, függetlenül attól, hogy a kérelmező házasságban vagy házasságon kívül született-e, vagy nemzeti jogban foglaltak szerint örökbe fogadták-e”.

Testvér

A fogalmat a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet nem határozza meg. Az EU+ országok saját fogalom meghatározásokkal rendelkezhetnek a nemzeti jogban. A kísérő nélküli gyermek egyesíthető egy másik tagállamban élő testvérrel, ha az a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. A testvér jellemzően olyan fiú- vagy lánytestvér, akivel a gyermeknek legalább az egyik szülője közös.

Eltartotti viszony

Az eltartotti viszony a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet értelmében kötelező felelősségi feltétel ⁽²⁷⁾. Eltartotti viszony akkor áll fenn, ha a kérelmező valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó gyermeke, testvére vagy szülője segítségére szorul, vagy ha a kérelmező gyermeke, testvére vagy szülője jogszerűen tartózkodik valamely tagállamban, és a kérelmezőre szorul. Eltartotti viszony alakulhat ki terhesség, újszülött gyermek gondozása, súlyos mentális vagy fizikai betegség, súlyos fogyatékoság, súlyos pszichológiai trauma vagy időskor miatt.

⁽²⁷⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 34. cikke.

Az EU+ térségben és harmadik országokban történő családfelkutatás elvei és gyakorlatai

1
rész

GUÍA PRÁCTICA SOBRE LOCALIZACIÓN DE FAMILIARES:
2.ª EDICIÓN

I. rész – Az EU+ térségben és harmadik országokban történő családfelkutatás elvei és gyakorlatai

2025. március

1. A család egységének és a gyermekek jogainak biztosítása

A migrációval összefüggésben a család szétszakítása különböző körülmények között történhet, többek között az országból való menekülés előtt, a migrációs utazások során vagy a célországba való megérkezés után. Ez a különválás történhet nemzetközi védelmet kérő kísérő nélküli gyermekek és kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek esetében is. Ez a szakasz a családtagok felkutatásának szükségességét és annak a nemzetközi védelmet kérelmezők jogainak védelmében betöltött szerepét vizsgálja, külön figyelemmel a kísérő nélküli gyermekekre és az eltartott felnőttekre ⁽²⁸⁾.

1.1. Családfelkutatás – jogi keretek

1.1.1. Nemzetközi jogi keret

A családfelkutatás alapvető fontosságú, mivel az EU+ országok kötelesek tiszteletben tartani a családi élethez való jogot és fenntartani a család egységét, amint azt az uniós jog körvonalazza. Ezeket a kötelezettségeket nemzetközi keretek, többek között a nemzetközi humanitárius jog ⁽²⁹⁾ és az emberi jogok nemzetközi joga ⁽³⁰⁾ is jól meghatározzák. A kísérő nélküli vagy felnőtt családtagjaiktól elszakított gyermekek családtagjainak felkutatásakor alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a tagállamok és a schengeni társult országok (EU+ országok) prioritásként kezeljék a gyermek családi élethez és a család egységéhez való jogát. Ez a kötelezettség olyan kulcsfontosságú jogi eszközökből ered, mint a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (gyermekjogi egyezmény) ⁽³¹⁾, amely előírja az államok számára, hogy tiszteletben tartsák a gyermek azon jogát, hogy közvetlen kapcsolatot tartson fenn családjával, kivéve, ha ez ellentétes a gyermek mindenek felett álló érdekével.

A nemzetközi humanitárius jog és a nemzetközi emberi jogi jogszabályok értelmében az államoknak három általános kötelezettsége van az eltűnt személyekkel és családjikkal kapcsolatban.

- Az emberek többek között az erőszakos eltűntetések következtében történő eltűnésének megelőzése. Ez magában foglalja például a család szétválasztásának megelőzésével, valamint a fogvatartottak és családjuk közötti kapcsolat biztosításával kapcsolatos kötelezettségeket.
- Az eltűnt személyek sorsának és tartózkodási helyének tisztázása, például azáltal, hogy minden lehetséges intézkedést megtesznek, hogy el tudjanak számolni az eltűntként bejelentett személyekkel, és tájékoztatják családtagjaikat e személyek sorsáról.

⁽²⁸⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 34. cikkében részletezett eltartotti viszony értelmében.

⁽²⁹⁾ A Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, [What is international humanitarian law?](#) [Mi a nemzetközi humanitárius jog?], 2022. március.

⁽³⁰⁾ Az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR), [The Core International Human Rights Instruments and their monitoring bodies](#) [Az ENSZ alapvető nemzetközi emberi jogi eszközei és ellenőrző szerveik], az OHCHR honlapja, hozzáférés: 2024. november 4., <https://www.ohchr.org/en/core-international-human-rights-instruments-and-their-monitoring-bodies>.

⁽³¹⁾ Az ENSZ Közgyűlése, [Convention on the Rights of the Child](#) [A gyermek jogairól szóló egyezmény], 9. cikk (1) bekezdés, 1989. november 20., az Egyesült Nemzetek szerződéseinek gyűjteménye, 1577. kötet, 3. o.

- A nemzetközi bűncselekmények, köztük a nemzetközi humanitárius jog hatálya alá tartozó háborús bűncselekmények – többek között a személyek eltűnését eredményező bűncselekmények – kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása. Az államoknak például megfelelő intézkedéseket kell hozniuk az erőszakos eltűntetések kivizsgálása és a felelősök bíróság elé állítása céljából, valamint hogy tájékoztassák a családtagokat ezen eljárások alakulásáról.

Az emberi jogi szerződések nem tartalmaznak részletes rendelkezéseket kifejezetten az eltűnt személyekkel és családtagjaikkal kapcsolatban (kivéve az erőszakos eltűntetéssel kapcsolatban). Az ENSZ-egyezmények szervei ⁽³²⁾ és a regionális bíróságok azonban számos, e szerződésekben foglalt rendelkezést úgy értelmeztek, mint amelyek az eltűnt személyek szempontjából releváns állami szerepvállalást eredményeznek.

Az emberi jogok nemzetközi joga szerint az államok felelősségre vonhatók az élethez való jogba vagy a magán- és családi élethez való jogba való beavatkozásért. Felelősségre vonhatók továbbá a kínzás, a kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmának megsértéséért vagy az erőszakos eltűntetésért. Az államoknak ezért minden erőfeszítést meg kell tenniük annak érdekében, hogy megakadályozzák az emberek eltűnését, tisztázzák sorsukat és tartózkodási helyüket, ha mégis sor kerül erre, valamint hogy kezeljék az ilyen események következményeit, többek között támogassák a holttestek és maradványok azonosítását. Ezenkívül a családtagok felkutatásának szükségessége az emberi szenvedés enyhítésének humanitárius kötelességével is összefügg. A család szétszakítása súlyos hatással lehet az érintett személyek jóllétére, pszichés és fizikai állapotára. További kockázatok forrása is lehet, különösen a különleges védelmi igényekkel rendelkező személyek (pl. gyermekek, idősek, fogyatékossgal élő vagy valamilyen egészségügyi problémában szenvedő személyek stb.) számára.

Nemzetközi szervezetek és tudományos szakértők is felhívták a figyelmet a hiányzó szeretteikre vonatkozó hírekre váró családok pszichés szenvedésére. Sok ember „kétértelmű veszteséget”, olyan bizonytalan állapotot él meg, amely súlyos pszichológiai és társadalmi következményekkel járhat, és különféle állapotokhoz, például depresszióhoz, alkoholizmushoz vagy más betegségekhez vezethet. Ezt a kérdést jelentős közegészségügyi problémaként kell elismerni ⁽³³⁾.

⁽³²⁾ Az ENSZ Közgyűlése, [Nemzetközi egyezmény minden egyénnek az erőszakos eltűntetéssel szembeni védelméről](#), A/72/280, 2017. augusztus 3.

⁽³³⁾ ICRC, [Missing persons and their families – Legal Factsheet](#) [Eltűnt személyek és családjaik – Jogi tájékoztató], 2023. december; D. Mazzarelli, B. Bertoglio, M. Boscacci, G. Caccia, C. Ruffetta és mtsai., [Ambiguous loss in the current migration crisis: A medico-legal, psychological, and psychiatric perspective](#) [Kétértelmű veszteség a jelenlegi migrációs válságban – Az orvosi-jogi, pszichológiai és pszichiátriai nézőpont], *Forensic Science International: Mind and Law*, 2. kötet, 2021, 100064, ISSN 2666-3538.

Emellett a nemzetközi humanitárius jog, különösen a genfi egyezmények ⁽³⁴⁾ értelmében a feleknek számos kulcsfontosságú kötelezettsége van.

A személyek eltűnésének megelőzése: intézkedéseket kell hozni annak megakadályozása érdekében, hogy egyes személyek eltűnjenek, beleértve a család egységének fenntartását és a kommunikáció elősegítését is.

A sors és a tartózkodási hely tisztázására vonatkozó kötelezettség: az államoknak információkat kell szolgáltatniuk az eltűnt személyek sorsáról és tartózkodási helyéről a személyek családja számára.

Nyomozás és elszámoltathatóság: a háborús bűncselekményeket, beleértve az erőszakos eltüntetések is, ki kell vizsgálni és büntetőeljárás alá kell vonni.

Az uniós menekültügyi vívmányok egyike azoknak a területeknek, ahol ezt a kötelezettségvállalást megerősítették a paktum részét képező jogszabályok, amelyek további biztosítékokat vezetnek be a nemzetközi védelmet kérelmező kísérő nélküli kiskorúak számára. A családfelkutatás egyike azoknak a területeknek, amelyekre különös figyelmet kell fordítani és ahol célzott válaszokat kell adni.

1.1.2. Uniós jogi keretek és családfelkutatás

Az EU különböző jogi eszközök révén teljesíti a gyermekek jogaival kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeket.

- Az **Európai Unió Alapjogi Chartája** (a Charta) ⁽³⁵⁾, különösen annak 24. cikke, védi a gyermekek védelemhez, gondoskodáshoz és a család egységéhez való jogát, és megerősíti, hogy a gyermekekkel kapcsolatos minden tevékenységben a gyermek mindenek fölött álló érdekének kell az elsődleges szempontnak lennie.
- Az **emberi jogok európai egyezményének** ⁽³⁶⁾ 8. cikke szintén rögzíti a családi élet védelmét.
- A **közös európai menekültügyi rendszer** (KEMR) olyan közelmúltbeli reformokat tartalmaz, amelyek hangsúlyozzák a családfelkutatás fontosságát, különösen a kísérő nélküli kiskorúak esetében. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet előírja a tagállamok számára, hogy azonosítsák és kutassák fel a nemzetközi védelmet kérelmezők családtagjait.
- A családfelkutatással összefüggésben az EU több kulcsfontosságú intézkedést és jogot is hangsúlyoz. Az **identitáshoz és a család egységéhez való jog** biztosítja, hogy az egyéneknek lehetőségük legyen a családjuk megismerésére és hogy a családjuk gondoskodjon róluk. A **családegyesítéshez való jog** a családok újraegyesítését célzó gyors és humánus eljárások megkönnyítésére összpontosít, különösen a gyermekeket

⁽³⁴⁾ A genfi egyezményeket és azok kommentárjait a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának weboldala részletezi, hozzáférés: 2025. január 22., <https://www.icrc.org/en/law-and-policy/geneva-conventions-and-their-commentaries>.

⁽³⁵⁾ Európai Unió, [Az Európai Unió Alapjogi Chartája](#), 2012. október 26., 2012/C 326/02.

⁽³⁶⁾ Európa Tanács, [Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény és az azt módosító 11. és 14. jegyzőkönyv](#), ETS 5, 1950. november 4.

és a kísérő nélküli kiskorúakat érintő esetekben. Az elsődleges szempontnak mindig a **gyermek mindenképp felett álló érdekének** kell lennie. Emellett a **tájékoztatáshoz és a védelemhez való jog** előírja, hogy az államok tájékoztatást nyújtsanak az eltűnt személyek sorsáról, és biztosítsák védelmüket.

Ezen elvekkel összhangban a tagállamoknak aktívan és kellő gondossággal eljárva erőfeszítéseket kell tenniük a családtagok felkutatására, biztosítva, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdeke mindig központi szerepet töltsön be a folyamatban.

1.1.3. A közös európai menekültügyi rendszer reformja: a migrációs és menekültügyi paktum

A közös európai menekültügyi rendszert megreformáló migrációs és menekültügyi paktum 2024 júniusában lépett hatályba, alkalmazásának kezdőnapja pedig 2026. június 11. A paktum célja, hogy új szabályokat állapítson meg a migráció kezelésére, és közös menekültügyi rendszert hozzon létre az EU-ban.

A paktum jogalkotási aktusai négy fő pillérre épülnek:

- az EU külső határai biztonságának fenntartása;
- gyors és hatékony eljárások biztosítása az EU+ térségen belül;
- hatékony felelősségvállalási és szolidaritási rendszer létrehozása;
- a migráció beágyazása a nemzetközi partnerségekbe.

Összességében a migrációs és menekültügyi paktum célja egy összehangoltabb és humánusabb menekültügyi rendszer létrehozása, egyensúlyt teremtve a biztonság és az ellenőrzés szükségessége, valamint az alapvető jogok védelme között, különösen az olyan kiszolgáltatott csoportok esetében, mint a kísérő nélküli kiskorúak és a családok.

1.1.4. A családtagok felkutatására vonatkozó kötelezettségek

Az új uniós menekültügyi vívmányokkal a családfelkutatás kötelezővé vált a tagállamok számára.

A családfelkutatás korai megindítása

A családfelkutatásnak **a lehető leghamarabb** meg kell kezdődnie, ideális esetben a külső határon végzett első szűrés során. A potenciális családtagok korai azonosítása lehetővé teszi a felkutatási sablon időben történő kitöltését és az információgyűjtést, összhangban az EU+ országok azon kötelezettségével, hogy a felelősség megállapítására irányuló eljárás során prioritásként kezeljék a családdal kapcsolatos ügyeket.

Tájékoztatás nyújtása

A kérelmezőket **tájékoztatni kell** a családtagok felkutatásának lehetőségeiről, így például a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet család egységére vonatkozó rendelkezéseinek részleteiről, a családfelkutatási sablon kérelmezéséhez és átvételéhez való jogról, valamint azokról a szervezetekről, amelyek segítséget tudnak nyújtani a sablon kitöltéséhez. Tájékoztatni kell őket azokról a nemzeti és nemzetközi szervezetekről is, amelyek segítik a családtagok azonosítását és felkutatását ⁽³⁷⁾.

Személyes meghallgatás

A kérelmezőknek **tájékoztatást kell kapniuk a személyes meghallgatás folyamatáról**, különösen arról a követelményről, hogy be kell nyújtaniuk a felelős EU+ ország meghatározásához szükséges információkat ⁽³⁸⁾. Ez magában foglal minden olyan részletet, amely segíthet azonosítani a családtagok, rokonok vagy egyéb kapcsolatok jelenlétét az EU+ országokban. Emellett a kérelmezőket tájékoztatni kell az ilyen információk benyújtásának módjáról, valamint az EU+ ország részéről a családtagok felkutatásával kapcsolatban rendelkezésre álló segítségről.

A menekültügyi és migrációs paktum szerinti fő megfontolások és kötelezettségek

A családegyesítésre helyezett hangsúly. A túlzott várakozási idők elkerülése és az ügyek átfogó értékelésének biztosítása érdekében az eljárás valamennyi szakaszában nagyobb hangsúlyt kell fektetni a családi kapcsolatok és a családtagok hollétének feltárására.

A családegyesítési ügyek prioritásként kezelése. Mind a megkereső, mind a megkeresett EU+ országoknak prioritásként kell kezelniük a családegyesítési ügyeket az eljárás során, hogy lerövidítsék a várakozási időket, és alaposan megvizsgálják az ügy valamennyi elemét.

Korai felismerés és továbbutalás. Olyan eljárást kell bevezetni a potenciális családegyesítési ügyek korai felismerésére, amely lehetővé teszi a gyors azonosítást és az AMMR-egységhez való továbbutalást a folyamat felgyorsítása érdekében.

Tájékoztatás nyújtása. A kérelmezőket tájékoztatni kell a családtagokra vonatkozó információk megosztásának fontosságáról a családegyesítés elősegítése érdekében. A hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a kérelmezők tisztában legyenek azzal, hogy az eljárás során időben és pontosan meg kell osztaniuk az információkat.

Proaktív megközelítés. A tájékoztatást nyújtóknak, a meghallgatást végző személyeknek, az ügyintézőknek, a képviselőknek és a kérelmezőknek proaktív megközelítést kell alkalmazniuk a családegyesítési ügyekben. Ez azt jelenti, hogy aktívan kutatniuk kell a családtagokra vonatkozó információkat és a családegyesítés lehetőségeit, valamint ösztönözniük kell ezek benyújtását.

⁽³⁷⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 19. cikkének f) pontja.

⁽³⁸⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 19. cikkének g) pontja.

Jogi tanácsadás. A tagállamoknak biztosítaniuk kell a kérelmezők számára a jogi tanácsadáshoz való hozzáférést, hogy a családegyesítési folyamat során támogathassák őket, biztosítva, hogy tisztában legyenek jogaikkal és kötelezettségeikkel, és megalapozott útmutatást kapjanak ügyeikkel kapcsolatban.

Hatóságok és szervezetek közötti együttműködés. Az EU+ országok hatóságainak és az érintett szervezeteknek együtt kell működniük annak érdekében, hogy megtalálják és azonosítsák a kérelmezők családtagjait az EU+ országokban. Ez az együttműködés biztosítja, hogy az ügy valamennyi szempontját megvizsgálják, és minden véleményt figyelembe vegyenek a megalapozott döntéshozatalhoz. Ez egyértelműen magában foglalja a családfelkutatási szervezetek bevonását ⁽³⁹⁾.

Az erőforrások elosztása. A hatékony családfelkutatási eljárások elegendő emberi, anyagi és pénzügyi erőforrást igényelnek a hatóságokon belül. A képzett személyzet, valamint a szükséges erőforrások és eszközök elengedhetetlenek az eljárási és alapvető jogok védelméhez, valamint a gyors családegyesítési eljárások biztosításához.

A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet

A paktum egyik központi eleme a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet (AMMR), amely a 604/2013/EU rendelet ⁽⁴⁰⁾ helyébe lép. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendeletről és a családfelkutatásról a felelősség meghatározásával összefüggésben a [II. részben](#) olvashat bővebben.

A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet célja, hogy egyensúlyt teremtsen a kérelmezőkkel kapcsolatos felelősségre vonatkozó egyértelmű szabályok és az EU+ országok közötti szolidaritás mechanizmusai között. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet **prioritásként kezeli a családfelkutatást**, és megerősíti, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmek feldolgozásáért felelős tagállam meghatározásakor a családi kapcsolatok jelentik az elsődleges fontosságú kritériumot ⁽⁴¹⁾. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet értelmében ⁽⁴²⁾ a kérelmezőket **részletesen tájékoztatják jogaikról** és a rendelkezésre álló eljárásokról, beleértve a családegyesítés lehetőségét is. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet **családfelkutatási sablon** ⁽⁴³⁾ és külön személyes meghallgatás ⁽⁴⁴⁾ alkalmazását írja elő. Ezenkívül a kérelmezők jogosultak **ingyenes jogi tanácsadásra** ⁽⁴⁵⁾, amely biztosítja számukra a megalapozott jogi tanácsadáshoz való hozzáférést a családegyesítési eljárás során. A tagállamoknak is támogatniuk kell ezt a felkutatási folyamatot, együttműködve a nemzeti hatóságokkal és az érintett nemzetközi szervezetekkel.

⁽³⁹⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁴⁰⁾ [Az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete](#) (2013. június 26.) egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (átdolgozás) (HL L 180., 2013.6.29.).

⁽⁴¹⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 25. cikke.

⁽⁴²⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 19. cikke.

⁽⁴³⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 22. cikke.

⁽⁴⁴⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 22. cikke.

⁽⁴⁵⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 21. cikke.

Családfelkutatási sablon

A családfelkutatási sablon részletes áttekintését lásd a [II. részben](#). A kitöltési útmutató a sablonban található.

A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 22. cikke feljogosítja a kérelmezőket arra, hogy kérelmezzék és megkapják a családfelkutatási sablont, amely segít a családi kapcsolatoknak a kérelmezési folyamat korai szakaszában történő azonosításában. Ajánlott, hogy a sablont és a kapcsolódó információkat a kérelem benyújtását követően a lehető leghamarabb rendelkezésre bocsássák. Azoknak a nemzetközi védelmet kérelmezőknek, akiknek családtagjai vannak az EU+ országokban, a lehető leghamarabb ki kell tölteniük a sablont. A kísérő nélküli gyermekek számára külön sablon áll rendelkezésre, amelyet a gyermek képviselőjének kell kitöltenie.

Az Eurodac III rendelet

Az Eurodac-rendszerben tárolt adatok segítenek megállapítani e gyermekek személyazonosságát, és segítik az EU+ országokat abban, hogy megtalálják a gyermekek családtagjait vagy más országokban esetlegesen fennálló kapcsolatait. Biometrikus adatok immár a 6 éves kor feletti gyermekektől gyűjthetők (korábban 14 év volt a korhatár), de az ennél fiatalabb gyermekeket a jogszabály továbbra is kizárja. Emellett ezek az adatok segítenek az eltűnt gyermekek felkutatásában, többek között bűnüldözési célokból, és kiegészítik az egyéb rendszereket, például a Schengeni Információs Rendszert ⁽⁴⁶⁾. A hatékony azonosítási eljárások létfontosságúak e folyamatok szempontjából ⁽⁴⁷⁾.

Az előszűrésről szóló rendelet

Az előszűrésről szóló rendelet kulcsfontosságú szerepet játszik a menekültügyi eljárás korai szakaszaiban. Előírja az előzetes információk gyűjtését az egyén EU-ba történő beutazásakor, ami létfontosságú a családfelkutatás szükségességére utaló közvetlen jelek azonosításához. Ez a kezdeti adatgyűjtés többek között a személyes adatokat, az utazási előzményeket és az EU-n belüli potenciális családi kapcsolatokat tartalmazza, lehetővé téve a hatóságok számára annak gyors megállapítását, hogy szükség van-e a családegyesítésre irányuló erőfeszítésekre.

Az előszűrésről szóló rendelet biztosítja, hogy minden releváns információt a lehető leghamarabb rögzítsenek, ami alapot nyújt a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet keretében történő további értékeléshez és intézkedésekhez. Ez a korai azonosítási folyamat alapvető fontosságú annak biztosításához, hogy a családfelkutatással kapcsolatos szükségleteket azonnal felismerjék és kezeljék, segítve az egyének, különösen a kiszolgáltatott csoportokba tartozók, például a kísérő nélküli kiskorúak jóllétének és jogainak védelmét. Amennyiben az előszűrés szakaszban a család egységére vonatkozó állítások

⁽⁴⁶⁾ Ezeket a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. november 28-i [\(EU\) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) (HL L 312., 2018.12.7., 56. o.) állapítja meg.

⁽⁴⁷⁾ Az Eurodac III rendelet (44) preambulumbekzdése.

merülnek fel, a határőröknek haladéktalanul tovább kell utalniuk ezeket az ügyeket az illetékes hatóságokhoz, hogy haladéktalanul nyilvántartásba vegyék a kérelmet, és az ügyet az illetékes hatósághoz, például az AMMR-egységhez vagy menekültügyi eljárásra utalják.

Az ilyen továbbutalásokra vonatkozóan konkrét határidőket kell megállapítani az időben történő nyomon követés biztosítása érdekében, lehetővé téve a családfelkutatási igény felismerését és gyors kezelését. Ez a korai azonosítási és továbbutalási folyamat alapvető fontosságú az egyének jólétének és jogainak védelme érdekében, különös tekintettel a kiszolgáltatott csoportokra, például a kísérő nélküli kiskorúakra és az eltartott felnőttekre.

A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv

A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv, amely a migrációs és menekültügyi paktum részét alkotja, kulcsfontosságú rendelkezéseket tartalmaz a családtagok felkutatásának támogatása és a kiskorúak védelme érdekében. Hangsúlyozza különösen, hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke elsődleges fontosságú⁽⁴⁸⁾, és előírja a tagállamok számára, hogy a gyermek testi, szellemi, lelki, erkölcsi és szociális fejlődése szempontjából megfelelő életszínvonalat biztosítsanak. Ez magában foglalja a családdegysítési lehetőségek mérlegelését, a kiskorú jólétének és szociális stabilitásának biztosítását, valamint az olyan kockázatokkal szembeni védelmet, mint az erőszak vagy a kizsákmányolás. A 27. cikk kifejezetten a kísérő nélküli kiskorúakkal foglalkozik, és képviselő kijelölését írja elő. A képviselő szerepe magában foglalja a családtagok felkutatásának elősegítését, valamint annak biztosítását, hogy a kiskorúak a folyamat során tájékoztatást és támogatást kapjanak. Az irányelv azt is előírja, hogy a tagállamoknak a lehető leghamarabb meg kell kezdeniük a család felkutatását, a kiskorú és hozzátartozói biztonságának védelme érdekében megfelelő titoktartási intézkedések mellett⁽⁴⁹⁾.

A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (10) bekezdése

A tagállamok – a kísérő nélküli kiskorú mindenek felett álló érdekének védelme mellett – a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozat megtételét követően a lehető leghamarabb megkezdik a kísérő nélküli kiskorú családtagjainak felkutatását, szükség esetén nemzetközi vagy egyéb releváns szervezetek segítségével. Amennyiben a kiskorú vagy a kiskorú közeli hozzátartozóinak élete vagy testi épsége veszélybe kerülhet, különösen ha az említett hozzátartozók a származási országban maradtak, biztonságuk veszélyeztetésének elkerülése érdekében ügyelni kell arra, hogy az e személyekre vonatkozó információk gyűjtése, feldolgozása és közlése bizalmasan történjen.

⁽⁴⁸⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 26. cikke.

⁽⁴⁹⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (10) bekezdése.

Határon folytatott eljárások és családfelkutatás

A határon folytatott eljárások és a családfelkutatás tekintetében az előszűrési folyamat kulcsfontosságú szerepet játszik.

Előszűrési eljárás

Információgyűjtés. Az előszűrésről szóló rendelet 17. cikke (1) bekezdésének g) pontjával összhangban a hatóságoknak adatokat kell gyűjteniük arra vonatkozóan, hogy a harmadik országbeli állampolgároknak vannak-e bármelyik tagállam területén található családtagjaik. A rendelet különleges garanciákat biztosít a kísérő nélküli kiskorúak számára ⁽⁵⁰⁾, amelyek biztosítják, hogy a szűrés során egy képzett képviselő vagy személy gyermekbarát és a gyermek számára érthető módon támogassa a gyermeket.

A felkutatás megkezdése. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 19. cikke (1) bekezdésének f) pontja kimondja, hogy a kérelmezőket tájékoztatni kell a családgyesítési lehetőségekről, beleértve a család felkutatására szolgáló sablon kérelmezéséhez és átvételéhez való jogot is. Ennek a folyamatnak a lehető leghamarabb meg kell kezdődnie. Az összegyűjtött információkat csak családfelkutatási célokra szabad felhasználni, anélkül, hogy ez hátrányosan érintené az érintett feleket. A kérelmezőt tájékoztatni kell erről a garanciáról.

Határon folytatott menekültügyi eljárás

A határon folytatott menekültügyi eljárást akkor alkalmazzák a kísérő nélküli kiskorúakra, ha biztonsági veszélyt jelentenek ⁽⁵¹⁾. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet szerinti családgyesítési kritériumok alkalmazhatók, és a tagállamoknak haladéktalanul meg kell kezdeniük a kísérő nélküli kiskorúak családtagjainak azonosítását, biztosítva, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdeke elsőbbséget élvezzen ⁽⁵²⁾. A nemzetközi szervezetek segítséget nyújthatnak a felkutatásban, minden intézkedés során tiszteletben tartva a titoktartást és az érintett felek védelmét.

Amennyiben kétség merül fel az egyén életkorával kapcsolatban, szükség lehet az életkor meghatározására. Ezen értékelés alatt ajánlott a családfelkutatásra irányuló erőfeszítéseket ideiglenesen felfüggeszteni, amíg az egyén életkorát meg nem erősítik. Az életkor megállapítását követően haladéktalanul folytatni kell a családfelkutatást, biztosítva a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet vonatkozó határidőinek betartását.

A kísérő nélküli kiskorúakat érintő ügyeket kezelő személyzetnek speciális képzést kell kapnia a gyermekek sajátos igényeinek kezelése érdekében, biztosítva a szabályok megfelelő alkalmazását. Alapvető fontosságú a szükséges információk időben történő összegyűjtése, mivel ennek elmulasztása a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet ⁽⁵³⁾ szerinti, családgyesítésre vonatkozó kulcsfontosságú határidők elmulasztásához vezethet.

⁽⁵⁰⁾ Az előszűrésről szóló rendelet 13. cikke.

⁽⁵¹⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet 53. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak szerint.

⁽⁵²⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet 23. cikke.

⁽⁵³⁾ Lásd a [II. részt](#).

1.2. A családfelkutatás célja

A családfelkutatás számos kulcsfontosságú célt szolgál valamennyi kérelmező számára, beleértve a kísérő nélküli kiskorúakat is, akik különösen kiszolgáltatott csoportot alkotnak.

1. Először is, segít beazonosítani azokat a családtagokat, akikkel a kérelmező egyesülni kíván, illetve akikkel a kérelmezőt egyesíteni kellene, akár az EU+ térségen belül, akár adott esetben harmadik országokban vagy származási országokban.
2. Másodszor, célja, hogy helyreállítsa és fenntartsa az elszakadt családtagok közötti kapcsolatot, feltéve, hogy ezzel mindenki egyetért, és egyikük számára sem jelent veszélyt, a gyermek mindenek felett álló érdekének meghatározását követően, amennyiben gyermek is érintett.
3. Harmadszor, elősegíti a családdegyesítést, ha az az érintett személyek mindenek felett álló érdekét szolgálja, ezáltal is a biztonság és a kölcsönös beleegyezés biztosítása mellett.

A kísérő nélküli kiskorúak fokozott kiszolgáltatottságuk miatt külön figyelmet kapnak az EU menekültügyi politikájának keretében, amint azt a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv is körvonalazza. Ez az irányelv előírja a tagállamok számára, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést a családtagok felkutatása érdekében ⁽⁵⁴⁾, miközben kiemelten kezelik a gyermek mindenek felett álló érdekét ⁽⁵⁵⁾.

Ezenkívül a gyermek mindenek felett álló érdekének meghatározásakor hasznosak lehetnek a családfelkutatás eredményei és a gyermek származási országában fennálló helyzetről gyűjtött releváns információk, amint azt a gyermek jogairól szóló egyezmény 22. cikke és a Gyermekjogi Bizottság 12. sz. átfogó kommentárja kimondja:

A menedékkérő gyermekek esetében hatékony családfelkutatásra és a származási országukban fennálló helyzetre vonatkozó releváns információkra is szükség lehet ahhoz, hogy meghatározzák mindenek felett álló érdeküket ⁽⁵⁶⁾.

Ezek az információk lehetővé tehetik az érintett érdekelt felek számára, hogy azonosítsák a gyermek egyéni szükségleteit, és e szükségletektől függően megfelelő és testreszabott védelmet és gondoskodást alakítsanak ki és biztosítsanak, valamint hogy az egyéni körülményeik alapján meghatározzák a gyermek mindenek felett álló érdekét.

A családfelkutatás egyszersmind a befogadó társadalomban az integrációt segítő eszköz, mivel biztosítja a gyermek háttérének ismeretét és informális azonosítását. Nagyon fontos például ismerni az iskolai és egészségügyi előzményeket, a szülőkkel és más hozzátartozókkal fenntartott interperszonális kapcsolatok minőségét, a bántalmazást és/vagy a kapcsolati erőszakot magukban foglaló előzményeket, a család társadalmi-gazdasági helyzetét, a családtagok egészségügyi állapotát és a helyi társadalmi dimenziókat. Ezenkívül a hatékony családfelkutatás elengedhetetlen annak megakadályozásához is, hogy

⁽⁵⁴⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (10) bekezdése.

⁽⁵⁵⁾ A vonatkozó jogi keretről szóló további információkért lásd: [I. melléklet: Jogi keret – középpontban a gyermekek jogai](#).

⁽⁵⁶⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [12. sz. átfogó kommentár \(2009\): A gyermek meghallgatáshoz való joga](#), CRC/C/GC/12, 2009. július 20., 124. pont.

a gyermekeket örökbe fogadják vagy nevelőszülőkhöz kerüljenek, ha biológiai szüleik életben vannak, és egyesülni kívánnak velük, amennyiben ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja.

A családfelkutatás alkalmazási köre és módszere eltérhet attól függően, hogy azt a nemzetközi védelem iránti kérelemért felelős tagállam a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelettel összhangban történő meghatározása céljából vagy a nemzetközi védelmi eljárás tágabb keretében végzik-e. Az alábbiakban kiemeljük az EU területén, illetve a származási országban vagy valamely harmadik országban végzett családfelkutatás közötti főbb különbségeket.

	Családfelkutatás családegyesítés céljából az EU+ térségben	Családfelkutatás a származási országban vagy harmadik országokban
Területi hatály	A családtag valamely EU+ ország területén tartózkodhat.	A családtag a gyermek származási országában vagy harmadik országban tartózkodhat.
Cél	• A gyermek mindenek felett álló érdekének tiszteletben tartása. • Annak megállapítása, hogy mely EU+ ország a felelős a nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálásáért. • A családtagok, testvérek vagy hozzátartozók egyesítése valamely tagállam területén.	• A gyermek mindenek felett álló érdekének tiszteletben tartása. • A családi kapcsolatok helyreállítása. • A gyermek újraegyesítése családtagjával: ▪ az uniós fogadó országában; ▪ a származási országban vagy egy harmadik országban.

Jogi kötelezettség	• A gyermek mindenképp felett álló érdekének figyelembevétele és értékelése. • Annak biztosítása, hogy a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendeletben kijelölt feladatokat a szükséges képesítéssel rendelkező képviselő lássa el ⁽⁵⁷⁾. • A családtagok, testvérek vagy hozzátartozók felkutatása ⁽⁵⁸⁾. • Átvételi megkeresés benyújtása a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet alapján, amint azonosították a felelős tagállamot ⁽⁵⁹⁾. • A családtagok, testvérek vagy hozzátartozók újraegyesítése, feltéve, hogy ez a gyermek mindenképp felett álló érdekét szolgálja.	• A gyermek mindenképp felett álló érdekének figyelembevétele és értékelése. • A családfelkutatás megkezdése vagy adott esetben folytatása. • Annak biztosítása, hogy a gyermeket a szükséges képesítéssel rendelkező képviselő képviselje/segítse. • A gyermek jogállásának értékelése (a családdegysítésre való felkészülés érdekében).
---------------------------	--	---

Fontos megérteni, hogy a gyermek családja tartózkodási helyének megtalálása **nem feltétlenül eredményez családdegysítést**. Az újraegyesítés nem mindig lehetséges vagy megfelelő, és az illetékes hatóságoknak további tényezőket is figyelembe kell venniük, különösen esetleges családdegysítés esetén.

Gyermekek. A gyermekek esetében minden döntést a gyermek mindenképp felett álló érdeke elvének kell vezérelnie, és tiszteletben kell tartani a gyermek meghallgatáshoz való jogát, az érettség alapján megfelelően súlyozva a véleményét. Ha egy gyermek vagy családtag vonakodik a kapcsolatok helyreállításától, gondosan meg kell vizsgálni ennek okait. A külön-külön vagy közösen, telefonon, videokapcsolaton keresztül vagy más módszerekkel nyújtott tanácsadás olykor segítheti a családi kapcsolatok helyreállítását. Ha azonban a gyermek vagy a család végső soron azt a kívánságát fejezi ki, hogy ne állítsák helyre ezeket a kapcsolatokat, tiszteletben kell tartani a családtagok kívánságait ⁽⁶⁰⁾.

Felnőttek. Felnőttek esetében az egyesítéshez hozzájárulásra van szükség, valamint bizonyítani kell, hogy a felek valóban kívánatosnak tartják az egyesítést, különösen a házastársak esetében, akik szintén jogosultak lehetnek az egyesítésre. Fontos továbbá értékelni és kezelni azokat a potenciális kockázatokat, például kapcsolati erőszak esetén, amelyek befolyásolhatják a családtagok egyesítésére vonatkozó döntést.

Ha azonban a kérelmező vagy a családtagok végül nem kívánják helyreállítani a családi kapcsolatokat, tiszteletben kell tartani a kívánságaikat.

⁽⁵⁷⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (5) bekezdése.

⁽⁵⁸⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (6) bekezdése.

⁽⁵⁹⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 25. cikke.

⁽⁶⁰⁾ A gyermekek szempontjából releváns jogi kerettel kapcsolatos további információkért lásd: [I. melléklet: Jogi keret – középpontban a gyermekek jogai](#).

1.3. A családfelkutatási folyamatok legfontosabb szereplői

A különböző szereplőknek a családfelkutatási folyamatba való bevonása minden egyes esetben a fogadó ország jogi és intézményi keretétől, valamint a kockázati tényezők elemzésétől és a titoktartás elvétől függ. Különösen a kérelmezők vagy a menekültek esetében a származási ország hatóságaival vagy a fogadó ország konzuli hatóságaival való együttműködés veszélynek teheti ki a személyt, amennyiben az állam az üldözés fő elkövetője. Rendkívüli óvatossággal kell eljárni a további kockázatoknak való kitettség megelőzése érdekében, és el kell végezni az egyedi helyzet alapos vizsgálatát. Az egyedi eset körülményeitől függően a család felkutatása azzal járhat, hogy családtagokat azonosítanak az EU+ országok területén vagy az EU+ térségen kívül, a származási országban vagy valamely harmadik országban (pl. előfordulhat, hogy a gyermek egy menekülttáborban hagyta hátra a szüleit). Ez más nemzeti hatóságokkal, egy másik EU+ ország hatóságaival való együttműködést vonna maga után, illetve erőforrások bevonásával járna a származási országban vagy a harmadik országban, amennyiben ez nem veszélyeztetné a gyermeket és a családot.

A potenciálisan érintett szereplőket a táblázat részletezi.

	Családfelkutatás valamely EU+ országban belül	Családfelkutatás a származási országban vagy harmadik országokban
Szereplők	• A gyermek. • A gyermek képviselője. • A fogadó tagállam hatóságai ⁽⁶¹⁾. • Más EU+ országok hatóságai. • Nemzetközi vagy egyéb releváns szervezetek, beleértve a családfelkutatási szervezeteket ⁽⁶²⁾. • A gyermek családtagjai. • Mások.	• A gyermek. • A gyermek képviselője. • A fogadó állam hatóságai ⁽⁶³⁾. • A fogadó állam nagykövetségei és konzuli szolgálatai. • Nemzetközi vagy egyéb releváns szervezetek ⁽⁶⁴⁾. • Helyi kutatási szolgálatok. • A származási ország vagy harmadik ország hatóságai, feltéve, hogy ez nem jelent kockázatot a gyermekre vagy családtagjaira nézve. • Mások.

⁽⁶¹⁾ Idetartozhat a gyermekvédelemben érdekelt valamennyi fél, például az igazságügyi hatóságok, a helyi szociális szolgálatok, a gyámok és az egészségügyi szolgálatok.

⁽⁶²⁾ További információkért lásd a [II. rész](#) „Családfelkutatási szervezetek” című szakaszát.

⁽⁶³⁾ Idetartozhat a gyermekvédelemben érdekelt valamennyi fél, például az igazságügyi hatóságok, a helyi szociális szolgálatok, a gyámok és az egészségügyi szolgálatok.

⁽⁶⁴⁾ Fontos megjegyezni, hogy a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, valamint a nemzeti vöröskereszt és vörösféldhold társaságok nem osztják meg harmadik felekkel a családfelkutatásra irányuló erőfeszítések eredményeit. Az információt kizárólag és közvetlenül az eltűnt hozzátartozók keresésében részt vevő családtagokkal közlik.

A gyermekek és az eltartott felnőttek esetében is megfelelő mechanizmusoknak kell rendelkezésre állniuk a családfelkutatási folyamat támogatása érdekében, figyelembe véve sajátos szükségleteiket és körülményeiket.

A családtagok felkutatásához – akár gyermek, akár eltartott felnőtt – gyakran a kérelmező szolgál elsődleges információforrásként. **Gyermekek** esetében megfelelő gyermekbarát mechanizmusokat ⁽⁶⁵⁾ kell bevezetni, amelyek lehetővé teszik a gyermek számára, hogy megértse a családfelkutatás célját, a folyamatot, valamint a lehetséges eredményeket és következményeket. Ez magában foglalja annak biztosítását, hogy a tolmácsok, illetve adott esetben a nyelvi és kulturális közvetítők egyaránt tájékoztatást kapjanak annak fontosságáról, hogy gyermekbarát módon működjenek együtt a gyermekkel, különösen a nyelv használatát és a kommunikációt illetően.

A gyermeket haladéktalanul tájékoztatni kell a családfelkutatás folyamatáról, az e tekintetben elért bármely előrehaladásról, és egyeztetni kell vele. A gyermek véleményét minden szakaszban figyelembe kell venni, és azt a gyermek életkorának és érettségének megfelelően elsődleges szempontnak kell tekinteni.

A gyermek folyamatban való részvételét a gyámnak kell elősegítenie, aki kapcsolatot teremthet a gyermek és a különböző érintett szereplők között. A gyermek **gyámjának** támogatnia és kísérnie kell a gyermeket a családfelkutatási folyamat során. A gyámnak képviselnie kell a gyermeket, és szükség esetén ki kell egészítenie a jogképességét, biztosítva, hogy minden intézkedésre a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva kerüljön sor. A kijelölt gyámot tájékoztatni kell és konzultálni kell vele a gyermekkel kapcsolatban hozott valamennyi intézkedésről. Az ügy egyedi körülményeitől függően a gyám aktívan részt vehet abban is, hogy a gyermektől releváns információkat szerezzen.

A **felnőttek** esetében, akiknek a folyamat során szintén szükségük lehet támogatásra, olyan intézkedéseket kell bevezetni, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy megértsék a családfelkutatás céljait és lépéseit. Azokban az esetekben, amikor a nagykorú kérelmező a kiszolgáltatottsága miatt csak korlátozottan képes a döntéshozatalban való teljes körű részvételre, kijelölt képviselőnek vagy támogató személynek kell kísérnie, biztosítva, hogy szempontjait és preferenciáit minden szakaszban tiszteletben tartsák. Ezt a képviselőt tájékoztatni kell és konzultálni kell vele minden intézkedésről, kiállva az eltartott felnőtt érdekei mellett, ugyanakkor támogatni kell őket a családfelkutatás szempontjából releváns információk szolgáltatásában.

Az **EU+ országok** családfelkutatási folyamatba bevonható **hatóságai** közé tartoznak például a menekültügyi hatóságok, a bevándorlási hatóságok és a nemzeti és helyi szintű gyermekvédelmi szolgálatok. A fogadó állam származási országban vagy harmadik országokban működő nagykövetségei vagy konzuli szolgálatai is részt vehetnek. A tagállami hatóságoknak az uniós menekültügyi joganyaggal ⁽⁶⁶⁾ összhangban proaktív szerepet kell játszaniuk a gyermek családtagjainak felkutatásában, ha úgy ítélik meg, hogy ez szolgálja a gyermek mindenek felett álló érdekét. Az államoknak gyermekvédelmi hatóságaikon és más

⁽⁶⁵⁾ A gyermekbarát mechanizmusok olyan rendszerek vagy folyamatok, amelyeket úgy alakítottak ki, hogy a gyermekek számára könnyen érthetőek és hozzáférhetőek legyenek, biztosítva szükségleteik és jogaik tiszteletben tartását. Ezek a mechanizmusok a gyermekek jóllétét és biztonságát helyezik előtérbe, megkönnyítve számukra véleményük kifejtését, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és hogy megfelelő támogatásban részesülhessenek.

⁽⁶⁶⁾ Különösen a kvalifikációs rendelet 33. cikkének (7) bekezdése, a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (10) bekezdése és a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikke.

érintett szolgálataikon keresztül családfelkutatási eljárásokat kell kidolgozniuk, és a kísérő nélküli gyermekek esetében kötelezővé kell tenniük a családfelkutatást, kivéve, ha úgy ítélik meg, hogy az nem szolgálja a gyermek mindenképp felett álló érdekét, vagy ha az veszélyeztetheti a gyermeket vagy családját. A családfelkutatás a gyermek jóllétéhez szükséges védelem és gondoskodás biztosításának előfeltétele ⁽⁶⁷⁾. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet ⁽⁶⁸⁾ szerint az illetékes hatóságok személyzetének folyamatos képzésben kell részesülnie a gyermekek sajátos szükségleteinek tárgyában.

Az EUAA kapcsolódó eszközei

Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége képzési modulokat és gyakorlati útmutatókat dolgozott ki a gyermekek és más kiszolgáltatott helyzetben lévő kérelmezők egyedi igényeinek kezelésére. További információért tekintse meg az EUAA képzési katalógusát az EUAA honlapján: <https://euaa.europa.eu/training-catalogue>.

A családfelkutatás továbbá a menekültügy egyik olyan területe, ahol az EU+ országok gyakran együttműködnek **nemzetközi vagy más érintett szervezetekkel**, és igénybe veszik azok szolgáltatásait. Egyes nemzetközi szervezetek jelentős tapasztalattal és szakértelemmel rendelkeznek a családfelkutatás területén. Ezek a szervezetek olyan hálózatokat, eszközöket és módszereket hoztak létre, amelyek elősegítik a családfelkutatásnak a gyermek biztonságának és mindenképp felett álló érdekének biztosítása mellett történő lebonyolítását. E szervezetek szolgáltatásai különösen akkor relevánsak, ha a családfelkutatásra a származási országokban vagy harmadik országokban kerül sor. Azon szervezetek sorában, amelyekkel az EU+ országok e tekintetben együttműködnek, megemlíthető többek között az UNHCR, a Nemzetközi Migrációs Szervezet, a Nemzetközi Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom, valamint az International Social Service.

A tagállamok megkönnyíthetik a kérelmező számára az e szervezetek családfelkutatási szolgáltatásaihoz való hozzáférést. Szükség esetén a releváns szervezetek és hatóságok segítségét is igénybe kell venniük annak érdekében, hogy segítsék a kérelmezőt a családfelkutatási folyamatban, feltéve, hogy tiszteletben tartják az érintett szervezetek elveit és normáit ⁽⁶⁹⁾. Mielőtt ezek a szervezetek bármilyen információt megosztanának az illetékes hatóságokkal, ki kell kérni az érintett személy (gyermek vagy felnőtt, aki számára a családfelkutatási eljárást lefolytatják) beleegyezését ⁽⁷⁰⁾.

A családfelkutatási folyamatba adott esetben be lehetne vonni **a helyi közösségi szervezetek szolgálatait és szereplőit**, akik gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek a területen, és ismerik a közösségi kapcsolatokat, a társadalmi és vallási hálózatokat. Annak eldöntésekor, hogy helyénvaló-e bevonni a helyi szolgálatokat, figyelembe kell venni a titoktartást, az adatvédelmet és a biztonságot annak érdekében, hogy a gyermek, a családtagok vagy maguk a szolgáltatók ne kerüljenek veszélybe. Ezen szervezetek felkutatási folyamatba való bevonása során biztosítani kell e szervezetek elveinek és normáinak tiszteletben tartását.

⁽⁶⁷⁾ Nevezetesen a gyermekjogi egyezmény 8., 9. és 10. cikke.

⁽⁶⁸⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (6) bekezdése.

⁽⁶⁹⁾ Különösen a Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom tagjainak elveit és normáit. Megjegyzendő, hogy a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, valamint a nemzeti vöröskereszt és vörösfélhold társaságok nem osztják meg harmadik felekkel a családfelkutatásra irányuló erőfeszítések eredményeit. Az információt kizárólag és közvetlenül az eltűnt hozzátartozók keresésében részt vevő családtagokkal közlik.

⁽⁷⁰⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (3) és (6) bekezdésével, valamint a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (10) bekezdésével összhangban.

A származási országban vagy a harmadik országban fennálló körülményektől függően, továbbá a gyermek és a családtagok biztonságának alapos mérlegelését követően, valamint a titoktartás elvének figyelembevételével a **származási ország vagy harmadik ország hatóságai vagy az ezen országokat képviselő európai diplomáciai szervezetek** is részt vehetnek a családtagok felkutatásának folyamatában. Ennek során mindig **rendkívül körültekintően** kell eljárni, hogy ne veszélyeztessék az érintett személyeket, a menekültügyi eljárás integritását, valamint a kérelmezők ⁽⁷⁾ és családtagjaik biztonságát.

Amennyiben megtalálják, a **gyermek családtagját** be kell vonni a családi kapcsolatok ellenőrzésébe, a családi kapcsolatok helyreállításának folyamatába és a családfelkutatási folyamat bármely lehetséges kimenetelébe, amennyiben ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. Az eljárás során be kell vonni más olyan családtagokat vagy hozzátartozókat is, akik az EU+ területén tartózkodnak, de a tagállamban nem minősülnek felelősnek a gyermekért, mivel valószínű, hogy a családfelkutatási eljárás szempontjából releváns információkkal rendelkeznek.

A családfelkutatási folyamat fent említett szereplőin kívül **más profilú** személyek is szerepet játszhatnak, például ügyészek vagy bírák, tanárok és pszichológusok, vallási vagy közösségi vezetők, a gyermek vagy a család által ismert más személyek stb.

Általában véve az e szereplők közötti, koordinált rendszeren belüli **együttműködés** megkönnyítené a funkcionális és multidiszciplináris családfelkutatási folyamatot. Mindig alkalmazni kell azokat a biztosítékokat, amelyek biztosítják, hogy valamennyi érintett szereplő elsődleges szempontként vegye figyelembe a gyermek mindenek felett álló érdekét, és különösen a gyermek és a család biztonságát.

Ellenőrzőlista a családfelkutatáshoz

Ez az ellenőrzőlista azokat a fő szempontokat vázolja, amelyek figyelembevételével a családfelkutatás az egyéni jogokat tiszteletben tartva, az önkéntes részvétel biztosítása, titoktartás és – amennyiben biztonságos és helyénvaló – a családegyesítés előmozdítása mellett folytatható le.

☐ **A családfelkutatás védelmi határozatoktól való elkülönítése.** Biztosítani kell, hogy a nemzetközi védelem megadására vagy elutasítására vonatkozó döntést ne befolyásolják sem a családfelkutatási erőfeszítések eredményei, sem a családfelkutatási eljárás során gyűjtött információk.

☐ **A családegyesítés elősegítése.** A családfelkutatásra való összpontosítás célja a családegyesítés lehetővé tétele, a család egységének védelme és a családok által nyújtott, védelmet jelentő támogatás mozgósítása, figyelembe véve ugyanakkor a személy akaratát és érdekeit.

⁽⁷⁾ A kvalifikációs rendelet 33. cikkének (7) bekezdésével és a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (10) bekezdésével összhangban.

- **A család szétválasztásának elkerülése.** Az együtt menedéket kérő családtagokat általában nem szabad szétválasztani, kivéve kivételes körülmények között. Szétválasztás esetén biztosítani kell a rendszeres családi kapcsolat fenntartását, ha az a gyermek mindenképp felett álló érdekét szolgálja. A felkutatás folyamata jelentős érzelmi megrázkódtatást okozhat a kérelmezők és a gyermekek számára, ami nyomatékossítja a megfelelő pszichológiai támogatás szükségességét. Ezen túlmenően a tágabb család tagjainak vagy gondviselőinek a jelenléte létfontosságú a gyermek érzelmi jólléte szempontjából, és el kell kerülni a gyermek tőlük való elszakítását, ha ezek a személyek nem jelentenek gyermekvédelmi kockázatot.
- **Az információk kizárólag a családfelkutatáshoz való felhasználása.** Biztosítani kell, hogy a családfelkutatás céljából gyűjtött információkat kizárólag erre a célra használják fel. A családfelkutatási folyamat során gyűjtött információkat bizalmasan kell kezelni. Biztosítékokat kell bevezetni annak biztosítására, hogy a családfelkutatási folyamat és az információgyűjtés ne befolyásolja hátrányosan az érintett felek egyikét sem.
- **Önkéntes jelleg.** A családtagok felkutatását önkéntes jelleggel kell végezni, csakis az érdekelt fél kérésére, annak megalapozott döntése alapján kezdeményezhető. A hozzátartozókra vonatkozó információk megosztásának megtagadása nem befolyásolhatja hátrányosan a menekültügyi eljárást.
- **Tájékoztatáson alapuló beleegyezés.** A személyes vagy érzékeny információk közlése és a további lépések megtétele előtt meg kell szerezni valamennyi fél tájékoztatáson alapuló beleegyezését. Mind a kérelmezőnek, mind a felkutatott családtagnak joga van a kapcsolat megszakítására és arra, hogy hozzátartozóját ne tájékoztassák a pontos tartózkodási helyéről/címéről (ha még nem ismert).
- **Kockázatok felmérése.** A felkutatási folyamat megkezdése előtt és annak minden későbbi szakaszában gondosan mérlegelni kell az összes családtagot érintő esetleges kockázatokat, beleértve a felkutatás alatt álló és a felkutatási folyamatot kezdeményező családtagokat is. Amennyiben egy későbbi szakaszban a kockázatokra vonatkozó új információk válnak elérhetővé, a felkutatási tervet ezen információk fényében újra kell értékelni.
- **A védelem és a mindenképp felett álló érdek előtérbe helyezése.** Minden döntésnél a gyermek védelmét, biztonságát és mindenképp felett álló érdekét kell elsődlegesen figyelembe venni.

Annak eldöntésekor, hogy egy családot újraegyesítsenek-e, és ha igen, hol, figyelembe kell venni valamennyi érintett fél szükségleteit, érdekeit, biztonságát, védelmét és preferenciáit.

2. Elvek és eljárási biztosítékok

A családfelkutatás során biztosítani kell a kiszolgáltatott személyek és az eltartott felnőttek jóllétét, beleértve a gyermekek mindenek felett álló érdekét is. Ez elengedhetetlen annak biztosításához, hogy jogukat a felkutatási folyamat során teljes mértékben tiszteletben tartsák. Ennek elérése érdekében egy sor eljárási biztosíték mozdítja elő a méltányosságot, az átláthatóságot és a személyközpontú megközelítést, különös tekintettel a család egységére, a biztonságra és a jóllétre.

2.1. A gyermek mindenek felett álló érdekére helyezett hangsúly

A családfelkutatás kulcsfontosságú a gyermek azon jogának érvényesítéséhez, hogy személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn családtagjaival. Az is kulcsfontosságú, hogy a tagállamok eleget tegyenek ezeknek a kapcsolatok megőrzésére vonatkozó kötelezettségüknek, ha ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja.

A gyermek mindenek felett álló érdekének elve egyike a gyermekjogokra vonatkozó négy vezérelvnek (a megkülönböztetésmentességhez való jog, a mindenek felett álló érdek, az élethez és a fejlődéshez való jog, valamint a meghallgatáshoz való jog), amelyek a gyermek jogairól szóló egyezmény ⁽⁷²⁾ és a Charta ⁽⁷³⁾ alapjául szolgálnak. A gyermekjogi egyezmény 3. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerint:

A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenek felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága tisztázta, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét hármas koncepcióként kell értelmezni ⁽⁷⁴⁾, amely a következőkből tevődik össze:

- anyagi jog;
- alapvető, értelmező elv; és
- eljárási szabály.

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága a kísérő nélküli és a gondviselőiktől elszakított gyermekekkel szemben származási országukon kívül alkalmazott bánásmódról szóló 6. sz. átfogó kommentárjában (2005) ⁽⁷⁵⁾ iránymutatást adott arra vonatkozóan, hogy konkrét eljárási garanciák révén hogyan lehet figyelembe venni a gyermek mindenek felett álló érdekét mint általános eljárási szabályt. A gyermek azon jogával kapcsolatos álláspontját, hogy a mindenek

⁽⁷²⁾ A gyermekjogi egyezmény 2., 3., 6. és 12. cikke.

⁽⁷³⁾ A Charta 24. cikke.

⁽⁷⁴⁾ A gyermek mindenek felett álló érdekét illetően lásd: az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [14. sz. átfogó kommentár \(2013\) a gyermek ahhoz való jogáról, hogy a mindenek felett álló érdeke elsődleges szempont legyen \(3. cikk, \(1\) bekezdés\)](#), 2013. május 29., CRC/C/GC/14.

⁽⁷⁵⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [6. sz. átfogó kommentár \(2005\): A hazájuktól távol élő, kísérő nélküli és szüleiktől elszakított gyermekekkel való bánásmód](#), CRC/GC/2005/6, 2005. szeptember 1., 80–88. pont.

felett álló érdekét elsődleges szempontként vegyék figyelembe, az eljárási biztosítékok mellett a 14. sz. átfogó kommentár (2013) is részletezi ⁽⁷⁶⁾.

A KEMR új eszközeit a Chartával és az ENSZ gyermekjogi egyezményével összhangban kell végrehajtani. Ezt a kötelezettséget egyértelműen meghatározza az előszűrésről szóló rendelet (25) preambulumbekzdése és a menekültügyi eljárásról szóló rendelet (67) preambulumbekzdése is. Ezek a rendeletek hangsúlyozzák, hogy a közös európai menekültügyi rendszer eszközeinek alkalmazásakor valamennyi illetékes hatóságnak elsődlegesen a gyermek mindenek felett álló érdekét kell szem előtt tartania. Ezt a szempontot a teljes menekültügyi eljárás során tiszteletben kell tartani. Ezenkívül a befogadási feltételekről szóló 2024-es irányelvben vázolt, a mindenek felett álló érdekre vonatkozó értékelés a menekültügyi eljárásra is alkalmazandó ⁽⁷⁷⁾.

A gyermek mindenek felett álló érdeke biztosításának egyik kulcsfontosságú szempontja a család egységének fenntartása ⁽⁷⁸⁾. A kiskorúaknak lehetőség szerint szüleiknél vagy gondviselőiknél kell maradniuk. Ennek támogatása érdekében a család egységének elve megköveteli, hogy a kiskorúakkal rendelkező családokat olyan körülmények között helyezték el, amelyek megfelelnek a sajátos szükségleteiknek, elkerülve a szétszakítást és biztosítva a stabilitást. Ez azokban az esetekben is alkalmazandó, amikor indokolt az őrizetbe vétel, mivel a család egységének elve szükségessé teszi, hogy a kiskorúakkal rendelkező családok esetében az őrizetbe vétel helyett megfelelő alternatívákat alkalmazzanak. Ezeknek az alternatíváknak biztosítaniuk kell, hogy a családokat az igényeiknek megfelelő környezetben szállásolják el ⁽⁷⁹⁾.

A menekültügyi és a migráció kezeléséről szóló rendelettel összefüggésben a gyermek mindenek felett álló érdeke magában foglalja a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv vonatkozó rendelkezéseit ⁽⁸⁰⁾. Elengedhetetlen, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét és a család egységét teljes mértékben tiszteletben tartsák és integrálják a mindenek felett álló érdek értékelésébe. Ez azt jelenti, hogy minden eljárás során a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni és meg kell őrizni a család jóllétét és egységét.

A családtagok azonosítása és felkutatása e keret alapvető elemei. A cél annak biztosítása, hogy az áthelyezési eljárások és a határon folytatott eljárások során fennmaradjon a család egysége ⁽⁸¹⁾. A hatóságoknak minden erőfeszítést meg kell tenniük, hogy a család egységének és a gyermek mindenek felett álló érdekének tiszteletben tartása érdekében azonosítsák és felkutassák a családtagokat. Az eljárás nem jelenthet veszélyt az érintett gyermekekre, a családra vagy a családfelkutatást végző szereplőkre nézve.

⁽⁷⁶⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [14. sz. átfogó kommentár \(2013\) a gyermek ahhoz való jogáról, hogy a mindenek felett álló érdeke elsődleges szempont legyen \(3. cikk, \(1\) bekezdés\)](#), 2013. május 29., CRC/C/GC/14, 2013. május 29.

⁽⁷⁷⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet 22. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁷⁸⁾ A család egységét a lehető legnagyobb mértékben fenn kell tartani (a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 45. cikkének (2) bekezdése és 54. cikkének (2) bekezdése).

⁽⁷⁹⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv (40) preambulumbekzdésében foglaltak szerint, amely kimondja, hogy a kiskorúakkal rendelkező családokat az igényeiknek megfelelő befogadó létesítményekben kell elhelyezni. A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv követelményeihez való igazodás szükségességét a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 54. cikkének (2) bekezdése is megállapítja.

⁽⁸⁰⁾ A menekültügyi és a migráció kezeléséről szóló rendelet (46) preambulumbekzdése és 23. cikkének (4) bekezdése.

⁽⁸¹⁾ Ezt erősíti meg a menekültügyi és a migráció kezeléséről szóló rendelet (70) preambulumbekzdésében, 67. és 68. cikkében, valamint a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 45. cikkében foglalt rendelkezések.

A felkutatás során a gyermekkel kapcsolatos felelősség a fogadó államot terheli. Ezért a családfelkutatás konkrét céljaira kockázatértékelést kell végezni. Ennek a kockázatértékelésnek a felkutatás előtt végzett, mindenk felett álló érdekre vonatkozó értékelés részét kell képeznie, mivel a mindenk felett álló érdek értékelése mind a gyermek, mind a család biztonságának szempontjait, a családdal való kapcsolat helyreállításának és/vagy a családdegyesítésnek a lehetőségeit, a gyermek jóllétét és a gyermek életkorának és érettségének megfelelő véleményét elemzi. A családfelkutatás konkrét eszközeit, a bevonandó lehetséges szereplőket és az információgyűjtés lehetséges módjait is a biztonsági garanciák teljes körű figyelembevételével kell meghatározni. A gyermek csak akkor egyesíthető a családtagjaival, ha az egyesítés a gyermek mindenk felett álló érdekét szolgálja.

Gyermekeházassággal kapcsolatos ügyek: mindenk felett álló érdek és jogi megfontolások

A mindenk felett álló érdek értékelése során minden olyan esetben, amikor a házastársak egyike vagy mindkettőjük kiskorú, az összes alábbi tényezőt figyelembe kell venni.

Ha a kísérő nélküli kiskorú egy tagállamban jogszerűen tartózkodó nagykorú házastársa, vagy ha mindkét házastárs kiskorú, a házasságot általában a nemzeti jogszabályok és a gyermekvédelemre és -jóllétre vonatkozó nemzetközi normák alapján értékelik.

A családfelkutatással és a családdegyesítéssel összefüggésben a tagállamok csak akkor tekinthetik érvényesnek a házasságot, ha az összhangban van az ilyen házasságok érvényességére vonatkozó nemzeti jogszabályokkal, és ha az egység nem ütközik a gyermek mindenk felett álló érdekével.

Ha a házasságban egy kiskorú egy felnőtt házastársa, elengedhetetlenek a kiskorú jóllétével és védelmi szükségleteivel kapcsolatos további megfontolások. A hatóságoknak gondosan meg kell vizsgálniuk, hogy a felkutatás és az azt követő egyesítés a kiskorú mindenk felett álló érdekét szolgálja-e, különösen akkor, ha aggályok merülhetnek fel a kizsákmányolással, a kényszerítéssel vagy a házassággal összefüggő egyéb kockázatokkal kapcsolatban. Ez magában foglalja a gyermekvédelmi szervek és a releváns szervezetek bevonását annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtsanak, és biztosítsák, hogy minden intézkedés során prioritásként kezeljék a gyermek jóllétét.

Ha mindkét házastárs kiskorú, előfordulhat, hogy az egyesítést különös óvatossággal kezelik, mivel a tagállamok általában a kiskorúak védelmére helyezik a nagyobb hangsúlyt a fiatal személyeket érintő élettársi kapcsolatok hivatalossá tételével szemben. A felkutatás és a családdegyesítés ilyen esetekben a mindkét kiskorú számára biztonságos, az életkornak megfelelő életfeltételek biztosítására, valamint az egyes **gyermekek mindenk felett álló érdekével** összhangban lévő védelmi intézkedésekre összpontosítana. A megközelítést ebben az esetben is a nemzeti jogszabályok és a gyermekvédelmi elvek vezérik, egyértelműen a kiskorúak egészségére, biztonságára és személyes fejlődésére helyezve a hangsúlyt, nem pedig a családi állapot érvényesítésére.

Kockázatértékelés

A károkozás elkerülése érdekében a felkutatási folyamat valamennyi szakaszában figyelembe kell venni a gyermeket vagy a gyermek családtagjait érintő lehetséges kockázatokat. Ennek biztosítása érdekében alapvető fontosságú a származási és/vagy tranzitországra vonatkozó valamennyi releváns információ összegyűjtése, valamint a potenciális kockázatok és a hatásuk mérséklésére irányuló intézkedések meghatározása. A gyermekek egyesítésére való felkészülés során figyelembe kell venni, hogy meg kell védeni őket a megkülönböztetéssel, a célzott támadásokkal és az emberkereskedő hálózatok általi megtorlás további kockázataival szemben (lásd az alábbi példákat). Ha a családfelkutatás veszélyeztetheti a gyermeket vagy családtagjait, az ügyet az illetékes szereplők elé kell utalni, hogy megvizsgálják a nemzetközi védelem szükségességét ⁽⁸²⁾.

Az alábbiakban nem kimerítően felsoroljuk azokat a körülményeket, amelyek különös figyelmet igényelnek.

- **A családon belüli erőszak eseteiben a megtorlás kockázata:** ha a családban korábban családon belüli erőszak történt, a kapcsolat helyreállítása további sérelemnek teheti ki a gyermeket. Rendkívül fontos a család dinamikájának értékelése és a gyermek számára biztonságos környezet biztosítása.
- **Részvétel fegyveres erőszakban:** azok a gyermekek, akik részt vettek a saját közösségük elleni fegyveres erőszakban, egyedi kockázatokkal szembesülnek. Biztonságuk biztosításához gondos tervezésre és szakosodott szervezetek bevonására van szükség.
- **Üldöztetés:** ha a gyermek vagy családtagjai a származási országukban üldöztetés kockázatának vannak kitéve, a család felkutatása súlyos következményeknek teheti ki őket. A kapcsolatfelvétel megkezdése előtt alapvető fontosságú a politikai helyzet és a potenciális fenyegetések értékelése. Például a marginalizált etnikai vagy vallási csoportokhoz tartozó gyermekek és családjaik az üldöztetés fokozott kockázatával szembesülhetnek. A családfelkutatási erőfeszítéseknek figyelembe kell venniük ezeket a tényezőket, és prioritásként kell kezelniük az érintett személyek biztonságát és anonimitását.
- **Emberkereskedelem és kizsákmányolás:** a család felkutatása a gyermeket vagy családtagjait az emberkereskedők megtorlásainak teheti ki, különösen ha a gyermek tanúként szolgált. Ilyen esetekben gondosan értékelni kell a családfelkutatási tevékenységeket annak elkerülése érdekében, hogy a család további veszélynek legyen kitéve. Azokban az esetekben, amikor a gyermek emberkereskedelem áldozata volt, a családdal való kapcsolatfelvétel akaratlanul felhívhatja az emberkereskedők figyelmét a gyermek hollétére, veszélyeztetve ezzel mind a gyermeket, mind a családját. Alapos kockázatértékelésekre és az emberkereskedelem elleni szervezetek bevonására van szükség.

⁽⁸²⁾ IOM, UNICEF, IOM–UNICEF stratégiai együttműködési keret (2022–2023), [Családkövetési és -értékelési formanyomtatvány](#), 2022.

Kapcsolódó kiadványok

EASO, [Gyakorlati útmutató a gyermek menekültügyi eljárásokban érvényesítendő, mindenek felett álló érdekéről](#), 2019. Az útmutató támogatja az EU+ országok hatóságait a gyermek mindenek felett álló érdekének elve alkalmazásában, illetve a gyermekekre vonatkozó menekültügyi eljárásokon belüli garanciák erősítésében. Foglalkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének háttérelmeivel, a vonatkozó garanciákkal, útmutatást ad a mindenek felett álló érdek gyakorlati értékelésének módjára vonatkozóan, valamint felsorolja a veszélyeztetettségi és kockázati mutatókat.

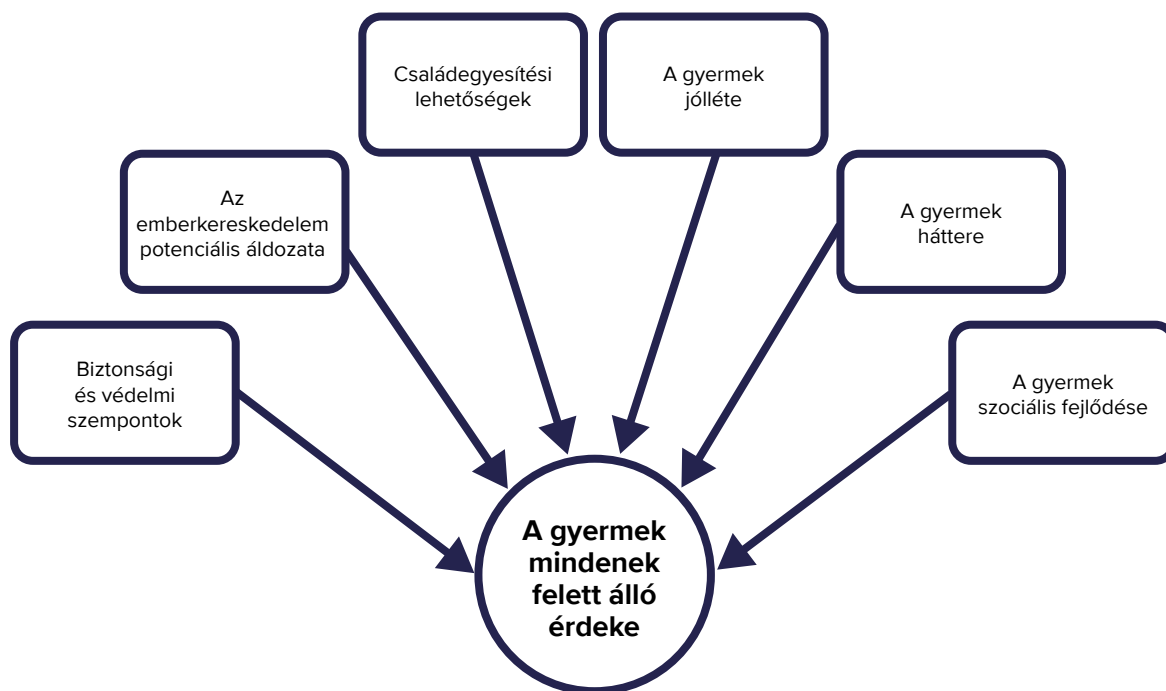
Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), [Gyámság a szülői felügyeletről megfosztott gyermekek számára](#), 2014. június 30. Ez a kézikönyv tájékoztatást nyújt a gyámok számára arról, hogyan kell elvégezni a mindenek felett álló érdek vizsgálatát, vagy biztosítani, hogy a mindenek felett álló érdek értékelését végző hatóságok minden releváns elemet figyelembe vegyenek.

A kvalifikációs rendelet (15) preambulumbekzdése

A gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatakor a tagállamok hatóságainak megfelelően tekintetbe kell venniük különösen a család egységének elvét, a kiskorú jólétét és szociális fejlődését, nyelvi készségeit, biztonságát, valamint – életkorának és érettségi fokának kellő figyelembevételével – a kiskorú véleményét.

1. ábra: A gyermek mindenek felett álló érdekének összetevői

A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet előírja a hatóságok számára, hogy **előnyben részesítsék** az EU+ országokban családtaggal rendelkező magánszemélyek által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmeket. Mind a kérelmező, mind a megkeresett országoktól elvárják, hogy gyorsítsák fel a család egységével kapcsolatos megkereséseket és átadásokat, biztosítva a menekültügyi eljárashoz való gyors hozzáférést. A hatóságoknak rugalmasságot kell tanúsítaniuk, és törekedniük kell arra, hogy a lehető leggyorsabban egyesítsék a családtagokat.

2.2. Eljárási biztosítékok

Ez a szakasz eljárási biztosítékokat vázol fel a kiszolgáltatott személyek családfelkutatás során való védelmének és jóllétének biztosítása érdekében, beleértve a kísérő nélküli kiskorúakat és az eltartott felnőtteket is. Ezek a biztosítékok összhangban vannak a vonatkozó jogi eszközökkel és nem kötelező erejű jogi ajánlásokkal. Például a gyám vagy képviselő szerepe alapvető fontosságú mind a gyermekek, mind – adott esetben – az eltartott felnőttek számára ahhoz, hogy tájékoztatást, képviseletet és segítséget nyújtson, ha valamely családfelkutatásra vonatkozó döntést felül kell vizsgálni.

Ezek a biztosítékok az alábbiak:

1. biztonság
2. gyám/képviselő
3. információk
4. a gyermek véleményének meghallgatása
5. titoktartás
6. adatvédelem
7. a családi kapcsolatokról való meggyőződés
8. kétség esetén a kérelmező javára való döntés
9. hatékony jogorvoslat.

Ezenkívül a család egységének elve döntő szerepet játszik a kérelmező jóllétének megőrzésében. Az érintett szereplők közötti együttműködés elengedhetetlen e biztosítékok hatékony végrehajtásának biztosításához. Ezek az eljárási intézkedések biztosítják, hogy a családfelkutatás ne csak a családok egyesítésére irányuljon, hanem ezt oly módon tegye, hogy közben teljes mértékben tiszteletben tartja és védi az érintett személyek jogait.

2.2.1. Biztonság

A biztonság alapvető fontosságú a kiszolgáltatott személyek, különösen a kísérő nélküli gyermekek és az eltartott felnőttek családtagjainak felkutatásában. A családfelkutatást a biztonság teljes körű szem előtt tartásával kell végezni⁽⁸³⁾. A kezdeti kockázatértékelés mellett a családfelkutatás folyamata során folyamatosan figyelemmel kell kísérni a biztonságot. Ez magában foglalja a kérelmezők fizikai és érzelmi biztonságának, valamint a felkutatott

⁽⁸³⁾ A gyermekjogi egyezmény 6. cikke.

családtagokat érintő lehetséges kockázatoknak a figyelembevételét. Ez különösen igaz akkor, ha aggályok merülhetnek fel a családon belüli erőszakkal, az emberkereskedelemmel vagy az erőszak vagy bántalmazás más formáival kapcsolatban. A kísérő nélküli gyermekek és az eltartott felnőttek esetében a gyámnak vagy képviselőnek központi szerepet kell játszania annak biztosításában, hogy a gyermek az érettségi szintjének megfelelően megértse a lehetséges kockázatokot, támogatva őt aggályainak kinyilvánításában. Az eltartott felnőtteket, például a mentális, fizikai vagy érzelmi sebezhetőséggel rendelkező felnőtteket hasonlóképpen hozzáférhető módon tájékoztatni kell a lehetséges kockázatokról, és képviselőjüknek segítenie kell őket abban, hogy hangot adjanak aggályaiknak.

2.2.2. A gyám kijelölése

A nemzetközi egyezményekkel és az uniós szabályozással összhangban egyértelmű kötelezettség, hogy különleges védelmet és segítséget kell nyújtani minden olyan gyermeknek, akit ideiglenesen vagy tartósan megfosztanak családi környezetétől. Ezt különösen hangsúlyozza a gyermekjogi egyezmény ⁽⁸⁴⁾, amely kifejezetten a menekült gyermekek védelmére összpontosít. Az új uniós menekültügyi jogszabályok ezt azáltal erősítik meg, hogy a kísérő nélküli kiskorúak számára a teljes menekültügyi eljárás alatt előírják képviselő vagy gyám kijelölését.

FRA, Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára, 2014. június 30.

A gyámnak a családfelkutatásban betöltött szerepére vonatkozó további iránymutatás az FRA szülői felügyelet nélkül maradt gyermekekről szóló kézikönyvében található.

A gyám három különböző feladatot lát el, ha a gyermek nem rendelkezik szülői felügyelettel, amint azt az alábbi ábra szemlélteti.

A kijelölt képviselő szerepe döntő fontosságú. Így például a képviselő biztosítja, hogy a gyermek gyakorolhassa a meghallgatásához való jogát. Az előszűrés kezdeti szakaszától kezdve a teljes menekültügyi eljárás során a képviselő felelős annak biztosításáért, hogy a kísérő nélküli kiskorú megfelelő képviselettel és segítséggel rendelkezzen. Ez magában foglalja, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva jár el, szükség esetén gyakorolja a jogképességét, és jelentős szerepet játszik a család egységének fenntartására irányuló családfelkutatási erőfeszítésekben.

⁽⁸⁴⁾ A gyermekjogi egyezmény 20. cikke és 22. cikkének (2) bekezdése.

Azoknak az eltartott felnőtteknek, akik nem képesek képviselni saját magukat, szintén időben segítséget kell kapniuk a kijelölt képviselőtől, a nemzeti keretek előírásai szerint.

A kiszolgáltatott csoportok, különösen az eltartott felnőttek esetében az eljárási biztosítékoknak foglalkozniuk kell a sajátos szükségletekkel és összetett problémákkal is.

Az eltartott felnőtteknek a következőkre lehet szükségük:

- **személyre szabott kommunikáció** – a tájékoztatást akadálymentes módon kell nyújtani, figyelembe véve az esetleges kognitív, érzékszervi vagy nyelvi problémákat;
- **a döntéshozatal támogatása** – a képviselőknek segíteniük kell az eltartott felnőtteket a döntéshozatalban, különösen a családfelkutatás következményeinek megértésekor és az egyes lépésekbe való beleegyezéskor;
- **rendszeres ellenőrzések és kiigazítások** – folyamatos értékelésekre lehet szükség az eltartott felnőtt jóllétének biztosítása érdekében, szükség esetén a támogatási mechanizmusok kiigazítása mellett.

Azokban az esetekben, amikor az eltartott felnőttek vonakodnak részt venni a családfelkutatásban, gondosan mérlegelni kell a preferenciáikat. Előfordulhat, hogy a képviselőnek egyensúlyt kell teremtenie az egyén autonómiája és a védelmi megfontolások között, a mindenek felett álló érdek elve alapján, hasonlóan a kísérő nélküli kiskorúak esetében alkalmazott megközelítéshez.

Az új migrációs és menekültügyi paktum értelmében a hatékony szerep biztosítása érdekében nem szabad olyan képviselőket kinevezni, akiknek az érdekei ütköznek vagy esetlegesen ütközhetnek a kiskorú érdekeivel⁽⁸⁵⁾. A képviselőknek továbbá megfelelő képesítéssel és szakértelemmel kell rendelkezniük. Emellett rendszeres képzésben kell részesülniük, hogy folyamatosan tájékozottak legyenek, és képesek legyenek biztosítani a szükséges támogatást⁽⁸⁶⁾. Ezenkívül fontos a kísérő nélküli kiskorúak képviselőinek és támogatásának folyamatossága⁽⁸⁷⁾. A jogszabályi keret tartalmazza a feladataikat nem megfelelően ellátó képviselők felülvizsgálatára és esetleges cseréjére vonatkozó rendelkezéseket⁽⁸⁸⁾.

A képviselő széles körben lát el feladatokat, amelyeket a KEMR keretében is megerősítettek, ideértve a menedékjog iránti kérelmek regisztrálásában és benyújtásában való segítségnyújtást, a személyes meghallgatásokra való felkészítést és az azokon való részvételt, valamint a menekültügyi eljárással kapcsolatos szükséges információk biztosítását. A képviselő továbbá létfontosságú szerepet játszik a családtagok felkutatásában, biztosítva, hogy erőfeszítések történjenek a kiskorú és családtagjai lehetőség szerinti egyesítése érdekében. A kvalifikációs rendelet szerint a gyámnak feladatai vannak a jogállás visszavonásával és a családfelkutatással folyamatos segítségével kapcsolatban is⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸⁵⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (2) bekezdése; a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 23. cikke (2) bekezdésének 3. pontja; a kvalifikációs rendelet 33. cikke (1) bekezdésének 4. pontja; az Eurodac III rendelet 14. cikke (1) bekezdésének 3. pontja; az előszűrésről szóló rendelet 13. cikkének (4) bekezdése.

⁽⁸⁶⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet 23. cikkének (9) bekezdése, amelyet a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 26. cikkének (6) bekezdése, a menekültügyi és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (2) bekezdése és a kvalifikációs rendelet 33. cikke (2) bekezdésének a) pontja támaszt alá.

⁽⁸⁷⁾ Az előszűrésről szóló rendelet (25) preambulumbekkezdése és 13. cikkének (4) bekezdése.

⁽⁸⁸⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikkének (8) bekezdése, a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 23. cikke (9) bekezdésének második albekezdése.

⁽⁸⁹⁾ A kvalifikációs rendelet 33. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontja.

Végezetül fontos megbízható mechanizmusokat létrehozni a képviselő teljesítményének nyomon követése és felügyelete céljából. Alapvető fontosságú a közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok általi rendszeres felügyelet. A kísérő nélküli kiskorúak által a képviselőkkel szemben benyújtott panaszokat alaposan meg kell vizsgálni. Ez magában foglalja annak biztosítását, hogy a kiskorúak bizalmasan és biztonságosan panaszt nyújthassanak be képviselőikkel szemben, a befogadási feltételekről szóló 2024-es irányelv, a kvalifikációs rendelet, a menekültügyi eljárásról szóló rendelet és a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet vonatkozó cikkeiben ⁽⁹⁰⁾ meghatározottak szerint.

Kapcsolódó EUAA–FRA-kiadvány

EUAA–FRA, [Gyakorlati eszköz gyámoknak – A menekültügyi eljárás](#), 2023. október, 2.3. szakasz: „Nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása”.

2.2.3. Megfelelő módon nyújtott tájékoztatás

A gyermekek és az eltartott felnőttek hatékony részvételéhez alapvető fontosságú, hogy annak biztosítása, hogy a családfelkutatási folyamat során megfelelő tájékoztatást kapjanak jogaikról és kötelezettségeikről, valamint az előrehaladásról és az eredményekről. Ez magában foglalja a közvetlen kommunikációt, illetve a gyám vagy a képviselő támogatásával történő információszolgáltatást, amely a nemzeti eljárásokon és az egyén felfogóképességén alapul.

A gyermekek esetében a tájékoztatást az életkornak megfelelő és akadálymentes formában kell biztosítani. Amint azt a gyermekjogi egyezményhez tartozó 6. sz. átfogó kommentár is hangsúlyozza:

Elengedhetetlen, hogy a származási országukon kívül tartózkodó, kísérő nélküli és hozzátartozóiktól elszakított gyermekek minden lényeges információt megkapjanak, például a jogosultságaikról, a rendelkezésre álló szolgáltatásokról, többek között a kommunikációs eszközökről, a menekültügyi eljárásról, a családfelkutatásról és a származási országukban fennálló helyzetről, hogy a gyermek megfelelően kinyilváníthassa véleményét és kívánságait ⁽⁹¹⁾.

Az új migrációs és menekültügyi paktum aktualizált követelményeket vezet be a kiskorúak tájékoztatására vonatkozóan. A menekültügyi eljárásokról szóló rendelet 8. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint a befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 5. cikke előírja, hogy a tájékoztatást olyan nyelven kell nyújtani, amelyet a gyermek megért, vagy amelyről ésszerűen feltételezhető, hogy megért. Ezt a tájékoztatást gyermekbarát módon is meg kell adni, az egyértelműség és az érthetőség biztosítása érdekében a gyermek képviselőjének bevonásával ⁽⁹²⁾.

⁽⁹⁰⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 27. cikke (5) bekezdésének a) pontja; a kvalifikációs rendelet 33. cikkének (4) bekezdése; a menekültügyi eljárásról szóló rendelet 23. cikke (5) bekezdésének a) pontja; a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 19. cikke (1) bekezdésének r) pontja.

⁽⁹¹⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [6. sz. átfogó kommentár \(2005\): A hazájuktól távol élő, kísérő nélküli és szüleiktől elszakított gyermekekkel való bánásmód](#), CRC/GC/2005/6, 2005. szeptember 1., 25. pont.

⁽⁹²⁾ A befogadási feltételekről szóló 2024. évi irányelv 5. cikkének (2) bekezdése; a menekültügyi eljárásról szóló rendelet (30) preambulumbekzdése, valamint 8. cikkének (2) bekezdése és 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja; a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 20. cikkének (3) bekezdése.

A menekültügyi eljárásról szóló rendelet továbbá előírja, hogy a tájékoztatást kifejezetten kiskorúaknak szánt szórólapokon és anyagokon keresztül kell nyújtani ⁽⁹³⁾. Ennek a megközelítésnek az a célja, hogy a gyermek jobban megértse a nemzetközi védelmi eljárást, és támogassa a releváns információk gyermektől való hatékony gyűjtését.

A felnőttek esetében a tájékoztatást kognitív és érzelmi szükségleteikhez kell igazítani. Ez magában foglalhatja a nyelvezet egyszerűsítését vagy más formátumok használatát, az esetleges mentális, érzékszervi vagy nyelvi problémáktól függően. Életkoruknak, érettségüknek és képességüknek megfelelően figyelembe kell venni a kiszolgáltatott személyek véleményét is.

Minden kiszolgáltatott személynek, köztük a kísértő nélküli kiskorúaknak is joguk van arra, hogy szabadon kifejezzék saját véleményüket az őket érintő valamennyi kérdésben. A gyermek véleményét az életkorának és az érettségének megfelelően kellő súllyal figyelembe kell venni ⁽⁹⁴⁾. A gyermek életkorának és érettségének megfelelően kellőképpen figyelembe kell venni a gyermek véleményét magával a családfelkutatási folyamattal, valamint a lehetséges következményekkel (családi kapcsolatok ellenőrzése, a családtagokkal való kapcsolat helyreállítása, családegyesítés stb.) kapcsolatban. A menekültügyi és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (3) bekezdése hangsúlyozza, hogy a kísértő nélküli kiskorú képviselőjét a teljes eljárás során be kell vonni. Részletesen ismerteti a képviselő szerepét, amely a kiskorú segítése a gyermek mindenek felett álló érdekének értékelése szempontjából releváns információk benyújtásában, a kiskorú meghallgatáshoz való jogának biztosítása, valamint a más szereplőkkel, például családfelkutatási szervezetekkel való együttműködésének támogatása. E bevonás során tiszteletben kell tartani a kiskorúval szembeni titoktartási kötelezettségeket.

Különböző módszerek léteznek arra, hogy a gyermek kifejtse véleményét a családfelkutatási folyamattal kapcsolatban, és a gyermeket nem szabad szükségtelenül korlátozni abban, hogy ezt az eljárás bármely pontján megtegye. A rendszer nemzeti felépítésétől és az ügy körülményeitől függően a gyermek a véleményét kinyilváníthatja a meghallgatás során, írásban vagy más módon, vagy önállóan, vagy ezt a képviselő is megteheti a gyermek nevében. A kísértő nélküli kiskorúak és adott esetben a kísértővel rendelkező kiskorúak meghallgatását olyan személynek kell lefolytatnia, aki rendelkezik a kiskorúak jogaival és különleges szükségleteivel kapcsolatos szükséges ismeretekkel. Ezeket a meghallgatásokat a gyermek szempontjait figyelembe véve és a körülményeknek megfelelő módon kell lefolytatni, figyelembe véve a kiskorú életkorát és érettségét. E meghallgatások során a képviselő és adott esetben a kiskorú jogi tanácsadójának jelenléte szükséges a kiskorú mindenek felett álló érdekének védelme érdekében ⁽⁹⁵⁾.

A gyermekbarát módon biztosított gyakori kommunikáció, a felkutatási folyamat ismertetése, valamint a gyermek és a gyermek aggályainak aktív meghallgatása elengedhetetlen annak biztosításához, hogy a gyermek jól megértse és elfogadja a felkutatási folyamatot. Ez a **gyermek tájékoztatáson alapuló beleegyezésének** megszerzéséhez vezethet. Ennek az elfogadásnak a gyermek valamennyi felkutatási lépésben és folyamatban való aktív együttműködésében kell megnyilvánulnia. Alapvető fontosságú továbbá a felkutatás

⁽⁹³⁾ A menekültügyi eljárásról szóló rendelet 8. cikke (2) bekezdésének a) és d) pontja, valamint (7) bekezdése.

⁽⁹⁴⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [12. sz. átfogó kommentár \(2009\): A gyermek meghallgatáshoz való joga](#), CRC/C/GC/12, 2009. július 20., 2009. július 1.

⁽⁹⁵⁾ A menekültügyi és a migráció kezeléséről szóló rendelet 22. cikkének (4) bekezdése.

eredményének elfogadása, bármi is legyen az, valamint a gyermek vonatkozó további eljárásokban – például a családi kapcsolatok helyreállításában vagy a családdegyesítésben – való részvételének megkönnyítése.

Amennyiben úgy ítélik meg, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét a családfelkutatás szolgálja, de a gyermek megtagadja, hogy ehhez a beleegyezését adja, a gyámnak/képviselőnek még mindig lehetősége van hozzájárulni az eljáráshoz. Ezt azonban a képviselőnek megfelelően kell kommunikálnia a gyermek felé, hogy az ne veszélyeztesse a köztük fennálló bizalmi kapcsolatot ⁽⁹⁶⁾.

Az eltartott felnőttek számára is lehetőséget kell biztosítani arra, hogy kifejezzék preferenciáikat, különösen ha ezek a családfelkutatással és a családdegyesítéssel kapcsolatosak. Az egyén autonómiáját a lehető legnagyobb mértékben tiszteletben kell tartani, a döntéseket az egyén érdekeinek kell vezérelniük, és az egyént szükség esetén egy képviselőnek kell támogatnia. Azáltal, hogy aktívan meghallgatják a kiszolgáltatott személyek véleményét, és arra súlyt helyeznek, a családfelkutatási folyamat tájékozott és tiszteletben tartott résztvevőivé válhatnak. Ez a megközelítés előmozdítja továbbá a következő lépésekben – például a családi kapcsolatok helyreállításában vagy a családdegyesítésben – való szerepvállalásukat, összehangolva a folyamatot jogaikkal és érdekeikkel.

2.2.4. Titoktartás

A titoktartás az információk kezelésére vonatkozik. Ha egy információt bizalmasan kezelnek, az csak az információ által érintett személy hozzájárulásával vagy – amennyiben a nemzeti jog ezt lehetővé teszi – felhatalmazott felekkel osztható meg. A nyilvánosságra hozott információk hatóköre korlátozott, és csak azokra az információkra vonatkozik, amelyekre az említett érdekelt feleknek feladatuk ellátásához szükségük van. Ha a jog nem teszi lehetővé, az információ birtokosának szüksége lesz az egyén beleegyezésére az információ másik féllel történő megosztásához. Az érzékeny információk nyilvánosságra hozatala előtt az életkornak megfelelő módon meg kell szerezni a kérelmező hozzájárulását az információk megosztásához.

A titoktartás elve szervesen kapcsolódik a biztonsági megfontolásokhoz. A családfelkutatási folyamat során fontos biztosítékként biztonsági és titoktartási garanciákat kell bevezetni, különösen akkor, ha a kísérő nélküli gyermek nemzetközi védelemre szorulhat.

A családfelkutatási folyamat során alkalmazandó titoktartási szabály nemcsak a gyermekre vonatkozó információkat, hanem az eljárás által érintettek (felkutatott családtagok stb.) személyes adatait is lefedi. Amint azt a gyermekjogi egyezményhez tartozó 6. sz. átfogó kommentár is hangsúlyozza:

különös gondossággal kell eljárni annak érdekében, hogy ne veszélyeztessék a még a származási országban tartózkodó személyek, különösen a gyermek családtagjainak jóllétét ⁽⁹⁷⁾.

⁽⁹⁶⁾ UNHCR, [Safe and Sound: What States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe](#) [Épségben és biztonságban: Mit tehetnek az államok annak érdekében, hogy biztosítsák a kísérő nélküli és gondviselőjüktől elszakított gyermekek mindenek felett álló érdekének tiszteletben tartását Európában], 2014. október.

⁽⁹⁷⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [6. sz. átfogó kommentár \(2005\): A hazájuktól távol élő, kísérő nélküli és gondviselőiktől elszakított gyermekekkel való bánásmód](#), CRC/GC/2005/6, 2005. szeptember 1., 30. pont.

Ez a megfontolás súlyozottan igaz, amikor a nemzetközi védelmet kérelmező gyermek származási országában kutatnak fel családtagokat. A felkutatás megkezdése előtt, valamint a családfelkutatás eredményével kapcsolatos döntéskor mindig el kell végezni a mindenek felett álló érdek értékelését, különösen akkor, ha a családi kapcsolatok helyreállítását fontolgatják.

Amint azt a gyermekjogi egyezményhez tartozó 6. sz. átfogó kommentár hangsúlyozza, a felkutatási tevékenységek során nem szabad megemlíteni a gyermek kérelmezői vagy menekült jogállását ⁽⁹⁸⁾. A gyermek származási országban maradó családtagjainak biztonsága veszélybe kerülhet, ha a titoktartás elvét nem tartják be, a gyermek pedig *sur place* menekültté válhat ⁽⁹⁹⁾.

A nemzetközi védelmi eljárás során összegyűjtött információk tekintetében a titoktartás elvének megsértéséből származó kedvezőtlen következmények, beleértve a családfelkutatás céljából összegyűjtött információkat is, komolyan veszélyeztethetik az adott gyermeket és annak családját, de a menekültügyi rendszer integritását is.

2.2.5. Adatvédelem

Az uniós jog értelmében a személyes adatokat csak szigorú feltételek mellett lehet kezelni. A személyes adatokat gyűjtő és kezelő szervezeteknek biztosítaniuk kell, hogy az adatokat megvédjék a visszaélésektől, és azok kezelése során tiszteletben tartsák azon egyének jogait, akikre az adatok vonatkoznak. A családfelkutatás olyan folyamat, amely személyes adatok feldolgozásán alapul, és sok esetben a kezelt adatok érzékenyek, vagy az azokkal való visszaélés veszélyeztetheti a folyamatban részt vevő személyeket.

A családfelkutatási folyamatot bizalmasan és az uniós adatvédelmi jogszabályokban meghatározott alapelvek teljes körű tiszteletben tartása mellett kell lefolytatni ⁽¹⁰⁰⁾.

A kérelmezőket és gyámjaikat/képviselőiket tájékoztatni kell, hogy mely adatokat gyűjtik az ezt szabályozó vonatkozó nemzeti jogi keret alapján.

2.2.6. A családi kapcsolatok ellenőrzése

A családi kapcsolatok valódiságának megállapítása kritikus fontosságú biztosíték a családtagok felkutatásában részt vevő kísérő nélküli kiskorúak és eltartott felnőttek számára. Annak biztosítása, hogy az ellenőrzési folyamatok alaposak legyenek, ugyanakkor tiszteletben tartsák az egyén körülményeit, hozzájárul a mindenek felett álló érdekük védelméhez, jogaik tiszteletben tartása mellett.

A családi kapcsolatok ellenőrzésének folytatásához különböző módszereket lehet alkalmazni, a bizonyítékok gyűjtésétől **végző megoldásként** a DNS-vizsgálatig. Ha elegendő bizonyíték áll

⁽⁹⁸⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [6. sz. átfogó kommentár \(2005\): A hazájuktól távol élő, kísérő nélküli és gondviselőiktől elszakított gyermekekkel való bánásmód](#), CRC/GC/2005/6, 2005. szeptember 1., 80. pont.

⁽⁹⁹⁾ A *sur place* menekült olyan személy, aki nem a nemzetközi védelemmel összefüggő okokból hagyja el a származási országát, de a távozása után ennek ellenére a saját országában megalapozottan tarthat üldöztetéstől vagy súlyos sérelemtől.

⁽¹⁰⁰⁾ Az adatvédelemmel kapcsolatos további információkért lásd: FRA, [Európai adatvédelmi jogi kézikönyv](#), 2018. május 25.

rendelkezésre, az ellenőrzéshez nincs szükség DNS-vizsgálatra vagy más invazív módszerekre. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet ⁽¹⁰¹⁾ szerint a közvetett bizonyítéknak elegendőnek kell lennie, amennyiben „koherens, ellenőrizhető és kellően részletes a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására vonatkozó felelősség megállapításához”.

Milyen bizonyítékok gyűjthetők?

- **Igazoló dokumentumok.** Idetartoznak a születési anyakönyvi kivonatok, a családkönyvek és az útlevelek, amelyekben feltüntetik a családi kapcsolatokat.
- **Közvetett bizonyítékok.** A kérelmező és a családtagok nyilatkozatai hátteret biztosíthatnak és támogatják az ellenőrzést. Idetartozhatnak például az írásbeli és/vagy szóbeli nyilatkozatok, a családtagokkal folytatott meghallgatások (pl. közös családfa felrajzolása egyidejű meghallgatások keretében) vagy a külföldi helyzettel kapcsolatban végzett vizsgálatok. A gyermek nyilatkozatait alátámasztó bizonyítékokkal, például dokumentumokkal, audiovizuális anyagokkal, bármilyen dokumentummal vagy fizikai bizonyítékkal (pl. oklevelek, képek és a pénzátutalás igazolása) vagy konkrét tények ismeretével lehet megerősíteni.
- **Feljegyzések és fényképek.** Az EU+ országok hivatalos nyilvántartásai, fényképek, a kapcsolattartás bizonyítékait és tanúvallomások szintén bizonyítékként szolgálhatnak ⁽¹⁰²⁾.

A családi kapcsolatok ellenőrzése során fontos figyelembe venni a **kockázatcsökkentést**. Ez azt jelenti, hogy a kiválasztott családi kapcsolatok feltárása nem sodorhatja veszélybe a gyermeket/felnőttet vagy a családtagokat. Előfordulhat például, hogy a származási ország hatóságaival való kapcsolatfelvétel nem helyénvaló a menekült vagy a nemzetközi védelmet kérő személy esetében. Továbbá, ha aggályok merülnek fel a gyermeket vagy családtagjait érintő lehetséges kockázatokkal – például az emberkereskedelemmel vagy más veszélyekkel – kapcsolatban, az e veszélyeknek való kitettség megelőzése érdekében fokozott körültekintéssel kell eljárni.

Egy másik fontos szempont, hogy **kétség esetén a kérelmező javára kell dönten**i.

Amennyiben a kérelmezők nem tudnak igazoló dokumentumokkal szolgálni a családi kapcsolatra vonatkozóan, a nemzeti hatóságoknak a nyilatkozataikat és az egyéb rendelkezésre álló bizonyítékokat kell figyelembe venniük. A hatóságok kizárólag az igazoló dokumentumok hiánya alapján nem utasíthatják el a családi kapcsolatok fennállását: azt az elvet kell alkalmazni, amely szerint kétség esetén a kérelmező javára kell dönteni. E tekintetben a családdegysítési irányelv ⁽¹⁰³⁾ szolgálhat forrásként, mivel iránymutatást nyújt a nemzetközi védelemben részesülő személyek családdegysítésére alkalmazandó feltételekről. Az Európai Bizottságnak a családdegysítési irányelv alkalmazásáról szóló iránymutatása ⁽¹⁰⁴⁾ szerint a tagállamok ilyen esetekben kötelesek figyelembe venni a családi kapcsolat

⁽¹⁰¹⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet (54) preambulumbekzdése.

⁽¹⁰²⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet (54) preambulumbekzdése.

⁽¹⁰³⁾ [A Tanács 2003/86/EK irányelve](#) (2003. szeptember 22.) a családdegysítési jogról (HL L 251., 2003.10.3.).

⁽¹⁰⁴⁾ [A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a családdegysítési jogról szóló 2003/86/EK irányelv alkalmazásához nyújtott iránymutatásról](#), Brüsszel, COM(2014) 210 final, 2014.

fennállására vonatkozó más bizonyítékokat. A „más bizonyítékokat” a nemzeti joggal összhangban kell értékelni, és a tagállamoknak egyértelmű szabályokat kell elfogadniuk e bizonyítási követelményekre vonatkozóan.

A családi kapcsolatok ellenőrzésére irányuló erőfeszítéseket azonban – még a kétség esetén a kérelmező javára történő döntés mellett is – nem szabad teljes mértékben mással helyettesíteni. **Kiegyensúlyozott megközelítést** kell követni a családi kapcsolatok megerősítésére szolgáló különböző módszerek – például igazoló dokumentumok, a kérelmező és a családtagok nyilatkozatai, meghallgatások és bármilyen releváns közvetett vagy háttérre vonatkozó információ – alkalmazásával.

2.2.7. Hatékony jogorvoslat

A családfelkutatással összefüggésben az uniós jog nem rendelkezik kifejezetten a családfelkutatással kapcsolatos határozatok elleni fellebbezéshez való független jogról, amely elkülönülne a nemzetközi védelem iránti kérelemről szóló határozattól. Így a nemzeti szabályok alkalmazandók. Ezenkívül nincs olyan konkrét jogi kötelezettség, amely szerint a családfelkutatási eljárást írásbeli határozattal kell megindítani vagy lezárni. A gyakorlatban azonban a gyermek mindenek felett álló érdekének értékelését követően határozat hozható a családfelkutatás megindításáról vagy meg nem indításáról. A családfelkutatás eredményei általában tükrözik a mindenek felett álló érdeknek a nemzetközi védelem iránti kérelem keretében történő értékelésében.

Bár külön fellebbezés nem adható ki, a nemzetközi védelmi eljárás keretében hozott határozatok (köztük a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet szerinti átadási határozatok ⁽¹⁰⁵⁾) megtámadására vonatkozó eljárási biztosítékok a családfelkutatási eljárásokra is vonatkoznak ⁽¹⁰⁶⁾. Ezzel összefüggésben a következő biztosítékok biztosítják a hatékony jogorvoslatot.

- Minden személyt – beleértve a kísérő nélküli gyermekeket és gyámjukat/képviselőjüket is – jogi és eljárási információkkal kell ellátni a családfelkutatás vagy az átadásra vonatkozó határozat eredményének megtámadásával kapcsolatban.
- A határozatokat meg kell indokolni (a ténybeli körülmények és jogi érvelés megadásával) és meg kell magyarázni. A gyermekeket érintő ügyekben a határozatoknak egyértelműen hivatkozniuk kell a mindenek felett álló érdek értékelésének releváns elemeire, valamint arra, hogy ezeket hogyan súlyozták a gyermek mindenek felett álló érdekének meghatározása érdekében.
- A kérelmezők számára észszerű időt kell hagyni arra, hogy gyakorolhassák a hatékony jogorvoslathoz való jogukat. A jogorvoslat benyújtásának vagy a felülvizsgálat kérelmezésének módozataira és határidőire vonatkozó információkat a hatóságoknak kell megadniuk.
- Az alkalmazandó módozatoknak megfelelően ingyenesen kell biztosítani a jogi segítségnyújtást és a képviselőt.

Szükség esetén ingyenes tolmácsolást kell biztosítani.

⁽¹⁰⁵⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 19. cikke (1) bekezdésének k) pontja.

⁽¹⁰⁶⁾ A további útmutatást lásd: az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [14. sz. átfogó kommentár \(2013\) a gyermek ahhoz való jogáról, hogy a mindenek felett álló érdeke elsődleges szempont legyen \(a 3. cikk \(1\) bekezdése\)](#), CRC/C/GC/14, 2013. május 29.

2.2.8. Hatóságok és szervezetek közötti együttműködés

Nemzeti szinten különböző intézményi szereplők vehetnek részt a családfelkutatási folyamatban, például a megállapítást végző hatóság, az AMMR-eljárásért felelős hatóság/részleg, a befogadással foglalkozó hatóság/részleg, a szociális szolgálatok stb. Az együttműködés kulcsfontosságú a családfelkutatásra irányuló erőfeszítések hatékonysága és annak biztosítása szempontjából, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét teljes mértékben figyelembe vegyék.

Eltérő megbízatásuk ellenére a nemzeti hatóságok nemzetközi kormányközi és nem kormányzati szervezetek vagy a családfelkutatás terén tapasztalattal rendelkező más releváns szervezetek segítségét is kérhetik ⁽¹⁰⁷⁾. A családfelkutatási szervezetek vagy a nemzetközi szervezetek családegyesítési folyamatba való bevonása rendkívül hasznos lehet. Ezek a szervezetek gyakran hatékonyabban képesek kapcsolatba lépni a családtagokkal. Azokban az esetekben, amikor a családtagot nem lehet azonnal megtalálni, hálózataikon keresztül együttműködhetnek az adott országban lévő partnerszervezettel, hogy segítsék a keresést. Ezen túlmenően ezek a szervezetek döntő szerepet játszanak a gyermekkel és a családtagokkal való bizalomépítésben, ami elengedhetetlen a sikeres egyesítési folyamathoz. A tagállamok továbbá megszervezhetik vagy megkönnyíthetik a kiskorú számára az ilyen szervezetek felkutatási szolgáltatásaihoz való hozzáférést ⁽¹⁰⁸⁾.

A családfelkutatásnak az EU+ országok közötti, valamint egyes esetekben a származási és tranzitországokkal való együttműködésen és a felelősség megosztásán is alapulnia kell, feltéve, hogy az nem sodorja veszélybe a felkutatást végzőt és az érintett családtagokat. A közös megközelítés, a nagyobb koherencia és az EU+ és a harmadik országok közötti szorosabb együttműködés összhangban van az általános uniós politikával.

⁽¹⁰⁷⁾ A további útmutatást lásd: az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [14. sz. átfogó kommentár \(2013\) a gyermek ahhoz való jogáról, hogy a mindenek felett álló érdeke elsődleges szempont legyen \(a 3. cikk \(1\) bekezdése\)](#), CRC/C/GC/14, 2013. május 29.

⁽¹⁰⁸⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 23. cikkének (3) bekezdése.

3. Családfelkutatási eljárás

Ez a fejezet a családfelkutatási folyamat alapvető szakaszait elemzi. A családfelkutatási folyamat két esete vizsgálható:

- ha arra az AMMR-eljárás keretében és az EU+ országokban kerül sor; valamint
- ha az a származási országban vagy egy harmadik országban, a nemzetközi védelmi eljárás keretében vagy annak nyomon követéseként történik.

Ez az útmutató a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet keretében zajló családfelkutatási folyamatot említi, hogy áttekintést adjon a különböző lehetőségekről, de magát az eljárást részletesebben a [II. rész](#) ismerteti.

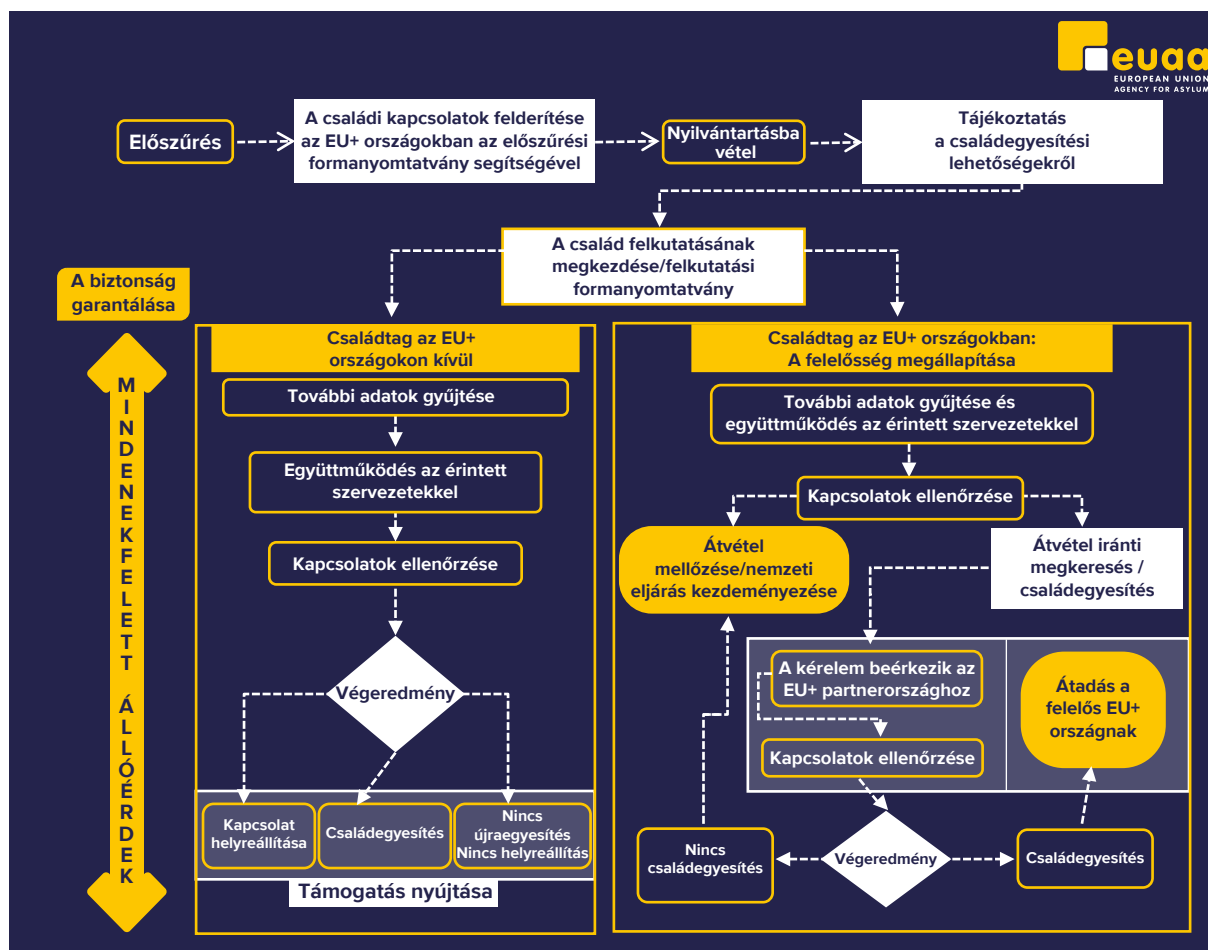
A családfelkutatási és újraegyesítési folyamat valamennyi szakaszában kulcsfontosságú szempont a tagállami szintű koordináció és tervezés szükségessége. Ez magában foglalja az anyagi, pénzügyi és technikai támogatásra vonatkozó ágazatközi terveket a családfelkutatás valamennyi szakaszának kezelése érdekében.

A családfelkutatási folyamat folyamatábrája

A családfelkutatás szerves része a kérelmező általános ügykezelésének, különösen, ha gyermekről van szó. Ilyen esetekben a gyermekvédelmi hatóságoknak aktív szerepet kell játszaniuk az általános ügykezelési folyamat jobb koordinációjának biztosításában. Részvételük hozzájárul a gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítéséhez, amely minden egyes intézkedés központi eleme. Ez az útmutató azonban kizárólag magára a családfelkutatási folyamatra összpontosít, elismerve, hogy ez a folyamat egy szélesebb körű ügykezelési keret egyik eleme, amely különböző érdekelt felek együttműködését igényli. A folyamatára a nemzetközi védelemmel kapcsolatos eljárás hatálya alá tartozó családfelkutatás eljárási folyamatát írja le.

2. ábra: A családfelkutatási folyamat folyamatábrája

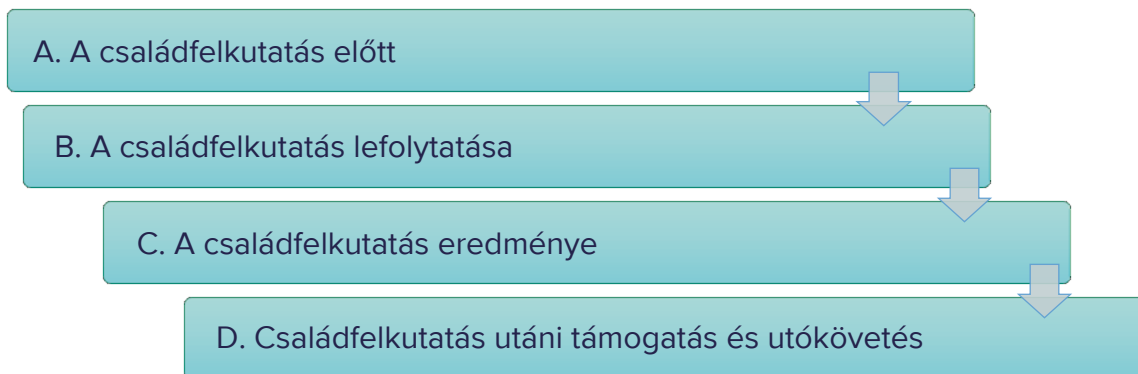
A családfelkutatási folyamat egymással összefüggő, bár elkülönülő szakaszokból áll, amelyek különböző fontos megfontolásokat integráló, folytonos eljárásba illeszkednek. A családfelkutatás kezdeményezéséről szóló eredeti határozattól kezdve, amelynek meghozatalára azt követően kerül sor, hogy egy személy nemzetközi védelemért folyamodik, az aktív felkutatásig és az esetleges végeredményig minden lépés a gyermek jóllétének biztosítását célzó átfogó megközelítés része.

A kezdeti szakaszban, a családfelkutatás megkezdése előtt a hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy minden szükséges lépést megtegyenek a gyermek tájékoztatása és felkészítése céljából, mindeközben figyelembe véve a véleményét, az életkorát és az érettségét. Ez az előkészítés alapozza meg a családtagok felkutatásának összetettebb folyamatát, amelyre vagy az EU+ országokban, vagy a származási országban vagy harmadik országokban kerül sor.

Miután megkezdődik a családfelkutatás, a módszerek és az érintett szereplők a családtagok tartózkodási helyétől függően változhatnak. Függetlenül attól, hogy a családfelkutatásra a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet keretében kerül-e sor az EU+ országokban, vagy az a harmadik országokkal való nemzetközi együttműködést von-e maga után, a folyamat során központi jelentőségű az átfogó elvek és biztosítékok, valamint a gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítése.

Bár az eljárás részletei eltérhetnek attól függően, hogy hol tartózkodnak a családtagok, az egész folyamat egyetlen célt szolgál: a gyermek családdal való újraegyesítését olyan módon, amely tiszteletben tartja jogait és előmozdítja hosszú távú jóllétét. Mind az előkészítő lépések, mind az aktív felkutatási erőfeszítések a szélesebb körű családfelkutatási eljárás elválaszthatatlan elemei. Az alábbiakban a követendő ideális lépéseket mutatjuk be.

3.1. A családfelkutatás előtt

Ez az útmutató kifejezetten a nemzetközi védelmet kérelmezők esetében végzett családfelkutatással foglalkozik. A nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vétele elegendő ahhoz, hogy a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet alapján családfelkutatás induljon.

A kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek esetében a családfelkutatás elindítására vonatkozó döntést mindig e személyek mindenek felett álló érdekének kell vezérelnie. Ezt a döntést jellemzően az egyén képviselőjével (gyám vagy jogi képviselő), a nemzeti hatóságokkal és az érintett szervezetekkel együttműködésben hozzák meg. Az eltartott felnőttekre vonatkozó sajátos szempontok közé tartozik az önállóságuk, a magánéletük és a kiszolgáltatottságukkal összefüggő egyedi szükségleteik tiszteletben tartása. Gyermekes esetében a családfelkutatás elindítására vonatkozó döntést jellemzően a gyermek képviselője hozza meg, együttműködve a nemzeti hatóságokkal és az érintett szervezetekkel.

Ha egy kiszolgáltatott helyzetben lévő kérelmező – például kísérő nélküli gyermek vagy eltartott felnőtt – nemzetközi védelemért folyamodik, a következő pontok alkalmazandók.

1. A kérelmezőt az illetékes hatóságokhoz kell irányítani a nemzetközi védelem iránti kérelem kezelése céljából, vagy a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet céljából, vagy azért, hogy felelős államként megvizsgálják a kérelmet.
2. Biztosítani kell a képviselő kinevezését ⁽¹⁰⁹⁾.
3. A kérelmezőt a lehető leghamarabb tájékoztatni kell a családfelkutatás folyamatáról. Az információkat a kérelmező felfogóképességének szintjéhez kell igazítani, és figyelembe kell venni mind a gyermekek, mind a felnőttek véleményét. A nemzeti rendszer felépítésétől függően a nemzeti hatóságok, a megbízott szervezetek vagy a kérelmező képviselője is szolgáltathatnak információkat.

⁽¹⁰⁹⁾ Az előszűrésről szóló rendelet 13. cikkének (3) bekezdése.

4. Mindazonáltal az állam felelőssége annak biztosítása, hogy a kérelmező teljes mértékben megértse a családfelkutatási folyamatot. Ha a kérelmező tájékoztatást kap és megérti a folyamatot, ez még inkább segíti a kérelmezőt abban, hogy megadja a családtagok felkutatásának elindításához szükséges információkat.
5. Az első megbeszélések során – például az első kapcsolatfelvételkor és a kérelem benyújtásakor – a felelős tisztviselő általában összegyűjti azokat az információkat, amelyek később a folyamat során hasznosak lesznek. Az előszűrési formanyomtatványok ⁽¹¹⁰⁾ és egy erre a célra szolgáló sablon ⁽¹¹¹⁾ segítségével összegyűjthetők a családtagokra vonatkozó információk a továbbutalás megkönnyítése érdekében.

A kijelölt **képviselő vagy gyám** fontos szerepet játszik annak biztosításában, hogy a fenti lépéseket elsődleges szempontként a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével és a nemzetközi védelmi eljárás keretében a kísérő nélküli gyermekekre vonatkozó konkrét eljárási biztosítékok tiszteletben tartása mellett tegyék meg. Kulcsszerepet játszik továbbá az információszolgáltatásban, valamint abban, hogy támogassa a kérelmezőt a család felkutatásához szükséges információk összegyűjtésében, mindig a kérelmező mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva.

Fontos, hogy a nemzetközi védelmi eljárás korai szakaszaiban és a családfelkutatás elindítása előtt teljes mértékben figyelembe vegyék a **kérelmező véleményét**, tekintettel életkorára és érettségére. A gyermek mindenek felett álló érdekének értékelése során figyelembe kell venni és súlyozni kell a gyermek véleményét a különböző elemekkel, és ennek hozzá kell járulnia annak eldöntéséhez, hogy meg kell-e indítani a család felkutatását.

Ha a hatóságok tudnak arról, hogy egy másik tagállamban vannak családtagok, de a kísérő nélküli kiskorú vagy az eltartott felnőtt nem ért egyet azzal, hogy családfelkutatást indítsanak, véleményét életkorának, érettségének és mindenek felett álló érdekének megfelelően gondosan figyelembe kell venni. Jóllehet a jóllét és a család egységének támogatása érdekében ösztönzik a családfelkutatást, az eljárás során tiszteletben kell tartani az egyén autonómiáját és kívánságait, különösen akkor, ha a felkutatás kedvezőtlenül befolyásolhatja az egyén jóllétét. Ilyen esetekben a kijelölt képviselőnek vagy gyámnak a nemzeti hatóságokkal együttműködve értékelnie kell a vonakodás okait, figyelembe véve az esetleges kockázatokat, érzékenységeket vagy sajátos sebezhetőségeket.

Mind a gyermekek, mind az eltartott felnőttek esetében alapvető fontosságú a mindenek felett álló érdek átfogó értékelése – beleértve az érintett szervezetek észrevételeit is – annak meghatározásához, hogy folytassák-e a családfelkutatást, tiszteletben tartva az egyén kívánságait és védve jogait. Végső soron – jóllehet a családfelkutatás a család egységét támogatja – a folytatásra vonatkozó döntést mindig az egyén mindenek felett álló érdekének kell vezérelnie. Ha a felkutatás előnyös lehet az egyén számára, de az egyén továbbra is vonakodik, a hatóságok fontolóra vehetik a lehetőség későbbi felülvizsgálatát, amint az egyén körülményei vagy kilátásai változnak, biztosítva, hogy a felkutatásra irányuló erőfeszítések összhangban legyenek a titoktartási protokollokkal, a védelmi intézkedésekkel és az egyén sajátos szükségleteivel.

⁽¹¹⁰⁾ Az előszűrésről szóló rendelet 17. cikke.

⁽¹¹¹⁾ Lásd: EUAA, [Családfelkutatási formanyomtatvány – felnőtt](#), 2025 és EUAA, [Családfelkutatási formanyomtatvány – gyermek](#), 2025.

Az információkat gyakran meg kell osztani ⁽¹²⁾ a különböző szereplők között, hogy garantálni lehessen a gyermek nemzetközi védelmi eljáráshoz való hozzáférését, biztosítani lehessen a megfelelő befogadási feltételeket, és el lehessen kezdeni a család felkutatását.

Az információk megosztása során teljes mértékben figyelembe kell venni a **titoktartás** elvét, és a menekültügyi összefüggésben megosztott minden információt körültekintően kell kezelni, figyelembe véve a gyermek és más érintett személyek (családtagok) biztonságát.

3.2. A családfelkutatás lefolytatása

A családfelkutatási eljárás területi hatálya, érintett szereplői, alkalmazott módszerei és célja a családtagok tartózkodási helyétől függően változhat. Ez a szakasz a különböző forráskönyveket vizsgálja meg. Előfordulhat, hogy több családtagot kell felkutatni, és tartózkodási helyüktől függően egyidejűleg több eljárást is le kell folytatni.

A családfelkutatás során alkalmazott konkrét módszerek a nemzeti jogszabályoktól, az intézményi keretektől és az egyes esetek körülményeitől függenek. Ezek a módszerek magukban foglalhatják a gyermek képviselőjének, az állam szociális szolgálatának, más EU+ országok szociális szolgálatának vagy a származási ország szociális szolgálatának az aktív részvételét. Emellett a nemzetközi, kormányközi és nem kormányzati szervezetek is felbecsülhetetlen értékű segítséget nyújthatnak, különösen akkor, ha a családfelkutatás a származási országban vagy egy harmadik országban történik. Ez a segítségnyújtás magában foglalhatja a családtagokkal való kapcsolatfelvételt, ha lehetséges, a meghallgatások lefolytatását és egyéb szükséges intézkedéseket.

3.2.1. Családfelkutatás az EU+ térségben

Ha egy családtag valamely EU+ országban tartózkodik, a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet szerinti családfelkutatás kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy a menedékjogot kérelmező személyek kapcsolatba kerüljenek a már az EU+ térségben tartózkodó hozzátartozóikkal. A kérelmezőknek abban az első uniós országban kell menedékjogot kérelmezniük, amelybe beléptek, és az ügyükért felelős tagállam meghatározásáig ott kell tartózkodniuk. Az elsődleges kritériumot a családi kapcsolatok jelentik, kiemelten kezelve a kérelmezők EU-ban élő családtagokkal való egyesítését. A hatóságok feladata, hogy tájékoztatást nyújtsanak a családfelkutatásról, segítséget nyújtsanak a kísérő nélküli kiskorúaknak, és a hatékony menekültügyi eljárások biztosítása érdekében prioritásként kezeljék a családdegyszítését.

⁽¹²⁾ Információk csak az alkalmazandó nemzeti és uniós adatvédelmi jogszabályokkal összhangban oszthatók meg, ideértve különösen a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i [\(EU\) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendeletet](#) (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 292., 2018.11.21.).

A legfontosabb kötelezettségek közé a következők tartoznak:

- a kérelmező tájékoztatása a családfelkutatás lehetőségeiről, a családfelkutatás sablonjának kérelmezéséhez való jogáról ⁽¹¹³⁾, valamint a nemzeti és nemzetközi szervezetektől rendelkezésre álló támogatásról;
- részletes tájékoztatás nyújtása a személyes meghallgatási folyamatról, hangsúlyozva, hogy be kell nyújtani a felelős EU+ ország megállapításához szükséges információkat, különös tekintettel a családi kapcsolatokra;
- személyes meghallgatás szervezése a kérelmezővel, hogy feltárják a családi kapcsolatait, a családtagok tartózkodási helyét és a köztük fennálló kapcsolatokat;
- a kíséző nélküli kiskorúak és/vagy eltartott felnőttek támogatása a családfelkutatási szervezetekkel való együttműködésben, valamint a szükséges információk összegyűjtése mindenek felett álló érdekük értékeléséhez.

Bár az EU+ országok nem kötelesek harmadik fél szervezeteket bevonni, a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet arra kéri a hatóságokat, hogy könnyítsék meg a családfelkutatási szervezetekhez való hozzáférést, és bocsássák rendelkezésre a családfelkutatási sablont. Alapvető fontosságú a családdegyesítési ügyek korai felismerése és rangsorolása, ideális esetben az előszűrés pillanatától kezdve. A korai azonosítás lehetővé teszi a gyors információgyűjtést és a sablon gyors kitöltését, biztosítva, hogy a családdal kapcsolatos ügyek elsőbbséget élvezzenek a felelősség megállapításának folyamata során. A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet szerinti családfelkutatásról a [II. részben](#) olvashat részletesebben.

3.2.2. Családfelkutatás a származási országban vagy harmadik országban

A gyermekeket és/vagy kíséző nélküli kiskorúakat érintő esetekben, amikor arra utaló jelek vannak, hogy a családtagok harmadik országban tartózkodnak, és az értékelés szerint a család felkutatásának elindítása a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja, a következő lépéseket kell megtenni.

1. A gyermektől további információkat gyűjtenek. A személyes meghallgatás kulcsfontosságú lehetőségnek tekinthető arra, hogy összegyűjtsék a családtagok felkutatásához szükséges további információkat, valamint hogy tovább értékeljék a következő lépéseket és azt, hogy az esetleges eredmények a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálják-e. A meghallgatás során konkrét információk gyűjthetők, például a gyermek utolsó tartózkodási helyéről, arról a helyről, ahol a gyermek utoljára látta a szüleit, a családtagok nevééről vagy leírásáról, valamint a család szétszakadásával kapcsolatos jelentős eseményekről vagy helyszínekről. Ezek a részletes adatok létfontosságúak ahhoz, hogy világos képet lehessen alkotni a gyermek háttéréről, és ezek nyújthatnak útmutatást a családfelkutatási folyamathoz.

⁽¹¹³⁾ A menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 22. cikke (1) bekezdésének második és harmadik albekezdése felhatalmazza az EUAA-t, hogy sablonokat és iránymutatást dolgozzon ki a családfelkutatására vonatkozóan, támogatva a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló rendelet 25–28. és 34. cikkében meghatározott, családdal kapcsolatos kritériumok alkalmazását. Lásd: EUAA, [Családfelkutatási formanyomtatvány – Felnőtt](#), 2025 és EUAA, [Családfelkutatási formanyomtatvány – Gyermek](#), 2025.

Ezenkívül szükség esetén további találkozók is szervezhetők, hogy további információkat gyűjtsenek, amelyek támogathatják a felkutatási erőfeszítéseket, és biztosítják, hogy valamennyi meghozott döntés összhangban legyen a gyermek mindenképp felett álló érdekével.

2. Lehetőség van a releváns információk másoktól történő gyűjtésére is. Ha a gyermek testvérekkel vagy hozzátartozókkal együtt utazik (akik a tagállamban nem tekinthetők felelősnek a gyermekért), e személyek további olyan információkat is megadhatnak, amelyekkel a gyermek nem rendelkezik. Lehetséges, hogy a gyermek információkat osztott meg másokkal, akikkel együtt utazott vagy tartózkodott valahol. A harmadik felektől történő információgyűjtésnek azonban elővigyázatosan kell történnie, és ennek során tiszteletben kell tartani a gyermek jogait és mindenképp felett álló érdekét.
3. A szükséges információk gyűjtésébe más szereplők is bevonhatók. Ezek közé tartozhatnak a nemzeti hatóságok, például az EU+ országnak a harmadik országban működő nagykövetsége, vagy a családfelkutatásban segítséget nyújtó egyéb szervezetek. Ezek a szereplők helyzetüknél fogva megkönnyíthetik a családfelkutatásra irányuló erőfeszítéseket és az eljárás következő lépéseit, például a családi kapcsolatok ellenőrzését. Ezért a jól koordinált **együttműködés** is nagyon fontos annak biztosításához, hogy az erőfeszítések hatékony módon és a gyermekek jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett történjenek. Ebben az összefüggésben szigorúan be kell tartani a **titoktartás** és az **adatvédelem** elvét, figyelembe véve, hogy a gyermek nemzetközi védelmet kérelmező, és ezen elvek megsértése potenciálisan veszélyeztetheti a családtagokat vagy a gyermekeket.

Miután megtalálták a családtagokat, a nemzeti hatóságoknak a következő lépéseket kell megtenniük.

1. A családi kapcsolatok ellenőrzése. Ez elvégezhető igazoló dokumentumok alapján, amennyiben rendelkezésre állnak, beleértve a gyermek és családtagjai nyilatkozatait, amelyeket különböző szereplők által tett családi látogatások, közvetlen kapcsolatfelvétel stb. útján gyűjtöttek. Végző eszközként egyéb bizonyítékok – szükség esetén DNS- vagy vérvizsgálatok – is felhasználhatók.
2. A következő lépések és a családfelkutatás eredményének értékelése során elsősorban a gyermek mindenképp felett álló érdekét kell figyelembe venni. Amennyiben a kapcsolatokat ellenőrizték, ezt az értékelést a nemzetközi védelmi eljárás keretében is el lehet végezni, és figyelembe lehet venni a nemzetközi védelem alkalmazásával kapcsolatos döntéshozatali folyamatban.

Etikai megfontolások és kihívások a családfelkutatás terén

Az önkéntes részvétel mögöttes etikai megfontolásai

A családfelkutatás a menekültügyi eljárás alapvető eleme, különösen a szétszakadt családok újraegyesítése szempontjából. A családfelkutatás kötelező közigazgatási feladatként való előírása azonban etikai dilemmákat is felvethet. Az olyan szervezetek, mint a Nemzetközi Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom családi kapcsolatok helyreállításával foglalkozó hálózata (RFL) ⁽¹¹⁴⁾, azon az elven működnek, hogy a családtagok keresésének az érintett személyek kérésén és azon kívánságán kell alapulnia, hogy tisztázzák hozzátartozóik sorsát és tartózkodási helyét, többek között a kiskorúakat érintő esetekben is, figyelembe véve ugyanakkor a kiskorúak mindenek felett álló érdekét is. Ez az elv biztosítja, hogy a felkutatási folyamat tiszteletben tartsa valamennyi érintett fél autonómiáját és tájékoztatáson alapuló beleegyezését. Az RFL-hálózat által az uniós hatóságokkal a felkutatás terén folytatott együttműködés korlátai a humanitárius célkitűzésekből, a munkamódszerekből, valamint az alapvető elvek és normák betartásából fakadnak. Alapvető fontosságú, hogy a hatóságok tiszteletben tartsák ezeket az etikai megfontolásokat, és biztosítsák, hogy a felkutatásban való részvétel mindig kifejezett tájékoztatáson alapuló beleegyezésen (adott esetben a gyermek érettségi szintjére tekintettel) vagy a mindenek felett álló érdek megfelelő meghatározásán alapuljon. A menekültügyi eljárás keretében történő családfelkutatás összetett és érzékeny feladat, amely az etikai megfontolások és a gyakorlati szükségletek közötti egyensúly megteremtését igényli.

A különleges védelmi igények kezelése a felkutatás során

A felkutatási ügyek prioritásként kezelése és sürgőssége kapcsán figyelembe kell venni mind a kérelmező, mind családtagjainak védelmi szükségleteit. Különös figyelmet kell fordítani a kiskorúakra, a fogyatékkal élő vagy összetett egészségügyi problémákkal küzdő személyekre és más kiszolgáltatott csoportokra. Például az elszakadt gyermeket kereső felnőtt ügyét ugyanúgy prioritásként kell kezelni, mint a felnőtt kísértő nélkül fellelt gyermek ügyét. Az a felnőtt személy, aki valamilyen okból (életkor, egészségi állapot, fogyatékoság) nem képes önmagáról gondoskodni, szintén nagyon kiszolgáltatott helyzetben van. Az értékelésnek alaposnak kell lennie, és figyelembe kell vennie valamennyi érintett fél közvetlen biztonságát és hosszú távú jóllétét. Annak biztosítása, hogy ezeket az ügyeket a szükséges érzékenységgel és sürgősséggel kezeljék, döntő fontosságú a kiszolgáltatott személyek védelme szempontjából.

⁽¹¹⁴⁾ Nemzetközi Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom, *Extension of the Restoring Family Links Strategy for the International Red Cross and Red Crescent Movement 2020-2030* [A családi kapcsolatok helyreállítására irányuló stratégia kiterjesztése a Nemzetközi Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom számára a 2020–2030-as időszakra], 2024. október, Indokolás, 2–3. o., hozzáférés: 2024. november 8.; https://rcrcconference.org/app/uploads/2023/11/CoD24_RFL-Draft-Elements-EN.pdf, valamint a családi kapcsolatok helyreállításával foglalkozó hálózat adatvédelemmel kapcsolatos magatartási kódexe, 2016, hozzáférés: 2024. november 8., <https://www.icrc.org/en/document/rfl-code-conduct>.

Felkutatás, amennyiben távolabbi családtagok és gondviselők is érintettek

Amikor a gyermek távolabbi családtagokkal vagy gondviselőkkel érintkezik, alapvető fontosságú figyelembe venni a tőlük való elszakítás érzelmi és pszichológiai hatásait. Még ha ezek a személyek nem is közvetlen családtagok, alapvető érzelmi támogatást és stabilitást nyújthatnak a gyermek számára. Amennyiben nem áll fenn jelentős gyermekvédelmi kockázat, el kell kerülni az e gondviselőktől való elkülönítést. A gyermek jólétét mindig elsődleges szempontnak kell tekinteni, biztosítva számára a támogató környezetet a menekültügyi eljárás során.

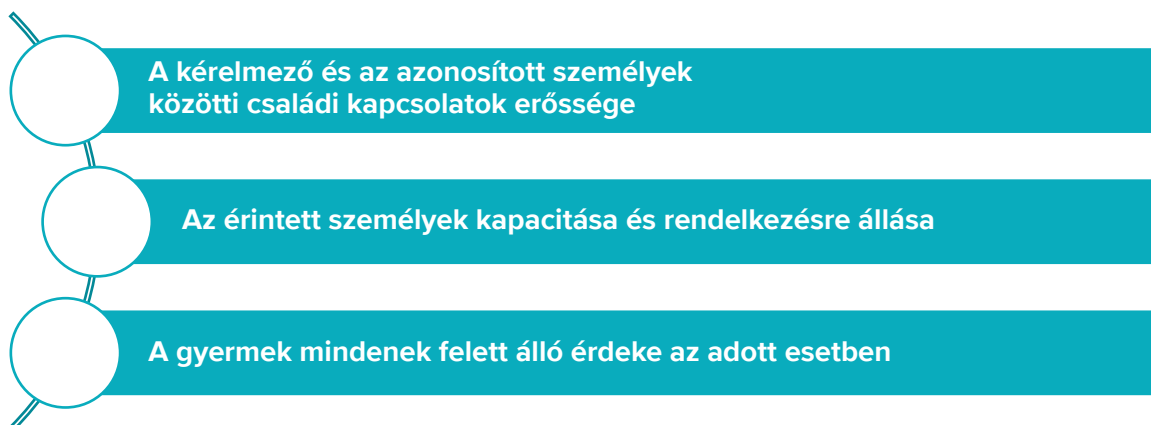
A családtagok gondos felkutatásának jelentősége az örökbefogadás kapcsán

A hatékony családfelkutatás különösen fontos annak megakadályozásában, hogy a gyermekeket örökbe adják, miközben a biológiai szüleik vagy más családtagjaik életben vannak, és újra kívánnak egyesülni velük. A felkutatás terén elkövetett szabálytalanságok hosszú távú következményekkel járhatnak a gyermekekre nézve, beleértve a családi kapcsolatok tartós elvesztését is. Ezért a hatóságoknak alapos és gondos családfelkutatást kell végezniük annak biztosítása érdekében, hogy a gyermekeket ne adják szükségtelenül örökbe vagy kerüljenek be rendszerekbe, csak akkor, ha mindenféle felkutatási eszközt kimerítettek, és ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. Ennek a folyamatnak magában kell foglalnia a biológiai szülők és más hozzátartozók helyzetének és szándékainak ellenőrzését, biztosítva, hogy minden döntés a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja.

3.3. A családfelkutatás eredménye

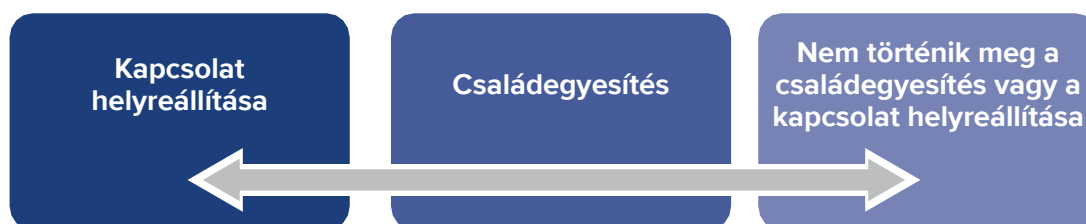
A gyermekeket érintő ügyekben a családfelkutatás eredményére vonatkozó döntést – hogy az családegyesítéshez, a családi kapcsolatok helyreállításához vezet-e, vagy nem jön létre kapcsolat és nem történik családegyesítés – a mindenek felett álló érdek alapos értékelése vezérli. Ezt a döntést általában a gyermek képviselője hozza meg a nemzeti hatóságokkal és az érintett szervezetekkel szoros együttműködésben.

A következőket kell figyelembe venni.

A mindenek felett álló érdek értékeléséhez nincs szükség formalizált eljárásra, de:

1. a vizsgálatot képzett személyzetnek kell végeznie ⁽¹¹⁵⁾;
2. az eredményt dokumentálni kell, és az információknak hozzáférhetőnek kell lenniük azon szereplők számára, akiknek szükségük van rá ahhoz, hogy tovább támogathassák a gyermeket az eljárás során;
3. a gyermeket fel kell kérni arra, hogy aktívan vegyen részt a folyamatban azáltal, hogy megosztja az esetleges családegyesítéssel kapcsolatos véleményét és nézeteit.

A családegyesítésre – az adott körülményektől függően – sor kerülhet abban az EU+ országban, ahol a gyermek tartózkodik. Ez lehet a helyzet például akkor, ha a gyermek nemzetközi védelemben részesítéséről szóló határozatot követően történik a családegyesítés.

A családegyesítésre egy másik EU+ országban is sor kerülhet. Például előfordulhat, hogy azt állapítják meg, hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke egy olyan családtaggal, testvérrel vagy hozzátartozóval való újraegyesítés, aki jogszerűen egy másik tagállamban tartózkodik; innentől kezdődően ezt a tagállamot tekintik a gyermek kérelmének megvizsgálásáért felelős tagállamnak ⁽¹¹⁶⁾.

A családegyesítésre a **származási országban vagy abban a harmadik országban** is sor kerülhet, ahol a családtag tartózkodik, miután megfelelően meghatározták a mindenek felett álló érdeket, és ez azt jelzi, hogy az újraegyesítés a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja.

A gyermekek esetéhez hasonlóan az eltartott felnőtteket érintő ügyek családfelkutatási eredményeire vonatkozó döntés – akár családegyesítéshez, a családi kapcsolatok helyreállításához, akár a kapcsolatfelvétel meg nem történéséhez vezet – e személyek érdekének és sajátos szükségleteinek átfogó értékelésén alapul. Ezt a döntést a felnőtt képviselője, a nemzeti hatóságok és az érintett szervezetek együttműködésével hozzák meg, biztosítva a felnőtt autonómiájának és preferenciáinak lehető legnagyobb mértékű tiszteletben tartását.

⁽¹¹⁵⁾ A mindenek felett álló érdek értékelését a gyámmal/képviselővel és a felkutatási folyamatban részt vevő más szereplőkkel (felkutatási szolgálatok, olyan szereplők, akik a származási országban kapcsolatban lehetnek a családdal stb.) egyeztetve kell elvégezni.

⁽¹¹⁶⁾ A gyermek jogairól szóló egyezmény 22. cikkével összhangban előírás, hogy „bármely menekült gyermek szüleit vagy más családtagjait felkutatás a családegyesítéshez szükséges adatok megszerzése céljából”; a családegyesítési irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy a tagállamok „családegyesítési célból a [z ezen irányelv] 4. cikk[e] (2) bekezdésének a) pontjában megállapított feltételek alkalmazása nélkül engedélyezik a kiskorú első fokú, egyenes ági felmenő rokonainak beutazását és tartózkodását”. A 10. cikk (3) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy ez az engedély a kiskorú törvényes gyámjára vagy más családtagjára is alkalmazható, „ha a menekültnek nincsenek egyenes ági felmenő rokonai, vagy nem lehet ilyen rokonokat felkutatni”.

3.4. A családfelkutatás utáni támogatás és utókövetés

A családfelkutatás folyamata nehéz helyzetbe hozhatja a kérelmezőt egy már egyébként is stresszes időszakban. Az EU+ területén védelemért folyamodó kérelmezők gyakran számos nehéz pillanatot éltek át, például el kellett hagyniuk az otthonukat, távol vannak a családjuktól és a barátoktól, és az utazásuk során kihívásokkal szembesültek. A kijelölt képviselő vagy gyám kulcsfontosságú személy, aki a családfelkutatási eljárás során és azt követően támogatja a gyermeket vagy adott esetben az eltartott felnőttet. Ez a kinevezés kulcsfontosságú eljárási biztosítéknak minősül ⁽¹⁷⁾.

A gyermekek figyelemre méltó ellenálló képességgel rendelkeznek; a kihívást jelentő helyzetek vagy események után képesek lehetnek talpra állni, megerősödni és újra megtalálni a boldogságot. A következő részek különböző megközelítéseket és iránymutatásokat vázolnak fel a támogatás nyújtására és a megfelelő utókövetés biztosítására vonatkozóan, a gyermek jóllétének és hosszú távú felépülésének előmozdítására helyezve a hangsúlyt.

A gyermek pszichoszociális támogatása a családfelkutatási folyamat során

A családfelkutatási folyamaton áteső gyermekek azzal találják szembe magukat, hogy gyakran bizonytalanok a családtagok hollétét, illetve azt illetően, hogy még életben vannak-e. Szoronghatnak a felkutatás kimenetele és az azt követő események miatt is. Az aggodás, a szorongás, a reményvesztettség és az elszigeteltség jelei mutatkozhatnak rajtuk. A mentális egészségügyi és a pszichoszociális támogatás útjuk legkorábbi szakaszaitól történő biztosítása segítheti a biztonságérzet megteremtését és vigaszt nyújthat, lehetővé téve e gyermekek számára, hogy jobban eligazodjanak az új valóságukban. Alapvető fontosságú, hogy e folyamat során ne érezzék magukat elhagyatottnak vagy egyedül.

Ellenőrzőlista: pszichológiai támogatás a családfelkutatás során

Ezen ellenőrzőlista követésével a gondviselők és a szakemberek támogathatják a bajba jutott gyermekeket, segítve őket abban, hogy ellenálló képességüket és érzelmi stabilitásukat visszanyerve elboldoguljanak a kihívást jelentő helyzetekben.

Bizalmi kapcsolat kiépítése

- ☐ Alakítson ki bizalmat annak érdekében, hogy a gyermekek úgy érezzék, hogy biztonságban vannak és támogatást kapnak.
- ☐ Teremtse olyan környezetet, ahol a gyermekeknek nem okoz nehézséget, hogy beszámoljanak élményeikről és érzéseikről.

⁽¹⁷⁾ Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, [6. sz. átfogó kommentár \(2005\): A hazájuktól távol élő, kísérő nélküli és gondviselőiktől elszakított gyermekekkel való bánásmód](#), CRC/GC/2005/6, 2005. szeptember 1., 21. pont.

Egészséges megküzdési mechanizmusok ösztönzése

- ☐ Támogassa a gyermekeket a stressz kezelésében és az érzelmi stabilitás fenntartásában (pl. a tudatos jelenlét gyakorlása révén).
- ☐ A pozitív szemlélet előmozdítása érdekében alkalmazzon olyan stratégiákat, mint az érzelmi szabályozás és a humor.
- ☐ Ösztönözze a pozitív érzelmek kifejezését különböző megközelítések, például kreatív tevékenységek segítségével.
- ☐ Biztosítson lehetőséget a gyermekek számára arra, hogy kifejezzék magukat anélkül, hogy arra kényszerítenék őket, hogy újraéljék negatív élményeiket (pl. versek írása).

A helyzet elfogadásának elősegítése

- ☐ Segítse a gyermekeket abban, hogy konstruktívan megértsék és kezeljék körülményeiket.
- ☐ Hangsúlyozza, hogy az elfogadás megbirkózást jelent, nem pedig feladást.

A reményérzet táplálása

- ☐ Bátorítsa a gyermekeket, hogy várakozással tekintsenek a jobb jövő elé, ugyanakkor reális elvárásaik legyenek.
- ☐ Teremtsen egyensúlyt a jövőbe vetett remény ápolása és a helyzet realitásán alapuló elvárások között. Ezt az egyensúlyt gondosan fenn kell tartani annak biztosítása érdekében, hogy a remény továbbra is azokban a tényezőkben gyökerezzen, amelyek reálisan megvalósíthatók.
- ☐ Használja a reményt olyan eszközként, amely segíti a gyermekek felépülését és a megpróbáltatások után a boldogság visszanyerését.

Körültekintő és érzékeny kommunikáció

- ☐ **Tartsa tiszteletben a határokat.** Ne kényszerítse a gyermekeket arra, hogy kényelmetlen témákról beszéljenek, és tartsa tiszteletben, ha még nem készek arra, hogy megosszák a gondolataikat, és időre van szükségük.
- ☐ **Kezelje tisztelettel a gyermekeket.** Tanúsítson ugyanolyan szintű tiszteletet és őszinteséget, mint a felnőttek esetében. Ne tegyen irreális ígéretek.
- ☐ **Legyen érzékeny.** Használjon tapintatos és egyszerű nyelvezetet, amelyet a gyermekek könnyen megértenek.
- ☐ **Figyelje meg és azonosítsa a szorongást.** Figyeljen oda a szorongásra utaló jelekre és az aggodalomra okot adó viselkedésre, amely speciális támogatást igényelhet.

□ **Az életkori és kulturális megfelelés biztosítása.** Igazítsa szerepvállalását a gyermek életkorához és kulturális háttéréhez, felismerve, hogy még az érettnak tűnő gyermekek is az életkoruknak megfelelő érzelmi válaszokat igényelnek ⁽¹¹⁸⁾. Fontolja meg a kulturális közvetítők igénybevételének lehetőségét, akik hidat képezhetnek a gyermekek és a hatóságok között, hozzájárulva a kommunikáció és a megértés megkönnyítéséhez azáltal, hogy nemcsak a nyelvet, hanem a kulturális árnyalatokat is tolmácsolják. Részvételük jelentősen javíthatja a kommunikációt azáltal, hogy felszámolja a nyelvi akadályokat és biztosítja a kulturális érzékenységet.

A családfelkutatást követő támogatás és az utókövetés esetében az eltartott felnőttek olyan segítséget igényelnek, amelyet gondosan a sajátos szükségleteikhez igazítanak, felismerve, hogy az univerzális megközelítés nem feltétlenül hatékony. Miután elhagyták az általuk ismert támogató rendszereket, közösségeket és tágabb családot, ezeknek az egyéneknek azzal a kihívással kell szembenézniük, hogy egy új társadalomba kell beilleszkedniük, miközben a családtól való hosszan tartó szétválasztás érzelmi súlyát is viselik.

Javasolt támogató ügyszervező vagy szociális munkás kinevezése, aki a gyámmal együtt személyre szabott irányítást tud nyújtani annak biztosítása érdekében, hogy minden személy érezze, hogy tényleges támogatást kap. Az egyedi érzelmi, mentális egészségügyi és kulturális igényeket kielégítő, személyre szabott pszichoszociális támogatás elősegítheti a rezilienciát. Ez az egyéni tapasztalatok elismerésén és az azokra való reagáláson keresztül valósul meg, segítve a szorongás, az elszigeteltség és a bizonytalanság érzésének enyhítését. Ez a kulturálisan érzékeny kommunikációs és megbirkózási stratégiákon alapuló, személyre szabott megközelítés előmozdítja a stabilitás és a jóllét fokozatos érzését, lehetővé téve az eltartott felnőttek számára, hogy jobban reagáljanak a helyzetre.

Gyakorlati tipp

Vizuális eszközök az érzelmek kifejezése érdekében

Ahhoz, hogy segítsünk a gyermekeknek eligazodni az érzéseikben és csökkenteni a zavart, alapvető fontosságú, hogy vizuális eszközöket használjunk, és a beszélgetéseket a lehető leginkább gyermekbarát módon folytassuk le. Ezek a módszerek nemcsak a kommunikációt könnyítik meg, hanem abban is segítenek a gyermekeknek, hogy biztonságos és strukturált módon dolgozzák fel érzelmeiket. Íme néhány javaslat:

1. **A családi hálózat térképe.** A kérelmezővel együttműködve dolgozza ki a családi hálózat térképét. Ez a vizuális ábrázolás a családtagok és a kapcsolatok rajzait vagy fotóit is magában foglalhatja, segítve a kérelmezőt abban, hogy vizualizálja családjának szerkezetét. Vigaszt nyújtva emlékeztetheti őt a szeretteire, és lehetőséget kínál a különválással vagy az egyesítéssel kapcsolatos érzések megvitatására.

⁽¹¹⁸⁾ EUAA, [Útmutató a nemzetközi védelmet kérelmezők mentális egészségéhez és jóllétéhez: II. rész – az első vonalban dolgozók számára](#), 2024.

2. **Élettörténet/életrajz létrehozása.** A kérelmezővel együttműködve dolgozzanak ki élettörténetet vagy életrajzot. Ebbe beletartozhatnak a kérelmező életének legfontosabb eseményei, a fontos emlékek és a mérföldkövek. Ez a tevékenység teret biztosít a gyermek számára, hogy beszéljen az eltűnt szülőkről és az ezekkel az emlékekkel kapcsolatos érzelmekről. Felbecsülhetetlen értékű eszközként segítheti a kérelmező érzéseinek elismerését és validálását.
3. **Érzelmi kerekék vagy kártyák.** Használjon érzelmi kerekéket vagy kártyákat, hogy segítsen a kérelmezőnek saját érzéseinek azonosításában és kifejtésében. Ezek az eszközök különösen hasznosak lehetnek a fiatalabb gyermekek vagy azok számára, akik szóban nehezen fejezik ki az érzelmeiket. A különböző érzelmeket ábrázoló képekre rámutatva vagy azokat kiválasztva a gyermekek könnyebben kommunikálhatják érzéseiket.
4. **Történetmesélés és művészetterápia.** Ösztönözze a kérelmezőt, hogy meséljen történeteket, vagy készítsen olyan műalkotást, amely tükrözi tapasztalatait és érzelmeit. Ez a kreatív önkifejezés hatékony módja lehet az olyan összetett érzések és tapasztalatok feldolgozásának, mint a veszteség, a félelem és a remény.
5. **Interaktív napló.** Bocsásson a kérelmező rendelkezésére egy interaktív naplót, amelybe rajzolhat, írhat vagy matricákat ragaszthat, hogy kifejezze gondolatait és érzéseit. Ez lehet az önreflexió magánterülete vagy a gyámmal vagy tanácsadóval közös tevékenység is.

A fizikai tevékenységek és a stresszkezelés beépítése

A fizikai tevékenységek és a stresszkezelési technikák beépítése tovább támogathatja a gyermekek érzelmi jóllétét.

1. **Sport és zeneórák.** Segítse elő, hogy a kérelmező sport- vagy zenei tevékenységekre iratkozzon be vagy ilyen tevékenységekben vegyen részt, a figyelemelterelés és a fizikai ellazulás egyik formájaként. Ismertesse, hogy ezek a tevékenységek hogyan járulhatnak hozzá a stressz csökkentéséhez, a hangulat javításához és a sikerélmény megéléséhez.
2. **Tudatosság és relaxációs gyakorlatok.** Hívja fel a figyelmet a relaxációs technikák fontosságára és hasznosságára, valamint a tudatosság erősítésének fontosságára. Ezek a gyakorlatok segíthetnek a kérelmezőnek a stressz és a szorongás kezelésében, és olyan eszközöket biztosítanak, amelyeket felhasználhat a nehéz helyzetekben.
3. **Jóga és mozgáson alapuló játékok.** Mutassa be a jógát vagy mozgáson alapuló játékokat, amelyek a fizikai tevékenységet a relaxációval kombinálják. Ezek a tevékenységek szórakoztatóak és előnyösek lehetnek, mivel segítenek a bent rekedt energia felszabadításában, és megnyugtatják a kérelmező lelkét.

Kulturális és vallási megküzdési mechanizmusok

A gyermekek kulturális és vallási gyakorlatainak fenntartása a megnyugvás és a reziliencia kulcsfontosságú forrása lehet.

1. **Kulturális történetek és hagyományok.** Vonja be a gyermekeket a háttérükhöz kapcsolódó történetmesélésbe vagy kulturális hagyományokba. Ez segíthet abban, hogy megéljék az örökségükhöz való kapcsolódást, és identitástudatot és folytonosságot biztosíthat.
2. **A vallásgyakorlás támogatása.** Segítsen a gyermekeknek vallásuk gyakorlásában, akár imádkozáson, akár istentiszteleten vagy más rituálékban való részvételen keresztül. E gyakorlatok ismerete és tiszteletben tartása stabil alapot és közösségi érzést biztosíthat, különösen új környezetbe kerülve.
3. **A kultúrák közötti egyensúly megteremtése.** Adjon útmutatást a gyermekeknek ahhoz, hogy képesek legyenek egyensúlyt teremteni eredeti kulturális gyakorlataik és az új társadalom gyakorlatai között. Ez magában foglalhatja annak megvitatását, hogy a kérelmező miként integrálhatja mindkét kultúra hagyományait és szokásait oly módon, hogy az számára vállalható legyen és jelentőséggel bírjon.

Tisztában kell lennie azzal, hogy bár a fent felsorolt valamennyi tevékenység értékes, azokat csak **a megfelelő szintű** szakértelemmel rendelkező személyek végezhetik. Az olyan tevékenységeket, mint a sport, a zeneórák vagy az egyszerű kreatív feladatok, a közösség tagjai vagy tanácsadók is irányíthatják. Az olyan speciálisabb tevékenységeket azonban, mint a művészetterápia vagy a traumát kezelő beavatkozások, **képzett szakembereknek** kell segíteniük. Az olyan tevékenységekben való részvétel, amelyekhez nem rendelkezik kellő szakértelemmel, potenciálisan kárt okozhat, különösen akkor, ha a gyermek válságot él meg. A gyermekek biztonságának és jólétének biztosítása érdekében alapvető fontosságú ezen iránymutatások követése.

Kapcsolódó EUAA-kiadvány

Részletesebb információkért lásd: EUAA, *Útmutató a nemzetközi védelmet kérelmezők mentális egészségéről és jólétéről*, [II. rész – az első vonalban dolgozók számára](#) és [III. rész – Eszköztár az első vonalban dolgozók számára](#), 2024.

3.4.1. Nyomon követés

A hatékony nyomon követés érdekében kulcsfontosságú a folyamatos támogatás és a kérelmezővel és családjával való egyértelmű kommunikáció biztosítása a folyamat következő lépéseivel kapcsolatban. A tapasztalat azt mutatja, hogy a gyám vagy képviselő és a családtagok közötti rendszeres kapcsolat a családfelkutatási vagy családdegysítési eljárások során jelentős kedvező hatással lehet az eredményre. A család ezen eljárásokba való bevonása csökkentheti a kérelmezőre nehezedő nyomást, és segíthet a család elvárásainak

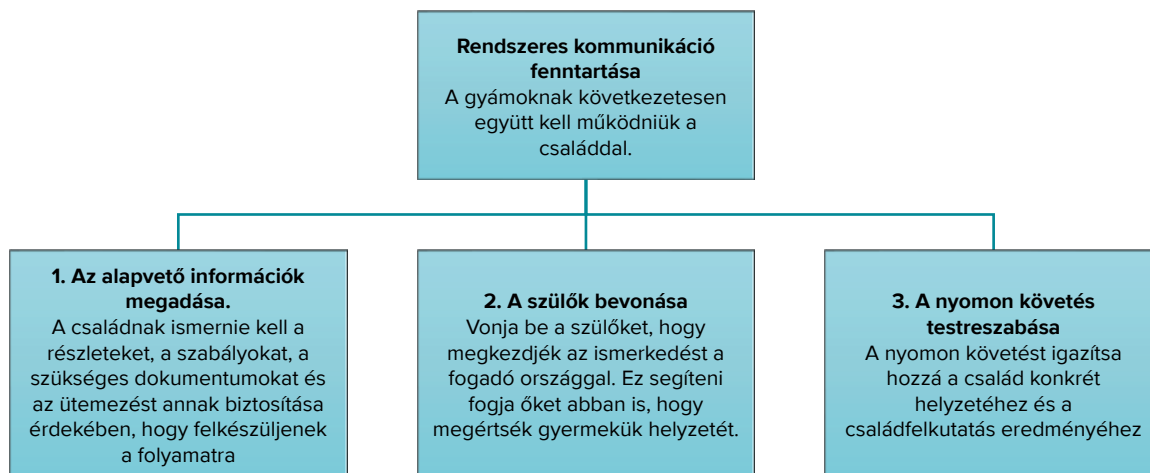

kezelésében. Ha a szokásos kommunikációs eszköz nem működik, igénybe vehető a Vöröskereszt és Vörösfélhold RFL-hálózata ⁽¹¹⁹⁾.

A nyomon követést minden esetben az adott ügy igényeihez kell igazítani, a következők alapján:

- i. a kérelmező helyzete;
- ii. a család; és
- iii. a családfelkutatás eredménye.

3. ábra: Nyomon követés – főbb intézkedések

Az alábbiakban részletesen ismertetjük azokat az intézkedéstípusokat, amelyeket meghozhatók annak érdekében, hogy a támogatást a különböző helyzetek alapján **testre szabjuk**.

Ha az a döntés születik, hogy a családdegyesítésre harmadik országban kerül sor

A következő lépések egyértelmű közlése. A tagállam számára előnyös, hogy egyértelműen kommunikálja a folyamatot, és hogy milyen lépéseket fognak tenni az átadás érdekében és a megérkezés után. A következő lépésekre vonatkozó részletes információk biztosítása – és azoknak az egyénnel és családjával való megosztása – jelentősen csökkentheti a szorongást és a bizonytalanságot. Az egyén helyzetére vonatkozó információknak – beleértve a jelenlegi tartózkodási

helyén végzett tevékenységeket és beavatkozásokat is – el kell kísérniük az egyént a családtagokkal való újraegyesítés érdekében történő átszállítás során. Ez biztosítja, hogy a fogadó hatóságok tisztában legyenek az egyén esetleges sajátos szükségleteivel, ami lehetővé teszi a megfelelő gondoskodást és támogatást.

⁽¹¹⁹⁾ A nemzeti vöröskereszt és vörösfélhold társaságok címjegyzéke, <https://www.ifrc.org/national-societies-directory>, hozzáférés időpontja: 2024. november 7. A Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, „Kapcsolatfelvétel”, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának weboldala, dátum nélkül, hozzáférés: 2024. november 7. <https://familylinks.icrc.org/directory>.

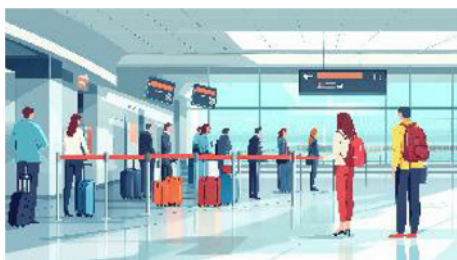
A gyermek tájékoztatása az átadási folyamatról. Ha a képviselő információval rendelkezik arról, hogy mi fog történni, miután a gyermek/családtag megérkezik a harmadik országba, azt meg kell osztania a kérelmezővel és családjával. Ha a kérelmező tudja, hogy mire számíthat, ez segíthet abban, hogy biztonságban érezze magunkat és jobban felkészüljön az átadásra.

A kérelmező felkészítése az átadásra. Készítse fel a kérelmezőt új környezetre. Ez gyakorlati és érzelmi felkészültséget is jelent. A képviselő segítheti a kérelmezőt abban, hogy megértse a kulturális különbségeket, adott esetben a nyelvi akadályokat, valamint hogy mire számíthat az új otthonában. Ez a felkészülés magában foglalhatja a forgatókönyvek szerepjáték keretében való lefuttatását, az új ország szokásainak és gyakorlatainak megismerését, valamint az esetleges félelmek vagy aggodalmak kezelését.

Beilleszkedés és szociális támogatás. A kérelmező új családi környezetbe való beilleszkedésének megkönnyítése elengedhetetlen a hosszú távú jóllétéhez. A képviselő együttműködhet a helyi szervezetekkel annak érdekében, hogy olyan szociális tevékenységeket, oktatási támogatást és társakból álló csoportokat szervezzenek, amelyek segíthetnek a gyermeknek abban, hogy új környezetükben kialakuljon az összetartozás és a közösség érzése.

Nyomon követés és jelentéstétel. Alapvető fontosságú a gyermek előrehaladásának és jóllétének rendszeres nyomon követése és az arról való jelentéstétel. Ez biztosítja, hogy minden problémát haladéktalanul kezeljenek, és a kérelmező továbbra is megkapja a szükséges támogatást. A képviselőnek kapcsolatot kell fenntartania a gyermek gondozásában részt vevő érintett hatóságokkal és szervezetekkel.

Ha az a döntés születik, hogy a családtagok átadásra kerülnek a gyermek fogadó országában kerül sor

A következő lépések egyértelmű közlése. Fontos, hogy a gyám vagy a képviselő tájékoztatást nyújtson a folyamatról, és arról, hogy milyen lépésekre kerül majd sor a család megérkezését követően. Ha részletes tájékoztatást nyújtunk arról, hogy mire van szükség, és mi fog történni, az jelentősen csökkentheti a gyermek szorongását és bizonytalanságát. Alapvető fontosságú

például, hogy a családot tájékoztassák az esetleges szabályokról, a szükséges dokumentumokról, a költségekről és az eljárás várható időtartamáról. Emellett ha a családtagok útmutatást és támogatást kapnak, a gyermek kevésbé érzi úgy, hogy minden rá hárul, enyhítve ezzel azt a potenciális felelősségérzetet, amelyet a család által esetlegesen tapasztalt nehézségek miatt érezhet.

A kérelmező/családtag felkészítése az átadásra. Készítse fel a kérelmezőt arra, hogy milyen változások lesznek az életében, miután megérkezik a családtagja. A gyám vagy képviselő segítheti a gyermeket annak megértésében, hogy az országban való saját beilleszkedésének szintje teljesen eltérhet a családtagjai beilleszkedésének szintjétől, miután megérkeztek az új társadalomba. A családnak meg kell ismerkednie egy teljesen új kultúrával és társadalommal, miközben a gyermek például már beszéli a helyi nyelvet, ismeri a szabályokat és barátságokat kötött. Ez hatással lesz a családon belüli dinamikára. Ez a felkészülés magában foglalhatja különböző forgatókönyvek szerepjáték keretében való

eljárásait és a gyermek esetleges féltelmeinek vagy aggályainak kezelését. A fogadó országban való újraegyesülést követően a gyermek és családtagjai közötti „beilleszkedési szakadék” minimalizálása érdekében hasznos lehet a szülőket is bevonni gyermekük fejlődésébe, amennyiben ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. Ez a részvétel segíti a családot és a kérelmezőt abban, hogy megismerjék a fogadó ország hagyományait és értékeit, beleértve az integrációs folyamatot is.

Folytatódó érzelmi támogatás. Nem helyénvaló, hogy az érzelmi támogatás a családtag(ok) fogadó országba való megérkezésekor megszűnjön. A gyám vagy a képviselő bizonyos átmeneti időszakon (pl. néhány héten/hónapon) át tartó támogatása hasznos lehet ahhoz, hogy az új családi dinamikán belül lehetővé váljon a megfelelő megállapodás. Erre az első néhány hónapban videohívások vagy rövid látogatások szervezésével kerülhet sor.

Nyomon követés és jelentéstétel. Alapvető fontosságú az előrehaladás és a jóllét rendszeres nyomon követése és az arról való jelentéstétel. Ez biztosítja, hogy minden problémát haladéktalanul kezeljenek, és a kérelmező továbbra is megkapja a szükséges támogatást. A gyámnak vagy képviselőnek kapcsolatot kell fenntartania az érintett hatóságokkal és szervezetekkel.

Ha az a döntés születik, hogy újraegyesítés nélkül állítják helyre a családdal a kapcsolatot

A kommunikáció megkönnyítése. Alapvető fontosságú a kérelmező és családja közötti rendszeres kommunikáció megkönnyítése. Ez telefonhívások, videocsevegések és levelek útján történhet. A képviselőnek segítenie kell e kommunikációs csatornák létrehozását és fenntartását.

Érzelmi támogatás és tanácsadás. A kérelmezőnek folyamatos érzelmi támogatásra lehet szüksége ahhoz, hogy eligazodjon az azzal kapcsolatos bonyodalmakban, hogy kapcsolatban van családtagjaival, de fizikailag távol van tőlük. Fontos iránymutatást nyújtani arra vonatkozóan, hogy a távolság ellenére hogyan lehet fenntartani érdemi kapcsolatokat, és segíteni kell a gyermeket abban, hogy feldolgozza az esetleges vegyes érzéseit.

A jövőbeli lehetőségek feltárása. A képviselő segíthet az újraegyesítés vagy a látogatások lehetséges jövőbeli lehetőségeinek feltárásában is, reményérzetet és hosszú távú perspektívát biztosítva a gyermek számára. Ez magában foglalhatja a család helyzetében vagy jogállásában bekövetkező bármely olyan változásról való folyamatos tájékoztatást, amely lehetővé teszi a jövőbeli újraegyesítést.

Ha sem a családegyesítés, sem a kapcsolat helyreállítása nem lehetséges

Támogató hálózat kialakítása. Döntő fontosságú, hogy a gyermek számára az aktuális tartózkodási helyén erős támogató hálózat kiépítésére összpontosítsunk. Ez magában foglalja olyan kapcsolatok kialakítását a helyi szociális szolgálatokkal, oktatási intézményekkel és közösségi csoportokkal, amelyek támogatást és stabilitást nyújthatnak.

A hovatartozás érzésének megteremtése. A

hatóságoknak arra kell törekedniük, hogy segítsenek a kérelmezőnek abban, hogy az új környezetén belül kialakuljon a hovatartozás és az identitás érzése. Ez magában foglalhatja a kulturális és szabadidős tevékenységekben való részvételt, a baráti kapcsolatok kialakítását és a helyi közösségekkel való együttműködést.

A hosszú távú gondoskodás tervezése. Alapvető fontosságú az egyértelmű tartós gondoskodási terv biztosítása. Ez magában foglalja az érintett hatóságokkal való együttműködést a kérelmező jogállásának biztosítása érdekében, a gondoskodási intézkedéseket, beleértve a szállást, az oktatási lehetőségeket, valamint az egészségügyi ellátáshoz és egyéb szükséges szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Pszichológiai és érzelmi támogatás. Rendkívül fontos a következetes pszichológiai és érzelmi támogatás biztosítása. Előfordulhat, hogy a kérelmezőnek tanácsadásra vagy terápiára van szüksége ahhoz, hogy feldolgozza élményeit, és megbirkózzon a családi kapcsolatok hiányával. Az e szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése és a folyamatos érzelmi támogatás biztosítása kulcsfontosságú.

Középpontban a családfelkutatás: amikor egy családtagról azt állapítják meg, hogy elhunyt.

Ha egy felkutatott családtagról megállapítják, hogy elhunyt, alapvető fontosságú, hogy a helyzetet együttérzéssel, méltóságteljesen és a nemzetközileg elismert normák betartásával kezeljék. Ez a szakasz iránymutatást nyújt az ilyen esetekben szükséges lépésekről, biztosítva, hogy a családok megkapják a szükséges támogatást, és hogy az elhunyt személyazonosságának megállapítását szakszerűen és etikusan kezeljék.

1. Érzékeny kommunikáció a családokkal

A családtagokat haladéktalanul és körültekintően tájékoztatni kell, ha elhunyt családtagot azonosítottak. A kommunikációt szakembereknek kell folytatniuk, és annak világosnak, együttérzőnek és a védelem szempontjából érzékenynek kell lennie, biztosítva, hogy a családok megértsék a következő lépéseket. Ez magában foglalja azt is, hogy részletes tájékoztatást kell nyújtani a maradványok hazahozatalának lehetőségéről, és tiszteletben kell tartani a család preferenciáit ebben a nehéz időszakban.

2. A családok jogainak és szükségleteinek elismerése

Az elhunyt családtagjait támogatni kell, és azonnal szakosodott személyzethez kell irányítani. Prioritásként kell kezelni érzelmi és jogi szükségleteiket, és a speciális támogatás nyújtására vonatkozó protokollokat kell alkalmazni. Ez magában foglalhatja a vízumokhoz való hozzáférés megkönnyítését annak érdekében, hogy a családtagok látogatást tehessenek, tiszteletüket tehessék és részt vehessenek a kulcsfontosságú folyamatokban, mindig biztosítva jogaik teljes körű és folyamatos tiszteletben tartását.

3. Adminisztratív támogatás és jogi elismerés

A családok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében a nemzeti hatóságoknak határokon átnyúlóan elismert távolléti igazolásokat kell kiállítaniuk. Ez segíthet a családoknak abban, hogy eligazodjanak az összetett jogi folyamatokban, és szükségtelen késedelmek vagy akadályok nélkül előrelépjenek, különösen akkor, ha a jogi lezárás kritikus fontosságú a pszichés gyógyulásuk szempontjából.

4. Transznacionális együttműködés a családvédelem érdekében

A nemzetközi együttműködés elengedhetetlen az elhunyt családtagjainak támogatásához. Ennek a transznacionális együttműködésnek prioritásként kell kezelnie a humanitárius szükségleteket, és védenie kell az elhunytak és családtagjaik személyes adatait és méltóságát.

Kockázatkezelés a családfelkutatás során

A családfelkutatási folyamat során az eredményre várva különféle kockázatok merülhetnek fel a gyermek számára. A hatékony kockázatkezelési stratégiák elengedhetetlenek a gyermek jólétének biztosításához ebben az időszakban. Az alábbi táblázat a legfontosabb kockázati tényezőket és az azok csökkentését célzó megfelelő intézkedéseket foglalja össze. Felismerve az egyes esetek egyedi jellegét, a felkutatás előtt megfelelő kockázatértékelést kell végezni, amelyet új kockázatok felmerülése esetén ki lehet igazítani.

1. táblázat: A családfelkutatással kapcsolatos kockázatok kezelése

Kockázati tényező	Leírás	Kezelés
Pszichológiai stressz	A családfelkutatás eredményével kapcsolatos bizonytalanság és szorongás jelentős pszichológiai stresszt okozhat a gyermekben.	Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a kérelmező rendelkezésére álljon egy megbízható személy, például gyám, aki folyamatos támogatást és érzelmi biztonságot tud nyújtani. Emellett biztosítani kell a mentális egészséget és jóllétet előmozdító tevékenységekhez való hozzáférést, előmozdítva az érzelmi stabilitást. Biztosítson rendszeres pszichoszociális támogatást és adott esetben tanácsadást. Alakítson ki stabil és megnyugtató környezetet.
Félretájékoztatás	Előfordulhat, hogy a kérelmező pontatlan vagy félrevezető információkat kap a családfelkutatási folyamatról, ami hamis reményhez (vagy ennek ellenkezőjéhez – a felkutatási folyamatban való részvételtől való vonakodáshoz) vagy szorongáshoz vezet.	Tartson fenn átlátható és őszinte kommunikációt. Biztosítsa, hogy pontos és ellenőrzött információkat adjon meg, és készítse fel a kérelmezőt az összes lehetséges kimenetelre. Alapvető fontosságú, hogy minden információt alaposan ellenőrizzünk, és átlátható módon kommunikáljunk az összes érintett féllel. Az is fontos, hogy a tisztviselők elismerjék, ha nem rendelkeznek bizonyos információkkal. Ilyen esetekben a tisztviselőknek ezt egyértelműen jelezniük kell, ugyanakkor kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy nyomon követik és rendelkezésre bocsátják a szükséges információkat, amint azok rendelkezésre állnak. E kötelezettségvállalások betartása alapvető fontosságú, mivel a folyamat egésze során erősíti a bizalmat.
A titoktartás hiánya	A felkutatási folyamat során nyilvánosságra kerülhetnek a kérelmező érzékeny információi, ami a magánélet tiszteletben tartásának megsértéséhez és potenciális kárhoz vezethet.	Tájékoztassa a kérelmezőt a titoktartás elváról. Hajtson végre robusztus adatvédelmi intézkedéseket valamennyi személyes adat biztonsága érdekében. A jogosulatlan hozzáférés megakadályozása érdekében rendszeresen ellenőrizze és frissítse a biztonsági protokollokat.

Kockázati tényező	Leírás	Kezelés
Hátrányos megkülönböztetés és megbélyegzés	A kérelmező az aktuális környezetében hátrányos megkülönböztetéssel vagy megbélyegzéssel szembesülhet, különösen, ha háttere vagy körülményei ismertté válnak.	Alakítson ki inkluzív és támogató környezetet. Világosítson fel minden érintett felet, többek között a hasonló helyzetben lévő társakat is annak fontosságáról, hogy tisztelettel, empátiával és méltósággal bánjanak egymással. A gyermekekkel tartott rendszeres megbeszélések segítségével hívja fel a figyelmet a megbélyegzés negatív hatásaira.
Érzelmi elszigeteltség	A kérelmező a várakozás során elszigeteltnek és magányosnak érezheti magát, különösen, ha új és ismeretlen környezetben van.	Ösztönözze a társadalmi interakciót és a hasonló helyzetben lévőekkel való támogató kapcsolatok kialakítását. Biztosítson lehetőséget a közösségi tevékenységekben való részvételre és kapcsolatok kiépítésére.
Fizikai biztonság – emberkereskedelem és kizsákmányolás	A gyermekek és az eltartott felnőttek kiszolgáltatottak lehetnek az emberkereskedelemnek és a kizsákmányolásnak, különösen akkor, ha hiányzik a megfelelő felügyelet, miközben a család felkutatásának eredményeire várnak. Emellett növekszik a fizikai veszélynek való kitettségük, ha tartózkodási helyük vagy személyazonosságuk rosszindulatú szereplők, például emberkereskedők vagy üldözők előtt ismertté válik.	Az újraegyesítésről szóló határozat meghozataláig tartsa titokban a kérelmező tartózkodási helyét és személyazonosságát. Ha olyan kockázatokat tárnak fel, mint a szökés, az emberkereskedelem vagy a kizsákmányolás, a családtagokra várva működjön együtt biztonságos menedékhelyekkel. Biztosítson folyamatos felügyeletet és nyomon követést az emberkereskedelem elleni szervezetekkel való együttműködés során a további védelem biztosítása érdekében, beleértve az olyan kockázatokkal kapcsolatos tudatosságnövelő foglalkozásokat, mint az emberkereskedelem és a kizsákmányolás.

Kockázati tényező	Leírás	Kezelés
A tanulmányok megszakítása	A jövőjével kapcsolatos bizonytalanság megszakíthatja a gyermek oktatási és tanulási folyamatát.	Tartsa fenn a gyermek tanulmányi rutinját, és szükség esetén nyújtson további tanulmányi támogatást, különösen, ha a gyermek új nyelvi környezetbe integrálódik. Biztosítsa, hogy a gyermek oktatási szükségleteit a folyamatban lévő családfelkutatási eljárástól függetlenül kielégítsék. Beszélgessen a tanárával (tanáraival), hogy felhívja a figyelmüket arra, hogy a gyermek milyen stresszes időszakon megy keresztül.
Egészségügyi kérdések	A stressz és a bizonytalanság negatív hatással lehet a fizikai egészségre, ami olyan problémákhoz vezethet, mint a rossz táplálkozás, az alvászavarok vagy a pszichoszomatikus tünetek.	Alapvető fontosságúak a rendszeres egészségügyi vizsgálatok és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés. Mozdítsa elő az egészséges életmódot, amelynek része a kiegyensúlyozott táplálkozás, a testmozgás és a megfelelő pihenés is.

4. A családfelkutatás bevált gyakorlatai és módszerei

4.1. A családfelkutatási tevékenységek bevált gyakorlatai

A helyszíni műveletek során a családok felkutatására és újraegyesítésére irányuló hatékony erőfeszítésekhez olyan bevált gyakorlatok alkalmazására van szükség, amelyek biztosítják az alapos és összehangolt reagálást, több érdekelt fél bevonásával. A menekültügyi hatóság munkatársai gyakran nem kormányzati szervezetek kulcsfontosságú támogatására támaszkodnak. Ezek a partnerségek lehetővé teszik az erőforrások, a tudás és a szakértelem összevonását, ezáltal fokozva a családfelkutatásra irányuló erőfeszítések általános hatékonyságát. Együttműködésük révén ezek a szervezetek összehangoltabb és átfogó választ nyújthatnak, ami végső soron jobb eredményekhez vezethet a családok újraegyesítése és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek életében a stabilitás helyreállítása terén.

Az RFL ⁽¹²⁰⁾ szolgálatai hangsúlyozzák, hogy mennyire fontos az RFL-misszió humanitárius megbízatásának védelme. Az RFL titoktartást vállal az RFL szolgáltatását igénybe vevő családokkal szemben. A családfelkutatás és -egyesítés során a családtagok bevonásának kell a középpontban állnia, és tiszteletben kell tartani az akaratukat. Az RFL-hálózat a családdegysítési folyamat előkészítésének részeként a rendelkezésre álló eszközökkel és a felek érdekeivel/szükségleteivel összhangban előmozdítja a gyermek és családja közötti rendszeres kommunikációt is.

Emellett kulcsfontosságú bevált gyakorlat, hogy **testre szabott jogi és logisztikai támogatást nyújtanak**. Bevált gyakorlat, hogy tájékoztatják a kérelmezőt az UNHCR családdegysítési szolgáltatásairól ⁽¹²¹⁾, amelyek keretében alapvető **jogi segítséget** és útmutatást nyújtanak a gyakran összetett családdegysítési folyamat során, miközben szorosan együttműködnek a nemzeti kormányokkal az ilyen ügyek felgyorsítása érdekében. Egy másik bevált gyakorlat a határokon átnyúló speciális szakértelem felhasználása, amelyre jó példa az International Social Service (ISS) ⁽¹²²⁾, amely **holisztikus szolgáltatásokat** nyújt, amelyek magukban foglalják a jogi tanácsadást, a szociális munkát és az érdekérvényesítést is, különösen a nemzeti határok által székszakított családok számára.

Emellett döntő fontosságú a **logisztikai és gyakorlati támogatás** beépítése, amint azt a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) teszi ⁽¹²³⁾. Az IOM bevált gyakorlatai közé tartozik a családfelkutatási szolgáltatások nyújtása, az utazási előkészületek koordinálása, valamint a családok hatékony újraegyesítéséhez szükséges jogi és logisztikai segítségnyújtás.

⁽¹²⁰⁾ További információk a <https://familylinks.icrc.org/> címen érhetők el, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának honlapja, hozzáférés: 2024. november 8.

⁽¹²¹⁾ További információk a <https://help.unhcr.org/faq/how-can-we-help-you/family-reunification/> címen érhetők el, az UNHCR honlapja, dátum nélkül, hozzáférés dátuma: 2024. november 8.

⁽¹²²⁾ További információk a <https://iss-ssi.org/> címen érhetők el, az ISS honlapja, dátum nélkül, hozzáférés dátuma: 2024. november 8.

⁽¹²³⁾ További információk a <https://www.iom.int/movement-assistance> címen érhetők el, az IOM honlapja, dátum nélkül, hozzáférés dátuma: 2024. november 8.

4.2. A családfelkutatás technikai eszközei

Kifejezetten a kérelmezőknek szánt eszközökre és platformokra összpontosítva a cél az előttük álló egyedi kihívások kezelése: ilyen kihívás például a migráció során a családtól való elszakadás, a kapcsolatok lakóhelyelhagyás miatti elvesztése és a családegyesítésre irányuló jogi eljárások összetettsége. A nemzetközi migráció összefüggésében az információk különböző országok között oszlanak meg, ami megnehezíti az eltűnt személyek felkutatására irányuló erőfeszítéseket. Az adatgyűjtési platformok kihívásokkal néznek szembe, például a felnőttek nem fedik fel hollétüket, vagy a kísérő nélküli gyermekek eltűnnek a befogadó állomásokról. A nemzetközi szervezetek, például az UNHCR és a Vöröskereszt óvatossággal az olyan érzékeny információk megosztásával kapcsolatban, amelyek veszélyeztethetik a biztonságot. Ezenkívül az állami és nem állami szereplők közötti adatmegosztásra vonatkozó jogi keret hiánya akadályozza az eltűnt személyek azonosítását, különösen az azonosítatlan holttesteket érintő esetekben, amikor az igazságügyi szakértők csak igazságügyi engedéllyel oszthatnak meg információkat.

Az ICRC központi felkutatási ügynöksége által koordinált RFL-hálózat ingyenes és bizalmas szolgáltatásokat nyújt azoknak az egyéneknek, akik eltűnt hozzátartozókat keresnek, vagy tájékoztatni kívánják családjukat a hollétükről. A hálózat digitális eszközöket és platformokat használ az ügyek kezelésére és az eltűnt személyek felkutatására.

2021-ben az Interpol elindította az I-Familia adatbázist⁽¹²⁴⁾, amely lehetővé teszi a családok számára, hogy szigorú biztosítékok mellett DNS-mintákat bocsássanak rendelkezésre.

Az alábbiakban ismertetjük azokat a kulcsfontosságú eszközöket és platformokat, amelyek különösen fontosak a kérelmezők számára.

⁽¹²⁴⁾ Interpol, „I-Familia”, az Interpol weboldala, dátum nélkül, hozzáférés: 2024. november 7., <https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/I-Familia>.

Szervezet	Platform	Leírás	Legfőbb jellemzők
Nemzetközi Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom (RFL- szolgáltatás)	Restoring Family Links, https:// familylinks.icrc. org/	Ezt a platformot a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, valamint a nemzeti vöröskereszt és vörösfélhold társaságok működtetik, hogy támogassák a menedékkérőket és a menekülteket abban, hogy újra kapcsolatba kerüljenek azokkal a családtagjaikkal, akiktől a konfliktusok, migráció vagy katasztrófák miatt elszakadtak. A platform lehetővé teszi az egyének számára, hogy megtalálják a legközelebbi ICRC-irodát, hogy hozzáférhessenek az RFL-szolgáltatáshoz és/ vagy az online szolgáltatásokhoz, amennyiben rendelkezésre állnak. Az RFL-szolgálat számos kontextusban kínál olyan szolgáltatást, amelynek	Globális hatókör: több országban működik, így világszerte elérhető a menedékkérők számára. Személyre szabott támogatás: a helyi vöröskereszt és vörösfélhold társaságok közvetlen segítséget nyújtanak a családok felkutatásához és újbóli összekapcsolásához. Adatvédelem és biztonság: a menedékkérők biztonságának és a titoktartásnak a prioritásként kezelése, ami kritikus fontosságú a kiszolgáltatott helyzetekben.
	Trace the Face szolgáltatás, https:// tracetheface. familylinks.icrc. org/?lang=en	keretében fontos dokumentumokat küldenek egyik országból a másikba, ami rendkívül fontos lehet az újraegyesítés előkészítési folyamatának részeként. Ez a platform magában foglalja a Trace the Face szolgáltatást is, amely kifejezetten a migránsoknak és menedékkérőknek szól. Azok a személyek, akik szeretteiket keresik, fényképet tehetnek közzé magukról a honlapon azzal a céllal, hogy családtagjaik felismerjék őket, és családi kapcsolatfelvételt kezdmenyezzenek a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának valamely irodáján keresztül.	

Szervezet	Platform	Leírás	Legfőbb jellemzők
Refugees United	REFUNITE, https://refunite.org/	A REFUNITE egy mobil és online platform, amelyet kifejezetten azért alakítottak ki, hogy segítse a menekülteket és a menedékkérőket az eltűnt családtagok megtalálásában. A felhasználók anonim profilt hozhatnak létre, és a rendelkezésre álló információk, például nevek, helyek és egyéb azonosító adatok felhasználásával kereshetnek családtagokat.	Hozzáférhetőség: az eszközt a mobil eszközökhöz és az alacsony sávszélességű területekhez optimalizálták, így azon menedékkérők számára is hozzáférhető, akik esetleg korlátozott internet-hozzáféréssel rendelkeznek. Anonimitás: védi a felhasználók személyazonosságát, lehetővé téve a menedékkérők számára, hogy a biztonságuk veszélyeztetése nélkül keressenek családtagokat. Az SMS-alapú szolgáltatások: SMS-alapú keresési lehetőséget biztosítanak, ami különösen hasznos a korlátozott internetkapcsolattal rendelkező régiókban.

Szervezet	Platform	Leírás	Legfőbb jellemzők
Interpol	I-Familia, https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/I-Familia	Az I-Familia egy innovatív DNS-adatbázis, amelyet az Interpol 2021-ben indított el, hogy családi DNS-megfeleltetés révén segítse az eltűnt személyek azonosítását.	Családi DNS-megfeleltetés: lehetővé teszi az eltűnt személyek hozzátartozói számára, hogy DNS-mintákat szolgáltatassanak az azonosítatlan emberi maradványokkal való összehasonlítás céljából. Globális hatókör: a bűnüldöző hatóságok számára világszerte hozzáférhető az eltűnt személyek és a katasztrófák áldozatainak azonosítása céljából. Adatvédelem és biztonság: szigorú biztosítékok mellett működik az érzékeny genetikai adatok védelme érdekében. A meglévő rendszerek kiegészítése: más platformokkal karöltve kezeli azokat az eseteket, amikor az eltűnt személyek közvetlen DNS-profiljai nem állnak rendelkezésre, de családtagok azonosíthatók.

4.3. Az alkalmazott módszerek áttekintése

Ez a táblázat nem teljes körű áttekintést nyújt a családfelkutatás során alkalmazott módszerekről, kiemelve a legfontosabb érdekelt feleket, valamint az egyes megközelítésekhez kapcsolódó előnyöket és kihívásokat.

Módszerek	Résztevők (beleértve a nem állami szereplőket is)	Előnyök	Hátrányok
A gyermek meghallgatása	Szociális munkások, gyermekvédelmi tisztviselők, gyám/képviselő, pszichológusok, nem kormányzati szervezetek, kormányközi szervezetek és nemzetközi kormányzati szervezetek.	Közvetlen betekintés a gyermek tapasztalataiba; bizalomépítés.	Érzelmileg negatívan érintheti a gyermeket, vagy a gyermek számára nehézséget okozhat a visszaemlékezés vagy a részletes adatok szolgáltatása. Ezért igyekezni kell korlátozni azon meghallgatások számát, amelyek potenciálisan traumatikusak lehetnek a gyermek számára.
Családtagok meghallgatása	Szociális munkások, gyermekvédelmi tisztviselők, gyám/képviselő, pszichológusok, nem kormányzati szervezetek, kormányközi szervezetek.	Részletes ismereteket biztosít a család történetére és hátterére vonatkozóan. Közvetlen kommunikációt alakít ki; lehetővé teszi az információk azonnali ellenőrzését.	Előfordulhat, hogy a családtagokat nehéz megkeresni; fennáll a veszélye annak, hogy hiányos vagy elfogult információkat szolgáltatnak. A gyermek biztonságának és jóllétének biztosítása érdekében gondosan fel kell mérni a lehetséges gyermekvédelmi kockázatokat. Gondos megfontolást igényel.
Nemzeti adatbázisok /nyilvántartások használata a fogadó országban	Kormányzati szervek, bevándorlási szolgálatok, bűnüldözés, nem kormányzati szervezetek.	Hozzáférhető és gyakran átfogó; hasznos a jogállás és az előzmények megerősítéséhez.	Adatvédelmi korlátozások lehetnek érvényben; előfordulhat, hogy nem tartalmazzák az összes releváns információt. A hozzáférés megszerzésére irányuló eljárások hosszadalmasak lehetnek.

Módszerek	Résztevők (beleértve a nem állami szereplőket is)	Előnyök	Hátrányok
Más EU+ országokban található adatbázisok /nyilvántartások használata	Kormányzati szervek, bűnüldöző szervek, uniós intézmények, nem kormányzati szervezetek.	A kereszthivatkozások növelik a siker esélyeit; nyomon követhetők a határokon átnyúló mozgások.	Az államok közötti adatmegosztásra vonatkozó korlátozások; potenciális nyelvi akadályok; előfordulhat, hogy nem tartalmazzák az összes releváns információt.
A származási országban található adatbázisok /nyilvántartások vagy más országokban található nyilvántartások használata	Kormányzati szervek, nemzetközi szervezetek, nagykövetségek, konzulátusok, nem kormányzati szervezetek.	A keresést globálissá terjeszti ki; diaszpóra esetében hasznos.	Bár értékes forrás, előfordulhatnak bürokratikus késedelmek és potenciálisan hiányozhat az együttműködés a származási ország részéről. A menedékjog iránti kérelmeket érintő ügyekben feltétlenül óvatosan kell eljárni annak biztosítása érdekében, hogy az érzékeny információkat a lehető legnagyobb gondossággal kezeljék, elkerülve minden olyan intézkedést, amely veszélyeztetheti a menedékjogot kérelmező személy biztonságát vagy védelmét. Gondos megfontolást igényel.

Módszerek	Résztvevők (beleértve a nem állami szereplőket is)	Előnyök	Hátrányok
A szociális szolgálatok bevonása a származási országban	Kormányzati szociális szolgálatok, nem kormányzati szervezetek, kormányközi szervezetek, közösségi alapú szervezetek.	Kulturális kontextust biztosíthat; támogatja a hosszú távú újraegyesítést.	Koordinációs kihívások és a szolgáltatások helyi erőforrásoktól függően változó minősége; potenciális kockázatok a gyermek vagy a család számára; gondos mérlegelésre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy e szolgáltatások igénybevétele ne tegye ki a gyermeket vagy a családot akaratlanul további károknak, különösen a menekültügyi vagy védelmi szempontból aggályokat felvető esetekben. Gondos megfontolást igényel.

Módszerek	Résztvevők (beleértve a nem állami szereplőket is)	Előnyök	Hátrányok
Az International Social Service/ kormányközi szervezetek/nem kormányzati szervezetek bevonása	UNHCR, IOM, Vöröskereszt, Save the Children, egyéb humanitárius szervezetek.	Speciális szakértelemhez és globális hálózatokhoz való hozzáférés; a családegyesítés holisztikus megközelítése. A több szervezet közötti koordináció elősegítheti az innovatív megoldásokat.	A reagálási idő a több szervezet bevonása miatt hosszú lehet, ami késleltetheti a családegyesítésre irányuló erőfeszítéseket. Emellett fennáll az újbóli áldozattá válás kockázata is, mivel ezek a szervezetek közvetlenül a gyermektől és/vagy a családtagoktól gyűjtött információkra támaszkodhatnak. Ezenkívül a humanitárius megbízatásaik szigorú betartása korlátozhatja azon információk körét, amelyeket hajlandóak megosztani a hatóságokkal, mivel elsődleges szerepük az, hogy a család nevében járjanak el a felkutatás során.

Módszerek	Résztevők (beleértve a nem állami szereplőket is)	Előnyök	Hátrányok
Vallási szervezetek bevonása	Templomok, mecsetek, szentélyek, vallási alapú nem kormányzati szervezetek.	Bizalmat élveznek a közösségekben; gyorsan képesek helyi támogatást mozgósítani; hozzáférhetnek a helyi nyilvántartásokhoz és hálózatokhoz.	Korlátozottak lehetnek az összetett vagy érzékeny – különösen a gyermekvédelmi vonatkozású vagy traumát érintő – ügyek kezeléséhez szükséges erőforrások és szakértelem; potenciális kockázatok, ha a vallási hovatartozáson alapuló elfogultság befolyásolja a támogatás pártatlanságát vagy inkluzivitását, ami hatással lehet a kiszolgáltatott személyek biztonságára és jóllétére. Gondos megfontolást igényel.

Módszerek	Résztvevők (beleértve a nem állami szereplőket is)	Előnyök	Hátrányok
Online platformok	Közösségimédia-platformok, szakosodott családfelkutató weboldalak.	Széles körű hozzáférés, amely lehetővé teszi az információk gyors terjesztését és a határokon átnyúló kapcsolatot; globálisan hozzáférhetők, szélesebb körű keresési képességeket biztosítva.	A magánélet védelmével és a biztonsággal kapcsolatos aggályok kritikus fontosságúak, különösen olyan érzékeny adatok kezelésekor, amelyek megfelelő védelem hiányában veszélyeztethetik az egyének biztonságát; a technológiához vagy az internethez való hozzáférés terén mutatkozó különbségek kizárhatnak egyes kiszolgáltatott személyeket, korlátozva az arra való képességüket, hogy részt vegyenek a felkutatási folyamatban, és e személyek adott esetben a szükséges védelem nélkül maradhatnak. Gondos megfontolást igényel.
Technológiai szolgáltatók	Technológiai megoldásokat, például adatbázisokat, arcfelismerő és kommunikációs eszközöket kínáló vállalatok.	Olyan innovatív eszközöket kínálnak, amelyek javítják a keresési hatékonyságot, mint például az adatbázisok és az arcfelismerés; biztonságos és méretezhető megoldásokat kínálhatnak.	A magas költségek és erőforrásigények korlátozhatják a kulcsfontosságú technológiákhoz való hozzáférést, különösen, amennyiben kevés az erőforrás, amely esetben a kiszolgáltatott személyek a szükséges támogatás nélkül maradhatnak; emellett előfordulhat, hogy a technológia nem képes teljes mértékben kezelni az érintett egyén általános biztonságát és jóllétét. Gondos megfontolást igényel.

Módszerek	Résztevők (beleértve a nem állami szereplőket is)	Előnyök	Hátrányok
Közösségi vezetők	Helyi idősek, törzsi vezetők, falvak vezetői, a közösségben tiszteletnek örvendő személyek.	A helyi kontextus és kulturális dinamika alapos ismerete; a tiszteletnek örvendő személyek megkönnyíthetik a bizalom megszerzését és az együttműködést.	Fennáll a részrehajlás vagy elfogultság kockázata, különösen a konfliktus sújtotta területeken, ami veszélyeztetheti a nyújtott támogatás méltányosságát és biztonságát; részvételük bizonyos régiókra vagy csoportokra korlátozódhat. Gondos megfontolást igényel.

I. melléklet: Jogi keret – középpontban a gyermekek jogai

Egyes gyermekek felelős felnőtt felügyelete nélkül lépik át a határokat, vagy az Európa területére való belépés után vagy azt megelőzően kísérő nélkül maradnak. A család elvesztésének kockázata magas. A család szétválása véletlenül is bekövetkezhet, például krízishelyzetek vagy a szabad mozgás korlátai miatt. A gyermekek magukra hagyása a szülők és/vagy gyermekek által hozott védelmi és megbirkózási lépés is lehet, ha a helyzet életveszélyessé vált, és az erőforrások kimerültek.

Eredendő kiszolgáltatottságuk miatt az ismeretlen országokon egyedül átutazó gyermekek nagyobb mértékben ki vannak téve az erőszak és a bántalmazás kockázatának. Egyes esetekben más tényezők is tovább növelhetik a kiszolgáltatottságukat, mivel előfordulhat, hogy a gyermek nem rendelkezik okmányokkal, hontalan vagy nemzetközi védelemre szorul.

Az **Európai Unió gyermekjogi stratégiájának** ⁽¹²⁵⁾ célja az EU teljes körű – a Lisszaboni Szerződésben ⁽¹²⁶⁾ és a Chartában is rögzített – kötelezettségvállalásának megerősítése annak érdekében, hogy valamennyi vonatkozó uniós szakpolitikában és intézkedésben előmozdítsa, védje és érvényesítse a gyermekek jogait.

Ezt a kötelezettségvállalást több eszköz is megerősíti, beleértve az alábbiakban részletesen ismertetett eszközöket is.

Unió gyermekgarancia ⁽¹²⁷⁾. Ez a kezdeményezés biztosítja, hogy a rászoruló gyermekek hozzáférjenek az alapvető szolgáltatásokhoz, például az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz, a gyermekgondozáshoz és a lakhatáshoz.

A Bizottság közleménye a migráns gyermekekről (COM(2017) 211) ⁽¹²⁸⁾. Ez a közlemény a migráns gyermekek sajátos szükségleteivel foglalkozik, hangsúlyt helyezve védelmi szükségleteikre és integrációjukra.

Az integrációról és a befogadásról szóló 2021–2027-es cselekvési terv

(COM(2020) 758) ⁽¹²⁹⁾. Ez a terv olyan intézkedéseket vázol fel, amelyek támogatják a migránsok és a nemzetközi védelemre szorulóknak – köztük a gyermekeknek – uniós társadalmakba való integrációját és befogadását.

⁽¹²⁵⁾ Európai Bizottság, *EU Strategy on the Rights of the Child* [Az EU gyermekjogi stratégiája], 2021. március 24., hozzáférés: 2024. január 22., https://commission.europa.eu/document/86b296ab-95ee-4139-aad3-d7016e096195_en.

⁽¹²⁶⁾ Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló, 2007. december 13-án, Lisszabonban aláírt Lisszaboni Szerződés, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:12007L/TXT>.

⁽¹²⁷⁾ Európai Bizottság, *European Child Guarantee* [Európai gyermekgarancia], 2021. március 24. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1428&langId=en>.

⁽¹²⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A migráns gyermekek védelme, COM(2017) 211 final, 2017.4.12., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:52017DC0211>.

⁽¹²⁹⁾ EuropeanA Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Cselekvési terv az integrációról és a befogadásról a 2021–2027-es időszakra, COM(2020) 758 final, 2020. november 24., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020DC0758>.

Ezek a keretek együttesen védik a gyermekek jogait és jóllétét, biztosítva, hogy sajátos szükségleteiket kielégítsék, és védve legyenek utazásuk során és az EU-ba érkezésükkor.

A Charta garantálja, hogy a gyermekek jogosultak legyenek a jóllétükhöz szükséges védelemre és gondoskodásra. Biztosítja továbbá, hogy a gyermekeknek joguk legyen az őket érintő kérdésekben szabadon kinyilvánítani a véleményüket, és véleményüket életkoruknak és érettségüknek megfelelően kellőképpen figyelembe vegyék. Emellett a Charta 7. cikke hangsúlyozza a családi élet tiszteletben tartásának fontosságát, amely a családegyesítési erőfeszítéseket vezérlő alapelv. A család egységének és a gyermekek jogainak védelme iránti elkötelezettség központi szerepet játszik az uniós szakpolitikákban, biztosítva, hogy minden intézkedés prioritásként kezelje a gyermek mindenek felett álló érdekét és védje a családi élet integritását.

A gyermek mindenek felett álló érdekének a gyermek jogairól szóló egyezményben ⁽¹³⁰⁾ rögzített elvét a Charta megerősíti annak kimondásával, hogy a hatóságok és a magánintézmények gyermekekkel kapcsolatos tevékenységében a gyermek mindenek fölött álló érdekének kell az elsődleges szempontnak lennie.

Amint azt a gyermekjogi egyezmény preambuluma elismeri, a család „a társadalom alapvető egysége [...] és valamennyi tagja fejlődésének és jólétének természetes környezete [...]” ⁽¹³¹⁾ és azt védelemben és támogatásban kell részesíteni. A gyermek mindenek felett álló érdekének értékelésekor figyelembe kell venni a család egységének elvét, amelyet az emberi jogok európai egyezménye (8. cikk) is elismer. A Charta 24. cikkének (3) bekezdésével összhangban a család egysége ezen értékelés részét képezi, a kiskorú jóllétével és fejlődésével, a biztonsági és védelmi megfontolásokkal, valamint a kiskorú életkorának és érettségének megfelelően a kiskorú véleményével együtt.

A gyermek mindenek felett álló érdeke mellett a családfelkutatás konkrét összefüggésében számos más, a gyermek jogairól szóló egyezményben rögzített jog is szerepet játszik a család felkutatásának mérlegelésekor.

- **A névhez, az állampolgársághoz és a szülői felügyelethez való jog** ⁽¹³²⁾.

1. A gyermeket születésekor anyakönyvezik és ettől kezdve joga van ahhoz, hogy nevet kapjon, állampolgárságot szerezzen és lehetőség szerint ismerje szüleit, valamint ahhoz, hogy ezek neveljék.

- **A személyazonosság megtartásához való jog, beleértve az állampolgárságot, a nevet és a családi kapcsolatokat** ⁽¹³³⁾. A gyermek személyazonossága magában foglalja a nemi identitást, a szexuális irányultságot, a vallást, a meggyőződést, a kulturális identitást, a személyiséget, valamint a biológiai családjára vonatkozó információkhoz való hozzáférés jogát, az adott ország jogi szabályozásával összhangban.

⁽¹³⁰⁾ hUNKözgyűlés, Egyezmény a gyermek jogairól, 1989. november 20. A Közgyűlés 44/25. sz. határozata, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>.

⁽¹³¹⁾ Az ENSZ Közgyűlése, *Egyezmény a gyermek jogairól*, 1989. november 20., az Egyesült Nemzetek szerződéseinek gyűjteménye, 1577. kötet, Preambulum, 1. o.

⁽¹³²⁾ A gyermekjogi egyezmény 7. cikke.

⁽¹³³⁾ A gyermekjogi egyezmény 8. cikke.

- **A családi környezet megőrzéséhez**, valamint a gyermek szüleivel való **személyes kapcsolat** és közvetlen érintkezés **fenntartásához** való jog ⁽¹³⁴⁾. A gyermekjogi egyezmény 9. cikke a következőket mondja ki:
 1. [...] a gyermeket szüleitől, ezek akarata ellenére, ne válasszák el, kivéve, ha az illetékes hatóságok, bírói felülvizsgálat lehetőségének fenntartásával és az erre vonatkozó törvényeknek és eljárásoknak megfelelően úgy döntenek, hogy ez az elválasztás a gyermek mindenek felett álló érdekében szükséges.
[...]
 3. Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a mindkét szülőjétől vagy ezek egyikétől külön élő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tarthasson fenn mindkét szülőjével, kivéve, ha ez a gyermek mindenek felett álló érdekeivel ellentétes.
- **A családdegysítéshez** való jogot a gyermekjogi egyezmény 10. cikke rögzíti:
 1. [...] a részes államoknak pozitív szellemben, emberiességgel és kellő gondossággal kell megvizsgálniuk bármely gyermeknek vagy szüleinek családdegysítés céljából valamely részes államba való beutazása vagy onnan való kiutazása iránti kérelmét. Az Egyezményben részes államok gondoskodnak továbbá arról is, hogy az ilyen kérelem előterjesztése ne járjon hátrányos következményekkel a kérelem előterjesztői és családtagjaik számára.
 2. Annak a gyermeknek, akinek szülei különböző államokban bírnak állandó lakóhellyel, joga van, kivételes körülményektől eltekintve, mindkét szülőjével rendszeresen személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést fenntartani. [...]

A gyermekjogi egyezmény 22. cikke megállapítja továbbá a következőket:

2. [...] az Egyezményben részes államok [...] együttműködnek [...] azokban az erőfeszítéseiben, amelyek arra irányulnak, hogy az ilyen helyzetben lévő gyermekeket védjék és segítsék, továbbá arra, hogy bármely menekült gyermek szüleit vagy más családtagjait felkutassák a családdegysítéshez szükséges adatok megszerzése céljából.

A menekült gyermekek tekintetében a 2003/86/EK tanácsi irányelv (családdegysítési irányelv) ⁽¹³⁵⁾ 10. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok:

- (a) családdegysítési célból a 4. cikk (2) bekezdésének a) pontjában megállapított feltételek alkalmazása nélkül engedélyezik a kiskorú első fokú, egyenes ági felmenő rokonainak beutazását és tartózkodását;
- (b) családdegysítési célból engedélyezhetik a kiskorú törvényes gyámjának vagy más családtagjának beutazását és tartózkodását, ha a menekültnek nincsenek egyenes ági felmenő rokonai, vagy nem lehet ilyen rokonokat felkutatni.

- **A gyermek véleményének** tiszteletben tartása ⁽¹³⁶⁾. Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy szabadon kifejtse véleményét. A gyermek véleményét életkorának és érettségének megfelelően kellő súllyal kell figyelembe venni az őt érintő valamennyi kérdésben. E célból lehetőséget kell adni a gyermeknek arra, hogy bármely olyan bírói vagy közigazgatási eljárásban, amelyben érdekelt, meghallgassák.

⁽¹³⁴⁾ Hasonló tartalom található a Charta 24. cikkének (3) bekezdésében is.

⁽¹³⁵⁾ [A Tanács 2003/86/EK irányelve](#) (2003. szeptember 22.) a családdegysítési jogról (HL L 251., 2003.10.3.).

⁽¹³⁶⁾ A gyermekjogi egyezmény 12. cikke; hasonló rendelkezést tartalmaz a Charta 24. cikkének (1) bekezdése.

- **A magánéletbe, a családi életbe, az otthonba és a levelezésbe** való beavatkozással szembeni védelem ⁽¹³⁷⁾. Ez a jog védi a gyermekek magánéletét a közigazgatási szervek és a magánszervezetek, például a média önkényes beavatkozása ellen. Ez a védelem négy különböző területre terjed ki: magánélet, családi élet, otthon és kapcsolattartás.
- **A családi környezetüktől ideiglenesen vagy véglegesen megfosztott gyermekek** különleges támogatását és védelmét a gyermekjogi egyezmény 20. cikke határozza meg:
 - 1. Minden olyan gyermek, aki ideiglenesen vagy véglegesen meg van fosztva családi környezetétől, vagy aki saját érdekében nem hagyható meg e környezetben, jogosult az állam különleges védelmére és segítségére.*
 - 2. Az Egyezményben részes államok hazai jogszabályainak megfelelően intézkednek helyettesítő védelem iránt az ilyen gyermek számára.*
- **Védelem és humanitárius segítségnyújtás** a menekült vagy menedékkérő gyermekek számára a **menekült jogállás** kérelmezésekor vagy elismerésekor, valamint **a családtagok felkutatásához való jog a családdal való újraegyesítéshez szükséges információk megszerzése érdekében** ⁽¹³⁸⁾.

Különösen a menekült gyermekek esetében a gyermekjogi egyezmény ⁽¹³⁹⁾ elismeri nemcsak a megfelelő védelemhez és humanitárius segítségnyújtáshoz való jogot, hanem a szülők vagy más családtagok felkutatásához való jogot is. Elismeri továbbá azt a jogot, hogy ugyanolyan védelemben részesüljenek, mint bármely más, a családi környezetétől véglegesen vagy ideiglenesen megfosztott gyermek. Ezt a jogot, amely a nemzetközi védelemre szoruló, kísértő nélküli gyermekek családfelkutatási folyamatának sarokköve, széles körben elismerték az uniós menekültügyi vívmányokban.

A gyermekek jogainak védelme iránti uniós kötelezettségvállalással összhangban a paktum magában foglalja a fent említett eszközöket, például az **EU gyermekjogi stratégiáját** és annak szerves részét, az **EU gyermekgaranciáját**, a **migráns gyermekekről szóló bizottsági közleményt** és az **integrációról és befogadásról szóló 2021–2027-es cselekvési tervet**. Ezek az eszközök biztosítják, hogy a gyermekek mindenek felett álló érdekét minden intézkedés során figyelembe vegyék, megerősítve a jólétükhöz szükséges védelmet és gondoskodást, a Charta 24. cikkében foglaltaknak megfelelően.

⁽¹³⁷⁾ A gyermekjogi egyezmény 16. cikke.

⁽¹³⁸⁾ A gyermekjogi egyezmény 22. cikke.

⁽¹³⁹⁾ A gyermekjogi egyezmény 22. cikke.

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

